

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (2295) 1994 VASARIS-FEBRUARY 22

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA - \$1

Tikinčiąjai Lietuvai

Lietuva yra motina visų lietuvių, kur tik jie bebūtų. Ji nesiriboja žemės plotu ar paminklais bei pastatais, o apima visas lietuviškai plakančias širdis, visus lietuviškai mąstančius protus ir visas istorijos eigoje sukrautas tų širdžių bei protų dvasines vertybes. Iš tikro apima ir tuos, kurie šioj žemėje gyveno, bet daugiau jų čia nebėra. Todėl Lietuva, kaip ir žmogus, tik iš dalies yra apčiuopiama. Pilnai suvokti jos tikrovę įmanoma vien dvasia, prašokančia šią žemę ir tikėjimo sparnais pasiekiančia visatos Kūrėją. Vis dėlto Lietuva turi savo žemišką kūną, kuris kiekviename amžiuje keičiasi. O tuo besikeičiančiu Lietuvos kūnu turi rūpintis visi to meto lietuviai, kurie nori būti savo tautos verti sūnūs ir dukterys. Todėl visai nenuostabu, kad ir daugelio mūsų išeivijoje akys nuolat nukreiptos į savąją tėvynę ir kiekviena pasitaikiusia proga stengiamasi jai padėti.

VISI supratome, kaip buvo svarbu jai padėti priešpausdais metais, kad atlaikytų nuolatinį smegenų plovimą, kad ir žiauriausioje padėtyje neprarastų vilties, kad ir visi nužmogintoje aplinkoje išlaikytų tikėjimą į Dievą ir pasitikėjimą per istorijos kryžkeles tautą vedančia Visagalio ranka. Tada mūsų maldos savaimingai kilo į Dievą su pagalbos prašymais ir mintimi, kad anapus esančioji mūsų tautos dalis, ypač visų amžių Lietuvos kankiniai, užtars tebevargstančius brolius ir seseris. Todėl Midlande, Kanados kankinių šventovės papėdėje, pastatėme Lietuvos kankiniams kryžių ir kasmet ruošdavome šventkeliones už savąją tėvynę. Kanados lietuvių katalikų centro jungiami, kasmet skelbdavome Tikinčiosios Lietuvos dieną, išreiškančią šią žemę prašokančią tautos dvasią. Kas metai meldavomės už savąją tėvynę visose lietuviškose parapijose, siuntinėdavome visiems Kanados vyskupams laiškus, kad ir jie skelbtų Maldos už Lietuvą dienas savose vyskupijose. Kai atsirado slaptos galimybės Lietuvos tikintiesiems padėti lėšomis, rinkdavome aukas ir remdavome visus užmojus, kurie teikė dvasinę atsparą persekiojamai tautai. Visa tai ir mus pačius mokė kilnėti bei savęs atsisakyti dėl savo kenčiančių brolių ir seserų.

ŠIUO metu Lietuvos valstybė džiaugiasi nepriklausomybe, o Lietuvos tikintieji – tikėjimo laisve. Tačiau ir toji laisvė, ir toji nepriklausomybė šia žeme tebežengiančiai, okupantų nuvargintai ir susargintai tautos daliai pilnutinio atsakymo neduoda. Lietuvoje gyvenantiems tautiečiams reikia ir toliau visokeriopos mūsų pagalbos. Medžiaginė bei politinė sritimi užsima mūsų įvairūs ekonomistai, verslininkai, mokslininkai bei veikėjai. Tačiau svarbiausioji sritis – dvasinė. Tik dvasia suteikia tautai tikrąją gyvybę ir moko ją stiprybės sentis ne vien iš savo istorinės praeities, bet ir iš paties istorijos Viešpaties. Todėl dvasinė pagalba Lietuvai turi būti kiekvieno mūsų tautiečio rūpestis. Šiais metais, kaip ir visuomet, Kanados lietuvių katalikų centras skelbia Tikinčiosios Lietuvos dieną ir skatina visas lietuviškas parapijas bei visus lietuvius į švęsti kovo 6, sekmadienį. Tai maldos diena už šią žemę tebežengiančią mūsų tautos dalį, kad ji taptų dvasinga ir kilni, verta savo didvyriškos protėvių praeities. Esame kviečiami melstis už visus savo tautos narius ir telkti lėšas bei daryti rinkliavas, kurių svarbiausias tikslas būtų *ne akmeninių paminklų Lietuvoje statymas, bet ugdymas savo tautos gyvyjį atkurti – Lietuvos jaunimo*. Tebūna dabar visų pagrindinis užmojis atgaivinti per šimtmečius klesėjusią ir dabar teberusenančią Tikinčiąją Lietuvą.

Kun. J. Staškus

KANADOS ĮVYKIAI

Griūva daugiakultūrė mozaika

Dabartinių politinių įvykių raidoje jau beveik nieko negirdėti apie daugiakultūrę Kanados mozaiką. Šią idėją 1971 m. paskelbė Kanados liberalų ministras pirm. P. E. Trudeau, santykiuose su etninėmis ateivių grupėmis pasirinkęs naują daugiakultūriškumo politiką. Jis sudarė net ir atskirą ministeriją daugiakultūriškumo reikalams, teikusi finansinę paramą etninėjų grupių kultūrinėms projektams. Oficialiai buvo siekiama ateivius padaryti gerais kanadiečiais, bendrame aruode išsaugojant jų kalbą ir atsineštą kultūrą.

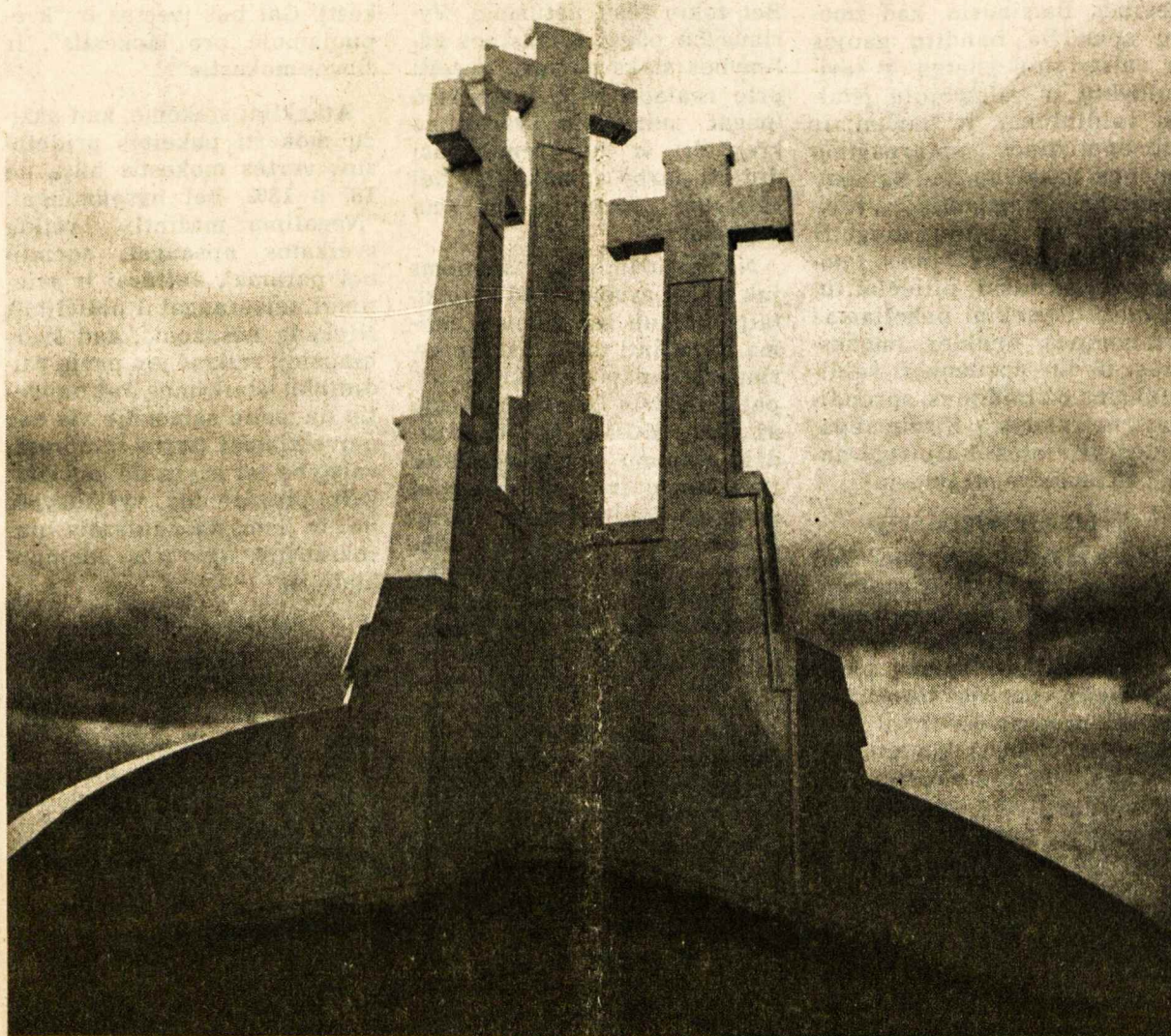
Tokios politikos dėka Kanada, atsisakiusi ateivius tirpdancio valstybinio katilo, turėjo tapti gražiai žydinčia daugiakultūrė mozaika. Tos naujos idėjos įgyvendinimas, nebandytas niekur Kanadai tinkančių platesnių mastų, nebuvo lengvas. Opozicijos buvo susilaukta iš Kanadą įsteigusios angliškiosios gyventojų daugumos ir jos įsteigimui dalyvavusios prancūziškosios mažumos. Šios dvi grupės buvo laikomos lygiateisėmis dabartinės Kanados pradinėmis, prancūzų ir anglų kalbos – valstybinėmis dvikalbės

je Kanadoje. Daugiakultūrė mozaika augo, kol Kanados vyriausybė turėjo pakankamai lėšų ir kol jos nesmaigė nepakeliami biudžetų deficitai.

Didelį viešosios nuomonės pasikeitimą atskleidžia "Decima Research" grupės 1993 m. spalio mėnesį praveisti tyrimai. Juos užsakė Kanados krikščionių ir žydų taryba su savo pirm. Nedu Goodmanu, apklausos duomenis paskelbusiu 1993 m. gruodžio 13 d. Tada jau net 72% apklaustųjų kanadiečių nepritarė daugiakultūrei mozaikai Kanadoje. Ne visi jie buvo nusistatę prieš daugiakultūriškumą. Tačiau daugeliui atrodė, kad daugiakultūre mozaika yra netekusi ligšiolinės reikšmės.

Tokios nuomonės buvo Kanados etnokultūrinės tarybos vykdomoji direktorė Anna Chiappa. Atstovaudama trisdešimt aštuonioms etninėms grupėms, ji aiškino, kad dabar visiems kanadiečiams jų teisės užtikrina Kanados konstitucijon įtraukti įstatymai. Daugiakultūriškumas Kanadoje nedings ir be oficialios daugiakultūrės mozaikos. Esą reiki

(Nukelta į 9-tą psl.)

TRIJŲ KRYŽIŲ KALNAS VILNIUJE – Lietuvos tikinčiųjų kančios ir pergalės simbolis, primenantis senovės krikščionių (Konstantino Didžiojo) posakį: "Šiuo ženklui nugalėti"

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Lietuva krašto televizijoje

KAZYS BARONAS, Vokietija

Vokietijos antras televizijos kanalas sausio 19 d. savo žiūrovus nukėlė į Lietuvą, parodydamas ją daugiau iš ekonominės pusės. Rašiau, kad Lietuvos ateitis buvo parodyta iš labai liūdnos pusės, nes mūsų tėvų kraštas yra stipriai ekonomiskai susietas su Rusija.

Beveik po trijų savaitių, vasario 9 d., tas pats Vokietijos kanalas į Lietuvą jau žiūrėjo iš politinio taško, tik trumpai sustodamas prie ekonominės būklės. Filmas pavadintas "Litauen Angst vor Jelzin Nachfolger – Lietuvos baimė prieš Jelcino įpėdinį". Atrodo, kad tam akstiną davė V. Žirinovskio pareiškimai "nušluoti" nuo žemės paviršiaus beveik visą Rytų ir Vidurio Europą, tačiau Lietuvai suteiktai mažą teritoriją ir iš Talino padarant antrą Dancigą (taip rašė vokiečių spauda).

Televizijos ekrane – didelė mūsų trispalvė, Lietuvos karys su žiūrovu. Vokietis sako, kad jis stebi Gudijos pusę. Tačiau tuoj pat Vokietijos televizija rodo dar tą pačią dieną, vasario 9, V. Žirinovskio kalbą Rusijos parlamente, kurioje jis įspėjo NATO neliesti serbų, nes tokiu pačiu ginklu bus atsakyta sąjungininkams, sunaikinant jų miestus ir nepalikant akmens ant akmens – serbai esą rusų broliai.

Lietuvos kariai

Vokietis pastebi, kad Varšuvos paktas buvo Maskvos diktatas. Šiandieną NATO siūlo bendradarbiavimą, tačiau būvę Maskvos satelitai nori daugiau. Lietuva buvo pirmoji, Briuselyje pasirašiusi bendradarbiavimo ir draugystės sutartį. Vilniuje žygiuoja Lietuvos kariai. Vokietis primena, kad šiuo metu Lietuvos ginkluotasis pajėgas sudaro 8 tūkst. karių. Ši kariuomenė yra tik simbolis, kadangi ji yra silpnai ginkluota. Medininkai – pasienio punktas į Gudiją. Slaptai vežami ginklai, dažnai įvyksta susišaudymai. Lietuvos kariuomenės maj. Algis Andrijauskas rusiškai (kodėl rusiškai?) aiškina vokiečiui, kad prieš dvejetą metų čia nuo OMONO žuvo septyni lietuviai pasieniečiai. Rodomas paminklas – septyni kryžiai. Žudikai žinomi, tačiau Rusiją jų neišduoda. Žygiuoja

Lietuvos kariai. Jie tarnauja vienerius metus. Jų mėnesinis atlyginimas – 40 litų, apie 20 markių (tiek vokiečių karys gauna už dieną). Rusų apleistos kareivinės, viskas išdraskyta. Kur dar galima gyventi, įsikelia Lietuvos kariai. Nufilmuotos geležinės lovos, baltos paklodės, užvalkalai. Lietuvos valstybė iš savo biudžeto 4% skiria kariuomenės reikalams. Kalošnikovai, drabužiai perkami Rusijoje, tačiau ir užsienis padeda, atsiųsdamas sunkvežimius – tik kas antras tinkamas vartojimui.

Saugumo klausimai

Filmuojamas A. Brazauskas. Jis sako, kad žlugus Varšuvos paktui, vidurio Europoje atsirado apsaugos tuštuma. Nepastoviai padėtis Maskvoje negarantuoja Lietuvos saugumo, todėl Lietuva ieško paramos NATO eilėse. Dingus Varšuvos paktui, NATO prarado savo puolamąjį charakterį. "Ar jūsų žingsnis nėra nukreiptas prieš Maskvą?" – klausia vokietis. – "Aišku", – sako A. Brazauskas, – "Maskva griežtai reagavo, tačiau mes norime ir esame suinteresuoti gerais santykiais su Maskva".

Lietuvos parlamentas. Opozicijos vadovas V. Landsbergis kalba prie mikrofono. Jis remia sutartį su NATO organizacija, kitas seimo narys Albinas Albertynas yra priešingas. Jis pageidauja Lietuvos neutralumo, nurodydamas Šveicariją. Tolimesni vokiečio aiškinimai: po trejų metų nepriklausomybės lietuviai pasisakė už laisvą Lietuvą, už išėjimą rusų kariuomenės. Ir šią dieną 80% lietuvių tautos pasisakė už NATO. Šis aiškinimas vyko, rodant Aušros Vartus, šaurinį Vilnių. Apleistos rusiškos kareivinės. Viskas išdraskyta, išdaužyti langai, net rėmai išimti. Vokiečio pastaba: kaip rusai elgėsi su lietuviais, taip jie ir paliko Lietuvą. Lietuviai taiso stogus, karininkų gyventus namus, nes tai buvo miestelis mieste.

Pulkininko pareiškimai

Vokietis teigia, kad daug rusų karininkų liko Lietuvoje, priėmė Lietuvos pilietybę. Jų tarpe didvyris plk. Leonid Borodin. Jis dalyvavo kare su Vokietija, įžygiavo į Berlyną. Vėliau buvo Rytų Vokietijoje,

Egipte. Pulkininko buto stalas apkrautas maistu, aišku, matyti ir "stolyčnaja" degtinė. L. Borodin liko ištikimas Maskvai, sakymas: "Ko nori Lietuva NATO eilėse. Tai didžiausia kvailystė. Jeigu NATO pasieks Rusijos sieną, bus labai aišku, kad ginklas nukreiptas prieš Maskvą". Jis primena Granados ir Panamos įsikėlimus. Baltijos valstybės priklausančios rusų įtakos sferai, čia gyvena daug rusų. Taip kalba rusas pulkininkas, valgydamas lietuvišką duoną...

Vilniaus parkas. Gražus, dideli namai. Pranešėjas pažymi, kad čia bus Rusijos ambasada, kurioje vieštą ras taip pat ir KGB. Apie 300 tūkst. rusų gyvena Lietuvoje. Jie Vilniuje turi savo kultūros centrą-muziejų. Centro vedėjas Pavel Lavinec vokiečiui sako, kad 50% Lietuvos rusų balsavo už V. Žirinovskį. Toliau vokietis paliečia ekonominę Lietuvos būklę, pareiškdamas, kad 98% žaliavos Lietuva gauna iš Rusijos. Norint Lietuvą paklupdyti ant kelių, užtenka Maskvai uždaryti dujų čiaupus, alyvą. 1989 m. M. Gorbačiovas tą jau išmėgino (bet nepaklupdė Lietuvos). Lietuva dabar viską apmoka JAV doleriais.

Vėl A. Brazauskas. Jis sako, kad iš Jelcino pusės nejaucia jokio pavojaus. Baimė kyla tik dėl rusų ekstremistų. Rūpestį jam kelia V. Žirinovskis ir jo politika. "Tačiau ko galima reikalauti iš V. Žirinovskio, kai patyręs diplomatas Kozjrevas Baltijos valstybes vadina artimu užsieniu, Rusijos intereso sfera". (A. Brazauskas visą laiką kalbėjo tik lietuviškai).

Tilzė, tiltas per Nemuną. Čia susiduria Rusija ir Lietuva. Pranešėjas aiškina, kad prie tos sienos padėtis yra rami, labai mažas judėjimas. Ant tilto stovi du rusai ir du lietuviai sargybiniai. Jie kalbasi, rūko cigaretes. Tačiau lietuviai žino, kad kitoje tilto pusėje yra ketvirtis milijono rusų karių – didžiausia Rusijos kariuomenės koncentracija Europoje. Ramybė šioje vietovėje vieną dieną gali sudrumsti mažą žiežirba, sukeldama didelį gaisrą... Filmas buvo 15 min. ilgio ir, spaudos apskaičiavimu, jį žiūrėjo apie 2,5 milijono žiūrovų, nes buvo įterptas į kitą vokiečių programą.

Savaite Lietuvoje

Paminėta Vasario 16-toji

Vasario 16-tosios proga prezidentas Algirdas Brazauskas DLK Gedimino ordino medaliais apdovanojo įvairius asmenis nusipelnčius Lietuvos valstybei, kultūrai, menui ir mokslui. ELTA rašo, kad buvo apdovanti trys Gedimino ordino kavaleriai: Stasys Bačkis, Vladas Paulauskas ir Antanas Malijonis. Kitų tarpe buvo ir pirmoji po nepriklausomybės atkūrimo ordinu apdovanota moteris bei pedagogė, daktarė Meilutė Julija Lukšienė.

Nepriklausomybės 76-sios metinės buvo paminėtos Lietuvos, Estijos ir Latvijos vėliavų pakėlimo prie seimo rūmų, ir iškilėmis bei minėjimu, kuriame pranešimą padarė Algirdas Brazauskas, dalyvaujant seimo pirmininkui Česlovui Jursėnui, ir kitiems vyriausybės nariams.

Sveikinimai buvo atsiųsti Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo bei įvairių valstybių vadovų. Taip pat įvyko priėmimas Minske šios šventės ir Lietuvos ambasados Gudijoje atidarymo proga.

Vidaus politika neaparta

Užsibaigus diskusijoms seime dėl vidaus politikos, ELTA praneša, jog ministerio pirmininko Adolfo Šleževičiaus teigimu, jos nebuvo konstruktyvios, nes opozicija dezinformaciją skleidusi seime ir visuomenėje apie Lietuvos ūkio būklę. Jis pažadėjo, kad vyriausybė atidžiai išnagrinės seime iškeltas narių pastabas.

Vyriausybei ir kitoms valdžios institucijoms buvo taikoma kritika dėl nesklaidžių žemės ūkio reformų, lėtos privatizacijos, padidėjusio nusikaltamumo ir paplitusios korupcijos.

Seimo opozicija ir spaudai paskelbė savo susirūpinimą dėl galimos karinio tranzito sutarties, kuria Rusijos kariuomenė įgytų nuolatinės pravažiavimo teises. Su nestabilia šalimi nepatartina būtų sutartį pasirašyti, juo labiau, kad Rusija nesilaiko anksčiau pasirašytos sutarties, puoselėja "artimojo užsienio" politiką ir kaltina Baltijos kraštus antirusiškumu. Taipgi seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis dėl padėties Karaliaučiuje sako, kad valdžia turėtų atkreipti didesnę dėmesį į kylančią įtampą.

Savaroniškai deklaruos turtą

Vasario 11 d. ELTA pranešė, kad LDDP pareiškusi būtinumą pavasario sesijoje priimti visų Lietuvos nuolatinių gyventojų pajamų deklaravimo įstatymą, kuris įsigaliotų 1995 m. sausio 1 d. LDDP sei-

mo nariai išpareigoja savaroniškai deklaruoti savo turtą ir pajamas pagal tą įstatymą nuo 1994 m. sausio 1 d., ir kviečia visus seimo ir vyriausybės narius sekti jų pavyzdžiu. Pareiškimo tikslas buvo sustabdyti spekuliaciją ir kaltinimus taikomus valdžiai po to, kai sausio mėn. prezidentas Algirdas Brazauskas grąžino Lietuvos respublikos pareigūnų ir tarnautojų turto bei pajamų deklaravimo laikinąjį įstatymą pakartotinam svarstymui. Jo teigimu, projekte buvę straipsnius, prieštaraujančių Lietuvos konstitucijai.

Pritarta lito patikimui

ELTOS žiniomis, vasario 15 d. Lietuvos seimas pritarė "Lietuvos Respublikos lito patikimumo" įstatymo projektui. Ministerio pirmininko Adolfo Šleževičiaus nuomone, tai yra labai svarbu Lietuvos ekonomikos stabilizavimui. Lietuvos banko valdybos pirmininkas Kazimieras Ratkevičius nemato pavojaus lito kurso stabilumui ir siūlė projekto svarstymą atidėti. Pagal RFE/RL žinias, jis nesutinka su Tarpautinės valiutos fondo (TVF) pareigūnais teigiančiais, jog Lietuvai reikalinga pamti griežtesnę liniją, kad infliacija būtų sumažinta.

Lietuvos ambasados Vašingtone žiniomis, Pasaulio banko (PB) Baltijos šalių skyriaus vadovas Adil Kanaan pastebėjęs, jog Lietuvos santykiams su PB reikėtų koordinuojančio padalinio, nes "programų vykdymą apsunkina prioritėtų kaitaliojimas, nuomonių išsiskyrimas tarp aukščiausių valdžios atstovų ir žemesnio lygio vykdytojų".

Radio ir televizijos stotys protestuoja

ELTA praneša, kad visos Lietuvos nepriklausomos radijo ir televizijos stotys, kurių gali būti iki 40 veikiančių, vasario 17 d., nutraukė įprastas programas, tuo pačiu laiku skelbia pareiškimą vyriausybei. Jame išreiškiamas nepasitenkinimas, kad stočių plėtotė riboja įstatymai, kurie mechanškai kelia kainas už ryšių įrengimų nuomą bei leidimų tvarką. Valstybės kainų ir konkurencijos tarnyba neregavusi į "Lietuvos radijo ir televizijos asociacijos" skundą, kad "valstybinė RTV piktnaudžiauja, nustatydamas dirbtinius reklamos įkainius, tuo išstumdama iš rinkos tuos, kuriems reklama yra vienintelis finansavimo šaltinis". Taipgi smerktnas iki 90% remėjų lėšų skyrimas ne programų kūrimui, bet ryšininkams už valstybei priklausantių įrengimų nuomą. Komercinėms stotims gresia išnykimo pavojus. RSJ

Šiame numeryje:

Tikinčiąjai Lietuvai

Tautiečiams ir toliau reikia visokeriopos pagalbos

Lietuva krašto televizijoje

"TŽ" bendradarbio pranešimas iš Vokietijos

Slėpininga dykumos kalba

Mintys Gavėnios metu

Valdžia – žmonių gerovei, o ne atvirksčiai

Lietuvos seimo nario kritiškos pastabos

Nebesipjaudysim į savo šulinius

Apie Biržų-Pasvalio žmones

Partizanės dienos Sibire

Iš Angelės Kaškonaitės pasakojimų

Išėjimas šokėjai ruošiasi į Lietuvą

Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė Vilniuje

Kelionė po šventąją žemę

Su lietuvių, vengrų ir kanadiečių maldininkų grupe

"Come Into My Time"

Lietuvos rašytojų kūrybos vertimai anglų kalba

"Pirmadienis Emerald gatvėje"

Pomirtinė Mariaus Katiliškio knyga

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (905) 275-4672. FAX (905) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyta. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Vyta. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimui reikalingi kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Slėpinga dykumos kalba

Kun. K. J. AMBRASAS

Išganyto istorija dykumai suteikė didelę religinę prasmę. Dykumoje išrinktoji tauta, vadovaujama Mozės, o vėliau kitų pranašų apšvieta, kęsdama nepriteklis ir skaudžias kančias, galėjo patirti ištikimą Dievo artumą ir gailestingumą. Ji mito duona, krintančia iš dangaus, malšino savo troškulį vandeniu, trykstančiu iš uolos. Dievo tauta išaugo tikėdama ir vildamasi, kad ateis Mesijas ir Išganytojas.
Papiežius JONAS-PAULIUS II

Taip sako apie dykumą Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Dirstelėkime į ją.

Vėjo nušukuota. Negailėtinai saulės išdeginta, žmogaus ir laiko kojų nuspardyta. Vienur nuo lėkščių, kitur nuo aukštų kalnagūbrių kelių liūdnomis akimis žvelgia išsekin-ti, regis, visiškai gyvybės neturintys plotai.

Kodėl vaikščiodamas Bombėjus ar Romos gatvėmis, Mičigano ežero pakrantėmis ar skrisdamas per Atlantą žurnalistas mąsto apie dykumą? Kodėl apie ją kalba Šv. Tėvas? Kodėl apie ją tiekys rašoma Šv. Rašte?

Dykuma. Kas atspės jos tikrąją paslaptį? Štai grimzta po kojomis purus smėlis. Prakaišas žliaugia kakta. Sunki kuprinė spaudžia pečius, o tų kalmelių, tų raibstančių nuo vienodumo klonių – nei galo, nei krašto. Kas atspės jos, šitos dykumos, galingą trauką? Juk į čia skverbėsi ir joje mąstė, vargais negalais iš bado ir nepriteklų vaduodamiesi šitiek vienuolių ir atsiskyrėlių. Ją skersai išilgai išnarstė ir dar tebenarsto tūkstančiai keliauninkų. Netgi vienas iš įdomiausių Naujojo Testamento laikų radinys – Negyviosios jūros rankraščiai – irgi rastas dykumoje. Dykuma išsaugojo mums, XX š. vaikams, dulkėmis apgulusią ir negailėtinai laiko žingsniais išmatuotą reitenybę.

Kodėl į dykumą bėga profesorai, palikę auditorijas? Kodėl į ten veržiasi savo garbės togą palikęs garsus advokatas ar senatorius? Dykumoje gyvena mūsų Išganytojas. Morkaus Evangelijoje pasakyta: "Taip pasirodė dykumoje Jonas" (Mk 1,4).

Ko žmogus neteko tarp mašinų ir PATS mašinoje būdamas, ko jis nustojo tarp knygų užsikniaubęs, restoranė sėdėdamas, minios kamšatyje nerindamas. Ka atranda negailėstinios saulės kepinamoje ir skurdo, kaitros alinamoje kalnagūbrių, bevandenių upių ir uolų pašonėje? Kodėl į dykumą bėgo Charles de Foucauld ir jį kvietėsi savo brolių? Kad vienatvėje galėtų prie Švč. Sakramento pabudėti ir pagalvoti apie Dievo artumą?

Tyla. Ramybė. Stoka. Alkis. Gal štai kokie XX š. geriausi vaistai? Prieš niaurozę, prieš kasdienę kritiką, nepakantumą, barnius ir apkalbas, prieš susvetimėjimą, plėšrumą, gobsumą, prieš perteklių ir daiktų gausybę, narkotikus ir ne-skaistumą, kuris kaip giltinė savo AIDS dalgiu jau sienauja ne tūkstančius, bet milijonus...

Prisiminkime Jono-Paulius II žodžius, parašytus 1993 m. gavaniai: "Ir Jonas Krikštytojas sakė pamokslus dykumoje, o minios plaukė pas jį apsikrikštyti Jordano vandeniu kaip atgailos ženklą. Dykuma buvo atsiųstas vieta, kad priimtume tą, kuris ateis nugalėti artimo ir mirties – nuodėmės padari-

nių. Jėzus, vargšų, kuriems jis dalija dovanas, Mesijas (plg. Lk 1,53), savo misijos pradžioje taip pat tapo toks, kaip tas, kuris dykumoje kenčia alkį ir troškulį..."

Ar nereikėtų pamąstyti, koks esu aš? Ką duodu Dievui? Ar kartais pats negyvenu dykumoje, nors aplink žmonės, bet jų nekenčiu, vien ieškau priekabių?

Net plačiausioje bekrastėje dykumoje būna oazių, tų salelių, kur žaliuoja palmės, trykšta vanduo, nuo vėjo dvelkimo linguoja, šurpsta žolė. Čia žmogus randa atgajų, numalšina troškulį, pavėyje apsisaugo nuo sekinančių jėgų saulės spindulių...

Tarp pasaulio triukšmo ir spūsties, tarp nesiliaujančio bėgimo ir dažnai žiaurių grumtynių dėl valgio šaukšto ar pilnesnės kišenės stovi 12 milijonų mieste kelių aukštų vienas ilgas pastatas. Kai miesto gatvėse rūksta naujmetinės sprogstančios baisylių tremksmu raketos, kai kvartalai, tarpuvarės pritvinke dūmų ir restoranuose kilnojamos tykstančio šampano taurės, skliautuotoje ir svarutėlėje koplyčioje, melsvais ir tvarkingais drabužiais kaip viena į vieną apsisiausias vienuolės.

Kai mieste dar labiau sustiprėja šūvių ir petardų trenksimai, kai milijonai socijų iškelia taures, šios kuklios ir nuostabių darniausių balsais seserys užtraukia "Tave, Dieve garbinam..." Kai kiti linksminasi, jos dėkoja už save, už šio miesto gyventojus, už visą pasaulį ir net už lietuvių tautą, nes jos, kaip pačios pasisakė, mačiosios, kaip tankai traiskė beginklius žmones, kaip kareiviai šautuvų buožėmis daužė nekaltus vaikus...

Turime ir mes dvasines oazes. Pvz. N. Pradėtosios Marjos seserų vienuolynas Montrealyje. Nelengvai kelią pradėjo šio anuometinio prieš 40 metų pradėjusio būrelio gyventojos, kai čionai dar žlegsojo pelkės, kai kišenėje nešlamėjo banknotai, o tik retkarčiais skambėjo centai. Kai jų vyresnioji vienam parapilėičiui pasiskundė, kad neturi pinigų, tasai nuramino: "Sesėle, ir mes mažai turime. Kai toks tokį susitinka ir ranką ištiesia, tai ir Dievas padeda..." Ir tikrai. Pelkynėje išaugo namai, po kurių stogu dabar išsitenka ne tik klubas, daugia-lapsnė lituanistinė mokykla, biblioteka. Daugybė keliaujančių ir stokojančių rado ir teberanda prieglobstį iš Lietuvos ir kitur...

Gera, kad yra oazių, kurios neapsitvėrusios sienomis, be sargybų ir šautuvų. Dažniausiai visa apsauga ir tvirtybė nuo plaukiančių iš keturių šalių pavydo, neapykantos, konkurencijos saugo šių salelių dvasią trys iškilmingai duoti įžadai – skaistybė, paklusnumas, neturtas. Viso to tubulai laikėsi Kristus, Marija. To stengiasi laikytis didžiulė kariuomenė Išganytojo pasekėjų. Vienas šventas žmogus pasakė, kad pasaulis, jei nebūtų vienuolynų, virstų dykuma.

Melskimės, kad į juos netrūktų pašaukimų, kad atgytų ir vis stiprėtų visų vienuolynų įsteigėjų aukos, pamaldumo, kantybės ir meilės dvasia. Melskimės ir stenkimės, kad iš dabartinių jaunų žmonių, ypač iš lietuvių, atsirastų tokie, kurie užpildytų tuštančias vietas, kurias palieka ištikimai savo

KRITIŠKOS PASTABOS

Valdžia - žmonių gerovei, o ne atvirkščiai

Dabartinei Lietuvos valdžiai, atrodo, labiau rūpi gausios valdininkijos išlaikymas, mokesčių kėlimas, o ne piliečių ekonominė gerovė

KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS,

Lietuvos seimo narys

Lietuvos žmonių realus darbo užmokestis, palyginus su 1989 m., besudaro tik 32%, t.y. nukrito daugiau kaip tris kartus. Pramonės gamybos apimtys besudaro tik 35% 1989 m. ir bedarbių tapo greta vaikščiojanti smėkla.

Žmogus kiekviename žingsnyje patiria ir valstybinių lupikavimą. Baisiausia, kad žmogų spaudžia banditų gaujos ir valstybinių įstaigų ir savi-valdybių ir valstybinių įstaigų valdininkai, ir bankai, ir monopolistinės aptarnavimo įmonės. Sakyčiau, kad baisiausias ir viską žlugdantis yra valstybinis – valstybinių įstaigų ir valdininkų plėšikavimas. Įmonės, verslininkai, piliečiai turi mokėti sunkiai pakeliamas įstatymines duokles (mokesčius) ir dar apsimokėti valdininkams už leidimus, sprendimus, netrukdytą. Kitaip nepajudėsi iš vietos! Kaip išgyventi, į ką beatsiremti žmogui?

Valdžia ir valdininkija

Juk valstybė yra tam, kad gintų žmonių teises ir rūpintųsi žmonių gerove. Taip turėtų būti: apie tai nuolatos postrinau politikai. Tokius pažadus skelbia partijos savo rinkiminėse programose ir kalbose. Taip dirbti prisielia visi išrinktieji (žmonių pasitikėjimą ir įpareigojimus gavusieji) ir vyriausybės nariai:

Prisieliu būti ištikimas Lietuvos respublikai; prisieliu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, saugoti jos žemių vientisumą; prisieliu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei.

Kas tuos pažadus, tas prisaikas atsisėdęs šiltoje kėdutėje beprisimena ar vykdo? Rodos, prieš užimdami kokią pareigavietę buvo visai ne tie žmonės. Rodos, jie matė realią būseną, jiems rūpėjo žmogus. Koks šėtonas apėdė tame mažame tarpsnyje – nuo dar tik einančio užimti kėdutes ir jau užėmusio? Ką su žmogumi padaro valdžios galia!

Juk dar nepriklausomos Lietuvos priešaušryje mūsų tautos poetas Maironis rašė: "Visų šios dienos nelaimių priežastis yra ta, kad žmonės sąžinės mažą. Mūsų biurokratai mus skriaudžia ir kankina, nes jie sąžinės neturi. Vieni, gavę viršų ant kitų, vėl daro tą patį. Iš to tikrai viena pasekmė, kad vietoje vieno skriaudiko stotų kitas".

Dvejopas plėšikavimas

Vieni plėšikauja nepaisydami įstatymų, kiti gi – pagal įstatymus. Ir nežinia, katrie baiesnis. Nusikaltėlių žmoge-lis gali kaip nors išvengti, galų gale jie dažniau apiplėšinėja turtinguosius ar kaip nors "juodai" uždirbusius. Kai jie nežudo ir nekankina, jie atlieka savotišką "svieto lygintojų" vaidmenį. Ne, nenoriu jų veiklos pateisinti, tik noriu pasakyti, kad retai kada nuo jų nukentėia neturtingieji. Valstybinė valdžia gi plėšikauja įstatymiškai. Ji daugiausia apiplėšia sąžiningiausių ir mažiausiai pasiturinčių (turtingesnieji arba nemoka arba išsi-perka). Rodos, elementariausias žmogiškumas reikalauja neprievartauti mokėti mokesčius tų, kurių pajamos neviršija realaus minimalaus gyvenimo lygio. Ar kas gali pragyventi gaudamas LR vyriausybės nustatytą minimalią algą (48 litus)? Juk tas vyriausybės nustatytas minimalus gy-

pareigas atlikę, savo gyvenimą artimo labai ir sielai paukoję broliai ir seserys.

Dėkodami šioms ir visoms sėms ir broliams, kurie išsi-sklaidę po visus penkis pasaulio žemynus, uoliai lenkiasi prie alkanos, moko nežinantį, priglaudžia keliaujančius, nežūri ir neieško kitų silpnųjų ir trūkumų, bet savo maldos, aukos ir pareigos keliu, visu gyvenimu rodo pavyzdį, patiria žmonių meilę, pagarbą. Tesulaukia visi šimteriopo atlygio Anapus.

venimo lygis (MGL-44 litai) yra visai nerealaus.

Pats Premjeras tai pripažįsta. Kalbėdamas 1993 m. spalio mėnesį seime "Dėl minimalaus gyvenimo lygio ir darbo užmokesčio", jis pasakė: "Nedera kelti klausimo dėl realaus MGL nustatymo, nes nėra lėšų. Realus MGL turėtų būti 144 litai. O minimali mėnesinė alga – 160 litų. Tam reikėtų apie 240 mln. litų kiekvieną mėnesį. Bet tokių lėšų neturime. Vyriausybė pagal finansines galimybes sieks pamažu pereiti prie realaus MGL nustatymo (pagal minimalų vartojimo krepšelį) ir tuo remdamasi didinti darbo apmokėjimą bei valstybės socialinę paramą šeimoms".

Na, neturime, bet žmonėms juk reikia gyventi. Tad kaip kitaip, nei ne reketavimu galima pavadinti tokį reiškinį: vyriausybė nustato niekieno nepagrįstą tris kartus mažesnę už realų MGL ir nuo tų skurdžių pajamų ima mokesčius. Daug kartų, ir ne tik svarstant įstatymą, kalbėjau Premjerui, Prezidentui, seime, kad toks apmokėtinimas ne tik nedoras, bet ir papildomų pajamų valstybės biudžetui neduoda. Daugiau tenka sumokėti buhalteriams už apskaičiavimus nei surenkama lėšų. Tuo pačiu metu vargingiausieji žmonės patiria papildomą nuoskaudą. Ne, įstatyme liko reikalavimas – pajamų mokesčių privalo mokėti visi žmonės, gaunantieji daugiau kaip 0,8 MGL, t.y. daugiau kaip 36 litus.

"Nuolaida" daroma invalidams: pirmos grupės invalidai privalo mokėti pajamų mokesčių, kai gauna daugiau kaip 1,1 MGL, t.y. daugiau kaip 50 litų, atitinkamai antros grupės – 1,0 MGL ir trečios grupės – 0,9 MGL. Argi ne ciniška daryti tokias "nuolaidas"? Ar čia ne blogiau už reketą? Plėšikai bent jau atima, neaiškindami, kad jie yra humaniški ir kad daro tai žmogaus labui.

Nepakeliama našta

Rodos, visiems akivaizdu, kad mokesčių, įvairiausių mokesčių ir permokesčių, biurokratinio spaudimo ir kyšių davinėjimo našta jau visiškai nepakeliama. Juk per tai sunyko gerai pradėję verslus mūsų kooperatyvai, juk per tai žlunga pramonės ir žemės ūkio gamyba, juk didele dalimi per tai nėra investicijų technologijoms atnaujinti. Deja, valdžiai, kuri prisiėk "visomis išgalėmis tarnauti Lietuvos žmonių gerovei", tai neberūpi. Vis didinami ir didinami mokesčiai, vis nauji ir nauji sugalvojami (pridėtosios vertės, žemės, turto, kelių, nuosavy-

bės, komunalinių paslaugų, teisinių aktų įforminimo...).

Pastaruoju metu priimtas turgaviečių mokesčio įstatymas. Galima sutikti, kad toks mokestis būtų, bet ir sąlygos prekybai turgavietėse turi būti sudarytos. Kitaip, už ką gi mokesčiai? Juo labiau, kad turgoose mokesčius vienį jau "renka". Jei valdžia negali nuo jų apginti žmonių, tai turėtų bent jau gėdytis imti antrą mokesčių. Gal bus įvestas ir "kvėpuojamojo oro mokesčiai", ir "lovos mokesčiai"?

Atkakliai siekėme, kad akcizų mokesčių pakeitęs pridėtosios vertės mokesčiai būtų ne 18, o 13%, bet nesėkmingai: "Negalima mažinti – reikia sveikatos apsaugai, socialinei paramai, kultūrai ir švietimui, teisėsaugai ir policijai". Niekada nesakoma, kad svarbiausioji reikmė yra pačių valdininkų išlaikymas. Juk daugelio daugelio sąmonėje vis dar neįveikiamai tvirta samprata: valstybė tai ir yra ne kas kita, kaip prezidentas, vyriausybė, na, ir jiems tarnaujantis biurokratinis aparatas (nomenklatura).

Per didelės išlaidos

Apie tai akivaizdžiai byloja 1994 m. LR valstybinis biudžetas. Nepaisydama palyginimų su daugelio šalių biudžeto išlaidų struktūra, skaičiais ir analize pagrįstų argumentų, LDDP dauguma balsavo už valstybės valdymo išlaidų padidinimą (palyginant su 1993 m.) daugiau kaip keturis kartus, kad išlaidos socialinei apsaugai auga 2,4 kartus, kultūrai ir švietimui – 2,9 kartus, žemės ūkiui apie 2 kartus. Tokių didelių valdymo išlaidų nepaisėk aptikti nė vienoje valstybėje (Lietuvoje – daugiau kaip 9% visų valstybės biudžeto išlaidų, Austrijoje – 5,4%, JAV – 7,4%, Prancūzijoje – 5,5%, Norvegijoje ir Švedijoje po 4,9%, Estijoje – 5,8%, Latvijoje – 6,1%). Tuo tarpu žmonių gyvenimo lygis ir bendra vidaus gamybos (BVG) apimtis Lietuvoje krenta smarkiau kaip kaimyninėse šalyse.

Galų suprantu, kad LDDP gynejai, siekdami žūt būt ilgiau pasėdėti šiltose kėdutėse, neturintys kur dėtis netekus valdiškųjų kėdžių, negirdėdami argumentų – paklusniai kelia rankas, palaikydami savo vyriausybės nepagrįstus sprendimus. Tačiau negaliu suprasti, kaip garbingo amžiaus su-laukė ir garbingais žmonėmis garsėję mokslo ir meno žmonės taip lengvai gali dergti savo vardus. Juk nusikaltimas nesumažėja, o padidėja, kai jis grupinis.

Prof. KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS iš Vilniaus (dešinėje) ir Toronto Lietuvių namų pirmininkas VYTAUTAS KULNYS po svečio paskaitos Toronte
Nuotr. A. Kazlauskienės

Negaliu taip pat pasakyti, kad dešinioji opozicija norėjo iš esmės pasižūrėti į 1994 m. valstybės biudžetą. Dage-liui jų irgi ne žmogus, ne Lietuvos ateitis, o tik politinis triukšmelis ir valdiškos kėdės terūpi. Apie tai byloja tie patys balsavimo dėl 1994 m. biudžeto rezultatai (didelė dalis tos pusės seimo narių nedalyvavo balsavime, lyg tai būtų trečiaeilis klausimas).

Mažinti valdininkiją

Seniai yra žinoma, kad tokiais pereinamaisiais (reformų) laikais neįmanoma išvengti korupcijos ir abiejų rūšių – neįstatyminio plėšikų ir įstatyminio (valdžios) plėšikavimo. Ir nėra kito būdo kovoti su valdininkų piktnau-

džiavimu, kaip tik mažinant jų skaičių. Valdininkų gausa pavojainga ne tiek dėl to, kad jie neproduktyviai sunaudoja dalį valstybinių pajamų, bet daugiau dėl to, kad klesti biurokratizmas ir korupcija, daromos kliūtys žmonių veiklai, žlugdoma žmonių darbinė, doros ir teisingumo motyvacija. O tai jau reiškia grįžimą į sovietinę neveiklos motyvaciją su smarkiai padidėjusiais ekonominėmis nuosiskaitomis.

Jei valdininkai įstatymiais ir neįstatymiais (korupciniais) būdais švaisto milijonus, tai kodėl žmonės turi sąžiningai mokėti mokesčius? Matyti tik besirūpindami nuolatos maitinti DIDJĮ VORĄ.

Vilnius,
1993 m. gruodžio 28 d.

A+ PRANUI ČEČIUI

mirus,

dukterį AUDRONĘ VERZIENĘ su šeima Lietuvoje ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

J. K. Rugiai
G. V. Tumosai

A+ ALEKSANDRAI BUTKIENEI- VAIČEKAUSKIENEI

Lietuvoje mirus,

jos sūnui EDVARDUI BUTKUI su šeima giliai užuojautą reiškiamo –

V. R. Stabačinskai
B. Končienė
A. Siminkevičienė
B. P. Sapliai
G. Budreckienė

A+ kpt. BALIUI MATULEVIČIUI

mirus,

žmonai STASEI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo giliai užuojautą bei kartu liūdime –

A. P. Augaičiai
B. Stalioraitienė
G. Lastauskienė-Kocienė
E. Žikorienė-Lorencienė
E. K. Šlekiai

A+ kpt. BALIUI MATULEVIČIUI

mirus,

žmoną STASE, šeimą bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

V. Kecorienė
O. Ražauskienė
K. B. Žutautai
L. Karbūnienė

A+ kpt. BALIUI MATULEVIČIUI

mirus,

žmonai STASEI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo giliai užuojautą bei kartu liūdime –

A. P. Augaičiai
B. Stalioraitienė
E. K. Šlekiai
G. Lastauskienė-Kocienė
E. Žikorienė-Lorencienė
L. Genytė-Yčienė

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A,
Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland,
Ont. L3P 5C2
tel. (416) 732-2117

Anna Kusyj,
40 Facer St., St. Catharines,
Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines,
Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton,
Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St.,
St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Esame dabartinės Lietuvos tremtiniai

Kai Lietuva buvo atėjūnų užimta ir mes atsiradome už savo pavergtojo krašto ribų, vieni vadinomės tremtiniais, kiti pabėgėliais, Antrojo pasaulinio karo išbėgėliais iš pavergtos tėvynės. Tremtiniais vadinantis galėjo tie, kurie buvo prievarta iš pavergtojo krašto išvežti. Dauguma buvo pabėgėliai nuo karo audrų. Per eilę metų apsisostojome ties dabar jau prigrįžusiu pavadinimu "iševiai", kad skirtumės nuo tų savo brolių ir sesių, kurie atėjūnų buvo prievarta išstremti į Sibirą bei kitus "plačiosios tėvynės" plotus.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, turėjome būti vėl įjungti Lietuvon kaip pilna teisiai tos valstybės piliečiai, nes Antrojo pasaulinio karo metu buvome išvykę ne iš nepriklausomos Lietuvos, o iš okupuotosios. Nuo okupanto ir jo vergijos juk galima, kartais net reikia, bėgti, idant išsaugotume tas vertybes ir tą savo tautos turtą, kurį okupantas kėsina sunaikinti. Ir iš tikro per tą Lietuvos vergijos laikotarpį lietuviškoji išeivija išsaugojo, tobulino bei sukūrė daugelį dvasinio lietuviško turto, kurio tikriausiai nebūtų buvę įmanoma išsaugoti bei kurti pavergtoje tėvynėje. Be to, išeivija visuose kraštuose, kur tik begyveno, primindavo tų kraštų vyriausybės Lietuvos nedalią, idant niekas ir niekada to nepamirštų.

Vis dėlto nuo pat pirmųjų atgautos Lietuvos nepriklausomybės dienų visos Lietuvos vyriausybės, pradedant pirmąją ir baigiant dabartinę,

užuot įjungusios mūsų išeiviją Lietuvon savaimingu mūsų pripažinimu pilnateisiais Lietuvos piliečiais, paverė mus tikraisiais nepriklausomos Lietuvos tremtiniais. Tiesa, dar Aukščiausiosios Lietuvos tarybos laikais, kai Lietuva buvo paskelbusi savo nepriklausomybę, Lietuvos vyriausybė buvo suteikusi mums, išeiviams, "galimybę atstatyti savo pilietybę". Kitaip sakant, buvo suteikta mums galimybė atgauti tai, ko nebuvo praradę. Kadangi Lietuva buvo tik pradėjusi savo pirmuosius nepriklausomo gyvenimo žingsnius, į tą jų padarytą klaidą nekreipė didelio dėmesio, aiškinami visa tai nepatirtimi. Todėl daugelis su pakilia dvasia "atstatė savo pilietybę", gavome laikinuosius piliečio pažymėjimus, balsavome seimo rinkimuose, o vėliau ir prezidento rinkimuose. Konsulatuose mums buvo aiškinama, jog užsienio pasai mums bus išduoti, kai tik jie bus atspausdinti.

Dabar, teiraujantis dėl Lietuvos užsienio paso, nurodoma, kad vėl iš naujo reikia atnaujinti kartą "atstatyti savo pilietybę". Tai didžiulė nesamone! Tokio dalyko nė vienas nebegalime pateisinti kaip veiksmo patirties stokojančių ir vos tebepradėdantių savo kraštą valdyti žmonių. Tai sąmoningas elgesys, kuriuo mūsų brolių ir sesių valstybė pakartotinai mus "išpilietina". Dabar jau mes nebesame lietuviškoji išeivija, o iš tikro "nepriklausomos Lietuvos valstybės tremtiniai". K.J.S.

Šioje iš Prienų atsiųstoje nuotraukoje matyti žuvusiems Lietuvos partizanams pastatytas paminklas su įrašais: "Nusilenkit pušys, samanoms neverkit žuvusių už laisvę nekyšių kovoj". "Čia ilsisi raudonojo teroro nukankinti 1944-1955 Geležinio vilko rinktinės partizanai".

Nebespjaudysim į savo šulinius

JONAS DAGILIS

"Nespausk į šulinį, pačiam teks išgerti!" Taip perspėja liaudies patarlė. Pats ar kiti gers — nepadaru, nepriimtina. Biržų-Pasvalio krašto žmonės, gyvenantiems karsto (uolinių tirpimo) žemėje, tai buvo griežta nuostata su kur kas platesne prasme. Ypač kaimiečiai žinojo, ant kokių apgaulingo pagrindo statosi namus, sėja javus, veisia sodus. Danguje, žiūrėk, nė debesėlio, o visą naktį tartum darda griautinis, net žemėlė dreba. Atsikelia rytą ūkininkas, gale sodybos žiojėja nauja įduba.

Tokių ar panašių nutikimų galėtų paporinti ne vienas karsto zonos senbuvis. Karsto procesas paprastai suaktyvėja pavasariais. Polaidžio vandenys išplauna žemės gelmėse esantį gipsą. Į atsiradusias tuštumas ir susmenga žemė. Per šimtmečius susidarę tūkstančiai smegduobių. Dirvos aplink derlingos, bet ūkininkai jose — tikras vargas. Kad ir kaip nėpatogu, seniau niekam nekilidavo ranka verstį į griuvius — šiukšles, leisti srutas, kitaip jas teršti. Kiekvienas jautė atsakomybę už gelmėse slūgsančius vandenius, kuriuos gali tekti jei ne pačiam, tai kaimynui gerti. Prieš keletą metų teko stebėti garbių svečių iš sostinės pasigėrėjimą šiose vietovėse išaugintais ir pagamintais pieno produktais: ir kvapas, ir skonis kitoks. Kaip nebus kitoks, jei karvės šeriamos kvapiu šienais, o ne kaip vaistažolėmis.

Galima pateikti dešimtį pavyzdžių, kaip dalis kaimiečių ir kolūkinės santvarkos metais išsaugojo iš prosenių paveldėtą atsargumą tai aplinkai, kurioje jie gyveno ir dirbo. Tačiau tais laikais buvo visai kitoks valstybinis požiūris. Kiekvienas hektaras privalėjo duoti kuo gausesnį derlių bet kokia kaina. Už tai valdžia dalino ordinus, medalius ir kitokius pamaloninimus partijos sekretoriams ir valdininkams. Buvo net tokių metų, kai ant sukarstėjusių plotų trąšas barstė iš lektuvų, o fermos ir kitokie gamybiniai pastatai ten tebestovi ir dabar.

Ne daug ką prablaivė ir faktas, kad net destiliuotas kai kurių vandenviečių vandenis buvo su gėrka amoniako priemaiša. Oi prispjaudytas didysis mūsų krašto šulinis! Bet dabar pas karsto zonos žemdirbius jau lankosi ne val-

dininkai, reikalaujami vis daugiau produkcijos, o Lietuvos ir užsienio mokslininkai, žemės ūkio ir ekologijos specialistai, kurie nuosirdžiai aiškina, kaip reikia mūsų krašte diegti biologinę žemdirbiystę ir gaminti ekologiškai švarių produktus.

Dar 1991 m. gruodžio 24 d. Lietuvos vyriausybė priėmė nutarimą "Dėl Šiaurės Lietuvos karstinio rajono ekologinės būklės pagerinimo", sukėlusį nemažą to regiono gyventojų susidomėjimą. Nevaržomi viešai apie būtinumą naujoviškai ūkininkauti gali kalbėti mokslo žmonės. Butent jie įkūrė organinės-biologinės žemdirbiystės bendriją "Gaja" ir per ją atlieka nemažą švietėjišką darbą mūsų krašte.

"Gaja" ne tik šviečia, bet ir organizuoja. Jos atestacinė komisija, vadovaujama profesoriaus Petro Lazausko, išanalizavusi 18 karstinio regiono ūkininkų veiklą, pripažino, kad 9 iš jų jau gali realizuoti savo produkciją su ženklu "Gaja". Mums malonu, jog tarp tų 9 yra 7 biržiečiai. Tai Stasys ir Jonas Matuliai iš Drąseikių, Jonas Užolas ir Vytautas Urba iš Pitikių, Romualdas Kailiūnas iš Daudžgiurių, Apolonia Kvedariene iš Naciūnių ir Natalija Šarkūnienė iš Dainių. Jiems gruodžio 17 d. Lietuvos žemės ūkio akademijoje vykusiam "Gajos" bendrijos ataskaitiniame susirinkime ir buvo įteikti atitinkami dokumentai, deja, kol kas turintys daugiau teorinės vertės nei praktinės naudos.

Ledai pajudėjo praėjusių metų rudenį. Be abejonės, tai "Gajos" švietėjiško-organizacinio darbo vaisiai. Lygiagrečiai su "Gaja" nuo 1993 m. vidurvasario savo veiklą pradėjo ir karstinio regiono fondas "Tatula", turintis nemažai lėšų, galintis norintiems suteikti solidžias paskolas. Galimas dalykas, jog praktikuojantiems organinę biologinę žemdirbiystę ūkininkams šis fondas padės įveikti ir sunkesnius specifinius darbus.

Ekologiškai švarios žemdirbiystės centras bazuojasi ten,

kur "smenga žemė", kur bet kaip ūkininkauti nevalia. Visi kiti iš pakrūmių ir paupių glaudžiamės prie jo, matydami šokią tokią perspektyvą. Nes tradicinio Lietuvos žemdirbių derliaus nesupirkimas pernai buvo grėsmingas perspėjimas, kad tokiai žemdirbiystei iškart gali grėsti bankrotas. Vietos rinkoje perprodukcija, o eksportui gaminti pigiai dar nesusugebame. Gal bent su įvairesnėmis kultūromis pavyks įsikibti.

Lietuviškoji "Gaja" įstojo į pasaulinę tausojančio ūkininkavimo organizaciją IFOAM. Užmezgę ryšius su Lenkijos, Šveicarijos, Vokietijos, Olandijos, JAV, Čekijos, Vengrijos panašiomis organizacijomis. Kai kurių šalių mokslininkai jau ne tik skaitė paskaitas biržiečiams ir teikė metodinę paramą, bet ir, susipažinę su mūsų krašto unikumu ir ūkininkavimo specifiškumu bei ūkininkų pastangomis, mūsų siekius garina užsieniuose.

Malonu gauti iš kitų kraštų naujameitinius sveikinimus. Bet daugoka skaityti kartu atsiųstus pasiteiravimus bei pasiūlymus dėl EKO turizmo plėtotės. Jau nuo vidurvasario galinės pas mus atvažiuoti grupės turistų iš JAV, Vokietijos ir kitų valstybių. Mes jau iš tikrųjų mažiau bespaudome į savo vandenį, bet, kad galėtume maloniai priimti svečius, dar reikia labai daug apsiukuoti, susitvarkyti. "Gajos" bendrijos ar "Tatulos" fondo nario vardas ne tik suteikia šokią tokią privilegiją, bet ir daug įpareigoja.

ŪKININKO BALSAS

Sovietų ir savųjų apiplėšti

JONAS ŠADAUSKAS

Daugumai Lietuvos gyventojų labai buvo aktuali indėlių kompensavimo vertės atstatymo problema. Socialinė žmonių apklausa parodė, jog Tėvynės sąjungos bei seimo atstovo G. Vagnoriaus siūlymą indeksuoti indėlius atstatant pirmąjį santaupų vertę, palaike dauguma apklaustųjų gyventojų. Tačiau valdančioji LDDP partijos seimo dauguma nubalsavo už gyventojų apiplėšimą — santaupas indeksuoti tik 1:10.

Šis apiplėšimas labiausiai palietė vyresnius žmones ir pensininkus, visą gyvenimą dirbusius ir taupiusius senatvei. Kad už tokį įstatymą balsavo LDDP, nėra ko stebėtis: jie, kaip buvę aktyvūs partiečiai, savo protavimo neturi, nes už juos visada galvojo partija.

Su LDDP nuėjo ir dr. K. Bobelis. Jis 14 metų buvo VLK pirmininku, bet balsavo už Lietuvos gyventojų apiplėšimą. "Tiesa" 1993 m. lapkričio 24 d. rašė: "Purvas ir melas nelimpa prie švaraus žmogaus". Gal dr. K. Bobelis švarus ir sąžiningas žmogus, bet kodėl pats kišo rankas į tą purvą, padėdamas apiplėšti išvargusius Lietuvos žmones? Dar ta pati "Tiesa" rašė, kad dr. K. Bobelis seime dirba be atlyginimo.

Bet ar galėtų gerbiamas dr. K. Bobelis be atlyginimo dirbti, jeigu ir JAV-se būtų tokie pat seimo nutarimai — nusavinti gyventojų santaupas? Mes, dauguma vyresnių gyventojų, buvome apiplėšti pačių išrinktos valdžios ir seimo.

Kai 1971 m. prasidėjo Mažiečių naftos perdirbimo gamyklos statyba, mūsų Juodvikių, Grižių, Žibininkų, Padarbių, Dapsių ir Bučiškės kaimų žemdirbių sodybos ir pastatai buvo įkainoti, išmokėtos kompensacijos, ir mes tapome pri-

verstiniais tremtiniais į miestus.

Gautą kompensaciją ir pinigų už išparduotus gyvulius ir kitą turtą daugelis pasidėjome į saugiausią valstybės įstaigą — Taupomąją banką. Taupėme, kad atėjus senatvei nereikėtų išmaldos prašyti pas vaikus arba prašyti prieglobsčio senelių namuose.

Paskutiniais metais Lietuvoje, atstaus nepriklausomybę, daug buvusių ūkininkų arba jų vaikai atgauna savo buvusią žemę ir vėl gali ūkininkauti. Bet mes, dar gyvenantys šių sunaikintų kaimų ūkininkai, savo žemės jau niekada nebeatgausime, nes ji ne tik atimta, bet ir sunaikinta — ten Mažiečių naftos įmonės teritorija.

O dabar ir vėl esame apiplėšti. Įvedant litus, jie buvo keičiami vienodai — ir taupiusiam visą gyvenimą ir "verslininkui", uždirusiam jau milijonus per keletą metų. Štai man per tris savaites 1991 m. vasario 26 d. Taupomajame banko buvo 11,200 rublių, o dabar išvedus likutį — tik 112 litų. Ar tai ne apiplėšimas? Šią sumą indeksavus 10 kartų, atskiruose knygelių lapeliuose įrašė 1,120 litų, bet pernai išmokėjo tik po 25 litus. Kai paklausiau, kada galėsiu gauti kitus pinigus, atsakė — gal per 10 metų, arba, jeigu pasistengsiu greičiau numirti, tai kas nors iš artimųjų galės gauti palaidojimui. Bet man tie pinigai reikalingi dabar, kol dar gyvenu, nes juos tam ir taupiau. Tačiau gerbiamas premjeras A. Šleževičius per televiziją pareiškė, kad reikalauti savo sutaupytų pinigų yra nerealaus dalykas.

Visus 50 metų mus, žemdirbius, visais būdais apiplėšė sovietinė valdžia, o dabar visai apšvarino mūsų pačių išrinktoji.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Ažuolas Vilniaus universiteto senųjų rūmų Daukanto kieme. Švenčiant Universiteto 400 metų jubiliejų, jis buvo atvežtas iš šio garsaus istoriko ir švietėjo tėviškės – Kalvių kaimo ir čia pasodintas gražiai priglįso. Nuotr. Alf. Laučkos

Pavasaris jau ne už kalnų!

Automobilių, dolerių, siuntinių persiuntimas į Lietuvą per lietuvišką įstaigą Toronto

1968 Bloor St. W., Toronto Ont. M6P 3K9
Tel.: (416) 604-4400 Fax: (416) 604-9748
Darbo laikas: pirm.-penkt. 10.00-19.00, šeštadi. 10.00-16.00

Šv. Velykų proga pradžinginkite artimuosius Lietuvoje

Šventinis siuntinys S1 - 25kg - \$175	Šventinis siuntinys S2 - 17kg - \$125
1. Kiaušiniai 30vnt.	1. Kiaušiniai 30vnt.
2. Rūkyta dešra 1kg	2. Rūkyta dešra 1kg
3. Rūkyta nugarinė 1kg	3. Rūkyta nugarinė 1kg
4. Rūkytas viščiukas 1vnt.	4. Rūkytas viščiukas 1vnt.
5. "Primo" daržovių aliejus 3lt.	5. "Primo" daržovių aliejus 3lt.
6. "Primo" makaronai 2x900gr	6. "Primo" makaronai 900gr
7. Cukrus 4kg	7. Cukrus 2kg
8. Miltai 4kg	8. Miltai 2kg
9. Sviestas 1kg	9. Sviestas 1kg
10. Tirpi kava 100gr	10. Malta kava "Amaretto" 230gr
11. Malta kava "Amaretto" 230gr	11. Kavos balintojas 450gr
12. Kavos balintojas 450gr	12. Angliškas šokoladas 200gr
13. Angliškas šokoladas 200gr	13. Delikates, obuolinis sūris 250gr
14. Delikates, obuolinis sūris 250gr	14. Šausos mielis 3pok.
15. Konservuoti ananasai 450gr	15. Šventinis tortas 1vnt.
16. Šausos mielis 3pok.	
17. Švieži bananai 2kg	
18. Šventinis tortas 1vnt.	

**Šventinis siuntinys
S3 - 14kg - \$89**

1. Kiaušiniai 30vnt.	1. Kiaušiniai 30vnt.
2. Rūkyta dešra 1kg	2. Rūkyta dešra 1kg
3. "Primo" daržovių aliejus 3lt.	3. "Primo" daržovių aliejus 3lt.
4. "Primo" makaronai 900gr	4. "Primo" makaronai 900gr
5. Sviestas 1kg	5. Sviestas 1kg
6. Cukrus 2kg	6. Cukrus 2kg
7. Miltai 2kg	7. Miltai 2kg
8. Malta kava "Amaretto" 230gr	8. Malta kava "Amaretto" 230gr
9. Kavos balintojas 450gr	9. Kavos balintojas 450gr
10. Delikates, obuolinis sūris 250gr	10. Delikates, obuolinis sūris 250gr

* * *

- Galimi priedai prie siuntinių.
- Šventiniai siuntiniai Jūsų artimiesiems bus pristatyti per 5-10 dienų.
- Užsakytus šventinius siuntinius galima iki kovo 30 d.

Siųskite siuntinius per mus!

Siuntiniai laivu ir oru išsiunčiami kas antrą savaitę. Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per "Gintarą Express", nemuituojami.

Laukiame Jūsų.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuosirdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas 2 kg, arba \$10.00. Nauja kaina: \$5.10 už kg.

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas **937-9898** SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis Jr.

Welcome to Vilnius.

We fly you there 7 times per week.

Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VIDURINIŲ MOKYKLŲ VARDAI

Ignalinos rajono valdyba suteikė naujus vardus trims vidurinėms mokykloms. Ignalinos pirmoji vidurinė mokykla gavo iš čia kilusio geografo prof. Česlovo Kudabos, Didžiasalio mokykla — „Ryto“, Visagino penktąją mokyklą buvusiamė Sniekuje — „Atžalyno“ vardus.

PAMINKLAS TAURAGĖJE

Tauragės NKVD-KGB būstinėje pokario metais buvo tardomi ir kalinami šio rajono Skaudvilės, Eržvilko, Laukuvos, Vainoto bei kitų apylinkių gyventojai. Pagrindinių ir partizaninių kovų aukoms prisiminti Kancios paminklą ten dabar pastatė Tauragės rajono politiniai kaliniai ir tremtiniai. Jį pašventino karo kapelionas mons. A. Svarinskas. Katalikai žuvusius tauragiškius prisiminė Mišiomis Šv. Trejybės, evangelikai liuteronai — pamaldomis M. Mažvydo šventovėse. Paminkliniais akmenimis jau yra paženklintos partizanų kovų bei jų žuvimo vietos Batakių ir Lomių miškuose.

ŠIMTOSIOS GIMIMO METINĖS

Sausio 24 d. kauniečiai šimtųjų gimimo metinių proga prisiminė ir pagerbė plk. Juozą Šarauską (1893-1941), Lietuvos kariuomenės kūrėją savanorį, Lietuvos skautų sąjungos brolijos vadą 1935-40 m. Prisiminimas buvo pradėtas Mišiomis Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovėje, baigtas minėjimu Vytauto Didžiojo karo muziejuje. Dalyvavo daugiausia vyresnio amžiaus kauniečiai. Mat plk. J. Šarauskas, suimtas pirmaisiais sovietinės okupacijos metais, su kitais politiniais kaliniais buvo sušaudytas 1941 m. birželio 26 d. prie Červenės. Dabartinei jaunesniajai kartai jau nėra žinoma jo veikla. Ją padėjo atkurti Vytauto Didžiojo karo muziejaus okupacijų ir pasipriešinimo istorijos skyriuje jo šimtajam gimtadieniui surengta paroda. Atsiminimais dalijosi sūnus Algirdas Šarauskas, Lietuvos kariuomenės generalinio štabo atsargos plk. A. Malijonas, Lietuvos atsargos karininkų sąjungos Kauno skyriaus pirm. mjr. Petras Narinkevičius, vyresniosios kartos skautai Marija Vizgirdaitė-Dzenajavičienė, Algirdas Končius ir Feliksas Šakalys.

ŠEŠIOLIKTOJI DIVIZIJA

Šešioliktoji šaulių divizija Sovietų Sąjungoje II D. karo metais buvo vadinama lietuviškąja. Mat jai buvo stengiamasi įjungti ten buvusius lietuvius. Pluoštą karių atsiminimų apie jų su šia divizija nueitų kelius pateikia buvęs jos karys Alfonsas Vaišvila „Tiesos“ š. m. sausio 11 d. laidoje: „1942 m. vasario pradžioje prasidėjo kovinis divizijos rengimas, o gruodžio 27 d. divizija iš Tulos išžygo fronto link. Tai buvo sunkiausio žygio dienos ir naktys. Sniego pripustyta iki juos-

mens, šaltis -35-40 laipsnių. Trumpomis poilsio valandėlėmis kariai krisdavo vietoje ir užmigdavo. Juos tekdavo žadinti, kad nesusaltų. Vyrai badavo, silpo, silpnėsi be draugų pagalbos nebepaaidavo. Per parą kiekvienas gaudavo 100 gramų ruginių miltų. Kariai tuos miltus maišydavo su sniegu ir godžiai valgydavo. Pakelėse likdavo dalis ginklų, dujokaukės, kastuvėliai...“

PASENUSIŲ VADŲ IŠDAIGOS

Apie pirmąsias XVI-sios divizijos kautynes A. Vaišvila pasakoja: „1942 m. (korektūros klaida, turėtų būti 1943 m. — V. Kst.) vasarį divizija pasiekė fronto liniją, o vasario 24 d. įvyko divizijos skerdynės prie Aleksejevkos. Į sniegą giliau įsikasti, padaryti perėjas, užmaskuoti apžvalgos neleidė nusi-pelė divizijos „karvedžiai“. Pilielinio karo dalyviai generolas F. Baltušis-Zemaitis ir divizijos komisaras J. Macijauskas, bijodami, kad kariai nepraras-tų kovingumo. Tris dienas divizija kapojo vokiečių bombonešiai ir kulkosvaidžiai. Dar iki puolimo žuvo šimtai divizijos karių, o per pirmąjį puolimą vokiečiai iš savo apkasų kryž-mine ugnimi baigė „šienapjūtę“. Vasario 25-26 dienomis visiškai nukraujavusi divizija atakavo priešio pozicijas, aišku, nesėkmingai“. Taip pasibaigė pirmosios XVI-sios divizijos kautynės prie Aleksejevkos, Tarybų Lietuvos enciklopedijos duomenimis, ten įvykusios 1943 m. vasario 24 — kovo 22 d.d. Enciklopedija nemini XVI-sios divizijos nukraujavimo dėl vadų kaltės.

KURŠIŲ ŽEMĖS PRAGARĖ

Šešioliktoji divizija lietuviškumą pilnai atgavo tik 1944 m. Lietuvos teritorijoje. Ten buvo mobilizuota ir į jos eiles įjungta nemažai vyrų, net ir prieškarinio Lietuvos karininkų. Tačiau ir Lietuvoje divizijos kelias nebuvo rožėmis klotas. A. Vaišvila rašo: „Kovos prie Šiaulių, Kelmės ir Kražių, prie Dubysos ir Vainuto buvo sunkios. Ypač sunku buvo kautis Kuršių žemėje. Čia lapkričio-gruodžio mėnesiais buvo toks purvas, kad neįmanoma būdavo išbristi. Atsitraukdami vokiečiai užimdavo geresnes pozicijas, o kur negalėdavo iškasti apkasų, pasidarydavo rastų užtvartas. 16-osios divizijos kariai mirkdavo šlapuose apkasuose, slėpdavosi atskirose duobėse, iš kurių nuolat sėmavo vandenį. Kai į karievišką katiliuką sudėdavo trijų žmonių normą, kariai pirmiausia išpildavo skystį, o likusias dugne 2-3 bulves ir šaukštą kruopų labai sąžiningai, atidžiai žiūrėdami, kad kuriam nors netektų daugiau, pasidalydavo. Pavasarį apsukresni atkisdavo pasitraukusių už fronto linijos latvių daržovių kaupus, virdavo pašarinius runkelius, saldų skystį nupildavo, o sriubą padarydavo kiek tirštesnę...“ Iš Kuršių žemės XVI-ji divizija buvo atitraukta į Klaipėdos apylinkes ir ten 1945 m. sausio 14-28 d.d. propagandiniu tikslu įjungta į sovietinį Klaipėdos „išvadavimą“. Tada ji vėl buvo grąžinta Kuršių žemės pragaran kovoti iki II D. karo su vokiečiais pabaigos. Buvęs šios divizijos karys Alfonsas Vaišvila klausia: „Kodėl mes pamiršti? Juk mes ne sribai, nekovojo prieš savo tautą, neterorizavome ir nežudėme žmonių...“ V. Kst.

Šešioliktosios sovietinės divizijos lietuviai kariai, daug kentę nuo savo vadų klaidų, skandalingai blogo aprūpinimo maistu, Klaipėdos krašto Stoniškių kaime 1944 m. rudenį

Sudbury, Ontario

GAVENIOS SUSIKAUPIMAS Sudbury apylinkėse lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje kovo 5, šeštadienį. Išpažinėčių bus klausoma 6 v.v., o Mišios bus 7.30 v.v.

Sault Ste. Marie, Ont.

GAVENIOS SUSIKAUPIMAS Sault Ste. Marie apylinkėse lietuviams bus Švč. Sakramento šventovėje kovo 6, sekmadienį. Išpažinėčių bus klausoma 2 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p.

Delhi, Ontario

GEDIMINO VAGNORIAUS, buvusio Lietuvos respublikos ministro pirmininko, pranešime 1994 m. sausio 23 d. Delhi lietuvių visuomenei, skirta daugiausia dėmesio žemės ūkio klausimų nagrinėjimui. Kalbėtojas pabrėžė, kad dešinėji iš tikro Lietuvoje pilnos valdžios nėra turėję. 1993 m. Lietuvoje netrūko žemės ūkio produkcijos. Problema buvo, kad dabartinė Lietuvos valdžia jos nesupirko! Šiuometinė valdžia nuo žemdirbio yra visiškai nusisukusi. Ne Landbergio laikais vykdoma reforma sužlugdė kaimą Lietuvoje, bet sena sovietinė politika!

Kalbėtojas mano — jeigu Lietuvai bus leista tvarkyti de didžiųjų kaimynų iš Rytų kišimosi, Lietuva, pirmoji į posovietinį liūną įkristusi, pirmoji iš jo ir gali išlpti. Kvietė išsivieji visokeriopon talkon. Diskusijos buvo gyvos, įdomios ir turiningos. Daugiausia rūpestio klausytojams kelė Rusijos grėsmė, privachos nuosavybės įtvirtinimas bei paramos ūkininkams klausimai.

G. Vagnorius dalyvavo Mišiose, po kurių salėje susirinko beveik visa Delhi lietuvių kolonija šeimininkų paruošties pietums. Padėka Agotai Ratavičienėi, Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus tarybos narei, Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. L. Kemėšiui ir talkininkams už susitikimo suorganizavimą. Kalbėtoją lydėjo Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus pirm. Eugenijus Čuplinskis bei tarybos nariai: V. Bireta ir G. Petrauskienė. GJP

Port Colborne, Ontario

A.A. BRONIUS SIMONAITIS, tauris ir veiklus mūsų kolonijos tautietis mirė šių metų vasario mėn. 5 dieną. Jis, kaip ir visi naujieji ateiviai, išbėgo iš Lietuvos 1944 m. antrą kartą užplūstant mūs kraštą rusiškam komunizmui. Pirmiausia apsispyto Vokietijoj, pasikui imigravo į Kanadą. Čia nors ir geras kraštas, bet naujiems ateiviams iš pradžių nebuvo lengvas

PARŪPINAMĖ salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apylinkių lietuviams, pagamindami maistą laidotuvėms, sutvarkome gerimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduoant, perkant ar tik del informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynoro ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angele Salvaitę, B.A.**, **pirkimo ir pardavimo atstovę**. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Remkime buvusių tremtinių saviveiklą

Ištremiti į Sibirą lietuviai Tėvynės ilgesį išreiškė dainomis, maldomis, giesmėmis, susirinkę kartu švėsdavo savo šventes. Ilgainiui emė kurtis organizuotos lietuviškosios meninės saviveiklos grupės.

Vienas žymiausių lietuvių meno saviveiklos kolektyvų buvo įsteigtas Irkutsko mieste 1955 m. Į jį įsijungė apie 200 žmonių. Kolektyvo branduolį sudarė mišrus choras, veikė vyrų ir moterų ansambliai, oktetas, kvartetas, tautinių šokių grupė.

1989 m. Lietuvoje, prasidėjus Atgimimui, Irkutsko lietuvių — buvusių politikalinių ir tremtinių meno saviveiklos kolektyvas savo veiklą atgaivino. Susitelkę atskiromis grupelėmis, irkutskiečiai repetuoja Kaune, Vilniuje, Šiauliuose, Gargžduose, Alytuje ir kituose miestuose. Bene labiausiai reiškiams mišrusis choras.

Minėtas buvusių politikalinių ir tremtinių kolektyvas yra įregistruotas dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų šventėje Kaune ir Vilniuje 1994 m. liepos 8-10 d.d.

Savo veiklai atskleisti buvusių Irkutsko politikalinių ir tremtinių kolektyvas norėtų išleisti meninį leidinį. Bet spaudos darbai Lietuvoje šiuo metu yra labai brangūs ir ne pensininkų kišenei. Todėl kolektyvas ieško mecenato arba rėmėjų, kurie finansaiškai padėtų. Gal atsiras jautrių lietuviškosios kultūros puoselėtojų užsienio lietuvių tarpe?

Kolektyvo atstovas — Alfonsas Jankauskas. Adresas: K. Petrausko 12a — 1, Kaunas. Atsiskaitomųjų sąskaita nr. 1700333, Lietuvos valstybinis komercinis bankas, Kauno skyrius, kodas 260101568, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, su prierašu: buvusių Irkutsko politikalinių ir tremtinių — lietuvių meno saviveiklos kolektyvai.

Alfonsas Jankauskas

HAMILTON TRAVEL BUREAU, 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir į Europą. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Tėvynės sąjungos valdybos pirmininko GEDIMINO VAGNORIAUS pranešimas Delhi, Ontario, 1994 m. sausio mėnesį Nuotr. G. Petrauskienės

Siesta TRAVEL
DIANA MACHANAOUSKAITĖ AGENTŪROS ATSTOVĖ
Kelionių specialistė Rytų Europai, Kubai, Vidurinei Amerikai ir Karibų saloms
879 St. Clair Ave. West, Toronto, Ontario M6C 1C4, Canada
Tel. (416) 653-3333 • Fax (416) 656-8574
Registracijos nr. 04086815

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.50%
santapas	2.00%
kasd. pal. taupymo s-ta	1.50%
90 dienų indėlius	3.25%
1 m. term. indėlius	4.00%
1 m. term. ind. mėn. pal.	3.50%
3 m. term. indėlius	4.50%
5 m. term. indėlius	5.25%
RRSP ir RRIF (pensijos)	2.50%
RRSP ir RRIF 1 m.	4.00%
RRSP ir RRIF ind. 3 m.	4.50%
RRSP ir RRIF ind. 5 m.	5.25%
IMAME UŽ:	
asmenines paskolas	12.25%
nekiln. turto pask. 1 m.	6.25%
nekiln. turto pask. 3 m.	8.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus “Talkoje”

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB kultūros taryba 1993 m. žurnalistikos premiją yra pasiskyrusi čekiečiui Juozui Zygui, “Draugo” ir “Dirvos” bendradarbiui. Dėl ligos jis negalėjo dalyvauti Aštuntajame mokslo ir kūrybos simpoziume surengtame muzikos bei dainos vakare ir tos premijos atsiimti bei už ją padėkoti. Sausio 15 d. jis pakvietė būrelį bičiulių ir bendradarbių į “Old Barn” restoraną pasidžiaugti šia dėl ligos praleista proga. Premijos laureatą Juozą Zygą sveikino čekagiškio Lietuvių fondo tarybos pirm. Marija Remienė, “Draugo” redaktorė Danutė Bindokienė, dr. Leonas Kiaučeliūnas bei kiti dalyviai. Vaisėms vadovavo Irena Kiaučeliūnienė. Maldą prieš pradedant vaišes sukalbėjo prel. dr. Juozas Prunskis.

Lietuvių socialinis klubas Worcesteryje, Mass., buvo įsilygtas 1904 m. Jeronimo Jakaičio iniciatyva. Klubas savo nariams teikdavo pašalpas ligos ir mirties atvejais, parūpindavo stipendijų jų vaikams. Klubui priklausė mūrinis dviejų aukštų pastatas su dviem salėmis ir virtuve. Jis tapo labai naudingas, kai iš Vokietijos po II D. karo atvyko didelis būrys jaunų lietuvių. Čia buvo rengiami šokiai, koncertai, švenčiamos vestuvės. Jų skaičiai sumazėjus, dabar buvo susidurta su finansinėmis problemomis. Klubas, žydėjimo laikotarpyje turėjęs 1,200 narių, liko tik su 230 narių, dar mokančių metinį mokesį. Administracinės išlaidos smarkiai padidėjo. Vien tik metiniams mokesčiams padengti reikėjo 21,000 dolerių. Klubu vadovybė 1993 m. nutarė jį parduoti, tikėdamasi gauti milijoną dolerių. Tačiau tiek norinčių mokėti nebuvo surasta. 1993 m. gruodžio pabaigoje Lietuvių socialinis klubas buvo parduotas už 400,000 dolerių. Jį religiniams savo reikalus nupirko Kristaus Dievo šventovė. Worcesterio lietuviai dar turi labdaros reikalams skirtą Malronio parko draugiją. Ten atsisiras vietos ir Lietuvių socialinio klubo nariams.

Australija

Australijos lietuviai ruošiasi dalyvauti šią vasarą Vilniuje įvyksiančioje Pasaulio lietuvių dainų šventėje. Gražinos Pranauskienės pranešimu “Mūsų pastogėje”, kelionė į Lietuvą planuoja įsijungti Adelaidės “Žilvino” penkios šokėjų poros ir Melbourne “Gintaro” šešiolikų šokėjų. “Žilvinai” vadovauja Bronius Sabetskis, “Gintarui” — Dalia Antanaitienė. Bendroje choristų grupėje bus 80 išvykos dalyvių. Šią grupę sudarė Australijos lietuvių chorų atstovai ir jų vadovai — Adelaidės (Nemira Stapleton) ir Vytas Straukas), Sidnio (Birutė Aleknaite) ir Justinas Ankus), Melbourne (Birutė Prašmutaitė), Džylongo (Gee-long) su vadove Gražina Pranauskienė. Šis jungtinis Australijos lietuvių choras savo

atskiriems koncertams Kaune ir Vilniuje yra paruošę iš-eivijos lietuvių kompozitorių dainų, negirdėtų Lietuvoje.

Argentina

Susivienijimas lietuvių Argentineje 1993 m. gruodžio 18 d. išrinko savo centro valdybą sekančių dvejų metų kadencijai. Tad 1994-95 m. SLA nariams Argentine vadovaus: pirmininkas J. R. Stalioraitis, vicepirmininkas A. L. Vezbieckas, I sekr. A. Mikučionytė, II sekr. G. Kucinskas, I izd. R. Bielins, II izd. M. Stanevičius, nariai — J. Schaffer, J. Brazaitis, A. Stukas ir A. Mikučionis.

Britanija

A. a. Domas Jelinskas mirė Mančesterio ligoninėje 1993 m. gruodžio 26 d. Velionis gimė 1908 m. balandžio 28 d. didelėje Panevėžio krašto ūkininko šeimoje prie Smilgių. II D. karo pabaigoje gyveno V. Vokietijos amerikiečių zonoje. Britanijon atvykęs 1948 m. pradžioje dirbo geležies žaliavos pramonėje. Atsikėlus Mančesterin, gavo lengvesnį ir mažiau pavojingą darbą tekstilės įmonėse. Šiame mieste velionis buvo veiklus lietuvių klubo ir parapijos narys bei skautų rėmėjas. Mančesterio lietuvių klubo iš-dininku velioniai teko būti devynerius metus, o parapijos valdyboje — net trisdešimt aštuonerius. Velionis palaidotas sausio 11 d. iš Mančesterio katalikų šventovės Mostono kapinių lietuviškame skyriuje prie Aušros Vartų paminklo. Gedulines Mišias atnašavo ir laidotuvių apeigas atliko kan. Valentinas Kamaitis. Skautus rėmusį velionį atnešomis gėlėmis pagerbė jų atstovai — skautininkai A. Gerdziūnas ir I. Gerdziūnienė. Velionis giminių išsivijoje neturėjo, tik Lietuvoje. Tad jo palikimu rūpinosi ir laidotuvių išlaidas padengė Z. Juras.

Vokietija

Kun. Fr. Skėrys, ilgametis Vasario 16 gimnazijos evangelikų liuteronų kapelionas, sulaukęs jau 74-rių metų, sunkiai serga. Pernai jis buvo atsisagavęs po padarytos operacijos ir pradėjęs dirbti. Tačiau sveikata pablogėjo vasaros mėnesiais. Rudenį jis ilgai gulėjo Mannheimo ligoninėje. Buvo grįžęs namo porai mėnesių, o dabar vėl gydomas Heidelbergo ligoninėje. Kun. Fr. Skėrys aptarnaudavo Pietų Vokietijoje gyvenančius lietuvius evangelikus. Vasario 16 gimnazijoje jis dėstydavo ir tikybą evangelikų liuteronų moksleiviams. Dabar šį darbą jau perims vokiečių evangelikų liuteronų kunigas.

“Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda”
Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai
“Žmonės, kurie atjaucia kitus”
Sudbury Ontario

AMBER BEECH Inc.
ATLIEKAM NAMŲ REMONTUS ir ATNAUJINIMUS
virtuves, vonias, rūsius įrengimus, langus, duris plytelių dėjimą, insuliaciją ir t.t.
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS AL MARGIS
TORONTO-WASAGA BEACH
(416) 656-4149

DĖMESIO PENSININKAMS
Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative — atstovė pensininkų aptarnavimui). **JĮ NEMOKAMAI** atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. **Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimesniam investavimui į RRIF. Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose.** Skambinti **Alinai Žilvytienėi tel. (416) 679-4578 Hamiltono.**

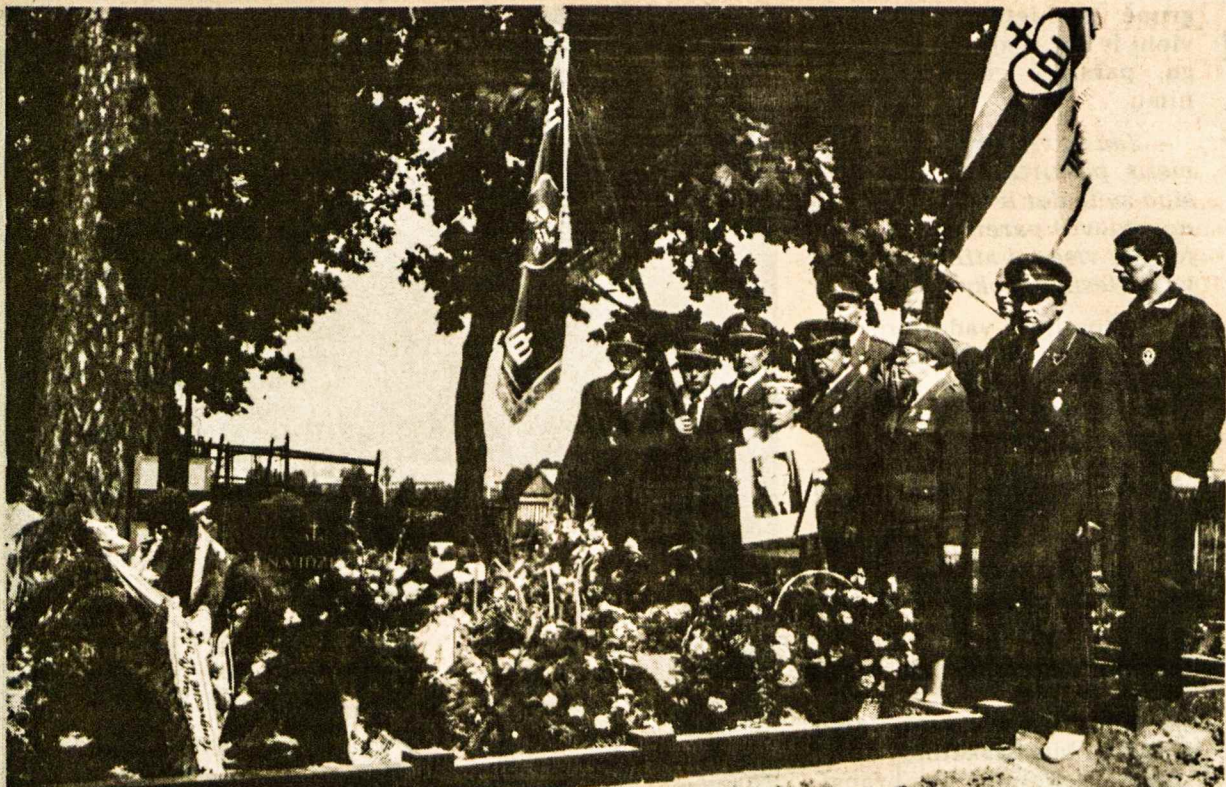
KAIRYS BALTIC EXPEDITING
Turi patarnavimą pristatyti jūsų artimesiems kompleksus, sudarytus Lietuvoje. Pristatymas [namus nuo 5-14 dienų nuo jūsų čekio gavimo. Atsiųsime Jums pasirašytą pakvitavimą Lietuvoje.]

SIUNTINYS nr. 2	
Kumpis rūkytas	2 kg 100 gr.
Dešra rūkyta	2 kg 300 gr.
Sūris olandiškas	1 kg 1 kg
Sviestas	500 gr. 1 kg
Miltai	4 kg 1 kg
Cukrus	2 kg 1 kg
Ryžiai	1 kg 2 tlr.
Kakava	400 gr. 360 gr.
Arbata	200 gr. 100 gr.
Kava pupelių	500 gr. 200 tabl.
Kava tirpstanti	200 gr.

22 kg \$132.00
ŽIURTI PAGRINDINIŲ SKELBIMĄ 4 psl.

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.
Žemos kainos, garantuotas pristatymas į namus.
\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą. Oro linija \$4.00 kg
Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu vienam adresatui iki 50 kg tik \$14
* Skambinkite dėl mūsų kubinių dėžių
* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Siuntiniai apdrausti \$100.00.
Galima apdrausti ir papildomai
* Pristatome Lietuvoje traktorių ir padargus
Pristatom JAV dolerius ir rankas ..... 4% plus pristatymas
Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik ..... 3% plus pristatymas
* Siunčiant palikimus arba didesnes sumas yra nuolaida. Taip pat galime nuvežti į Lietuvą ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą
* Jums važiuojant į Lietuvą ilgesniam laikui galime Jums persiųsti pensijos pinigų.
Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:
Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai ..... (905) 632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumplikai ..... (905) 822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai ..... (519) 773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French ..... (905) 871-1799
Montrealyje Leonas ir Genė Balaišiai ..... (514) 366-8259
Genė ir Vytas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6
Tel. (905) 643-3334 FAX (905) 643-8980

Perlaidojant žuvusius Lietuvos partizanus. Buvusi partizanė ANGELE KAŠKONAITĖ – šaulių būryje (dešiniajame krašte)

Partizanės dienos Sibire

Iš Angelės Kaškonaitės pasakojimų

1947 m. vasario 13 d. karo lauko teismas mane nuteisė 10 metų ir 3 m. be teisių pagal 58 straipsnio 17 punktą. Iki vasaros laikė Lukiškių kalėjime, o liepos 25 d. mus suvarė į vagonus – ruošė etapą į Vorkutą. Buvo labai karšta. Mes užkaltauose vagonuose be oro, be vandens tiesiog dusome. Nedavė nei valgyti, nei gerti. Artimųjų neprileido prie vagonų. Jie visą dieną išstovėjo karštyje, tik iš tolo žegnojo vagonus ir verkė. Po dviejų dienų, kai miestas dar miegojo, mūsų traukinys pajudėjo. Mes suklaupėm malda.

Kelionė buvo labai sunki ir alkana. Dienos buvo labai karštos, vandens duodavo tik po stiklinę visai dienai. Duodavo po 300 gr neiškepusios duonos, dar tokių mažų labai sūrių žuvelių. Vagono grindyse prie durų buvo kumščio didumo skylė atlikti gamtiniais reikalams. Duryse buvo mažas plyšys, tai guldavom kniūbščios ant žemės, kad galėtume nors truputį pakvėpuoti tyru oru. Net eilė sudarydavo.

Vorkutos rajone

Mus atvezė į Komiją, Vorkutos rajoną, į 501 Strojką, kuri buvo pagarsėjusi kankinimais ir nepakeliamais darbais. Daug lietuvių kaulų liko šioje amžino įšalo žemėje.

Mus išlaipino tundroje, kur nebuvo nei medžių, nei žolės, nei paukščių. Tik rudos šiaurės samanos. Visą dieną mus varė kareiviai su vilksūniais. Ėjome tylėdamos, nes kalbėti neleido. Ispėjo, kad už vieną ištartą žodį – kulka į kaklą. Toje didžiulėje eisenoje pamaciau seserį, bet prieiti negalėjau.

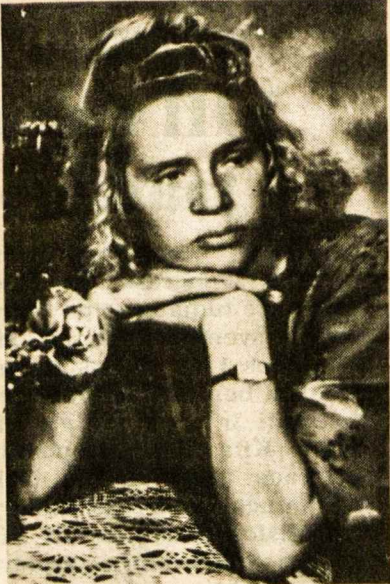
Prieš vakarą priėjome dvi didesnes suplyšusias palapines, aplink – vien išmatos. Neseniai iš čia buvo išvaryti kaliniai vyrai, kurie ir paliko tokią netvarką. Tarp palapinių buvo nedidelė balutė, pilna išmatų. Iš jos sėmė vandenį mums gerti ir virti „balandai“.

Lageryje

Taip prasidėjo vargo ir kančių kelias lageryje. Lietuvių čia buvo apie 300. Mūsų barake gyveno lietuvės ir politinės kalinės rusės – vagilkos ir žmogžudės. Teko iš arčiau jas pažinti ir pamatyti tai, kas žodžiais neapsakoma.

Mus suskirstė į brigadas. Rusę Orlovą paskyrė brigadininke. Dirbom po 12, po 17 valandų. Aš dirbau naktinėje pamainoje, sesuo – dieninėje. Kasėm griovius, statėme tiltus. Netoli palapinės buvo pakabinatas bėgio galas. Pusę šešių ryto budintis pradėdavo daužyti į jį geležiniu virbu. Tai buvo ženklas keltis. Skubiai rengdavomės, išgerdavom „balandą“ ir greit į vachtą. Pasiimdavom įrankius ir po 5 išrikiuotos – nekalbėdamos eidavom į darbą. Kelionė priklausydavo nuo konvojaus: jei geras, tai eidavom kaip žmonės, jei kvailas, tai visą kelią mus gindavo kaip gyvulius į skerdyklą. Taip ir bėgdavom per gilų sniegą, kiek jėgos leisdavo, kelis kilometrus. Kol pasiekdavom darbo vietą, taip pavargdavom, kad rankos virpėdavo ir širdis pašėlusiai daužydavosi. O laukė sunkaus darbo diena.

Pradėjo be paliovos snigti šlapdriba su lietumi. Drabu-

Buvusi Lietuvos partizanė ANGELE KAŠKONAITĖ, grįžusi iš Sibiro lagerių ir jau atsigaivusi

žiai peršlapdavo iki kūno, pasukui sušaldavo į ragą. Palapinė buvo skylėta, parėjus iš darbo nebuvo kur sušilti nei išsidžiovinti. Moterys pradėjo sirgti, nusilpo, sulysio, vos kojas vilko. Nugriūdavo eidamos į darbą, o stipresnės jas tempdavo, kad palydovas nenušautų. Lietuvių gretos išretėjo, ir mano seserį išvežė į nusilpusių koloną. Tada su ja atsiveikiau paskutinį kartą.

Į kitą pragarą

Kai šalčiai sustiprėjo, mus perkėlė į XII-tą koloną – iš pragarų į pragarų pragarą. Lageryje daug kas priklauso nuo darbų vykdytojo ir kolonos viršininko. Čia darbo vykdytojas buvo graikas Skuder – taip pat politinis kalinys. Aš nemaciau baimesnio žmogaus. Jis buvo toks žiaurus sadistas, kad galėjo kalinį užmušti be jokios priežasties savo malonumui. Mūsų kitaip nevadino kaip „nemeckom postylkom“, „litovskom padlom“ ir „banditkom“. Vis primindavo, kad turim būti labai dėkingos „didžiajam tėvui Stalinui“, kad mums suteiktė teisę gyventi ir dirbti, nes mus tik sušaudyti reikėjo.

Šalčiai siekė iki 50°. Užėjo poliarinė naktis. Dar labiau pasunkėjo darbas. Reikėjo rankomis maišyti skiedinį. Dirbdavome deglo (fakelo) šviesoje. Nuo jo skaudėdavo galvas. Buvo tiesiog gyvuliškas darbas. Be to, kankino tėvynės ilgesys. Kartais atrodė, kad širdis plyš. Jei pūsdavo nuo Lietuvos vėjas, tai širdį užliedavo ir džiaugsmas, ir skausmas. Negaliu suprasti, kaip rusai laisva valia apsigyvena svetimoje šalyje ir visai gerai jaučiasi, net nekalba apie savo Rusiją. O mes nieko kito nenorėjom, tik kad nors mūsų kaulus parvežtų į tėvynę.

Tarp nusikaltėlių

Mus perkėlė į 57 koloną, ten buvo dar sunkiau, nes įsuteijo „blatnosios“ (kriminalinės nusikaltėlės) ir iškrypėlės. Ten moterys lytiškai gyveno su moterimis, o vyrai – su vyrais. Buvo daug sifilitikų, kurios mažai dirbdavo, o daug valgydavo. Mes turėjom dirbti, kad jas išlaikytume. Valgyti duodavo labai mažai: ryte ir vakare po samtį skystimo ir skystos kukurūzų košės 100 gr, nuo išdirbio duonos – nuo 200 iki 500 gr. Taip norėdavom valgyti, kad net galvą skaudėdavo. Nusilpom. Buvo tokių, kurios nepajėgdavo užlipti ant narų.

Šalčiai. Pūgos. Poliarinė naktis. Gyvenom neapšildomose žeminėse. Ant narų sluoksniš ledo, sienos ir lubos apšarמושios. Kelnes pasiklodavom, vatinku užsiklodavom. Naktį plaukai prišaldavo prie narų ir sienų.

Atveždavo sušalusių bulvių, supildavo prie geležinkelio. Kai varydavo į darbą, jei tik palydovas nematydavo, nugriebdavome kokią bulvę ir slėpdavom po drabužiais. Pasukui sugrauzdavom žalią, į ledą pavirtusią. Sriubą mums virdavo irgi iš tokių bulvių – neplautų ir neskustų. Vienam kibirui sriubos – aštuonios bulvės.

Privilegiuotos vagišės

Šioje kolonoje buvo brigada „blatnųjų“, brigada „bancikų“ ir dvi brigados „ale ulių“. „Blatnosios“ buvo patyrusios vagišės, „bancikai“ – dar labai jaunos, nesubrendusios vagilkos. Jos į plaukus rišdavosi daug įvairiaspalvių kaspinių. „Ale ulių“ išskirtinis ženklas irgi buvo kaspinas. Bet jos rišdavosi vieną didelį. Jos visos nedirbo, naudodavosi mūsų kruvinu triūsu. Jei kuri gaudavom siuntinį, tai „blatnosios“ atimdavo. Jos visos turėjo „sestiorkas“ (tokias tarnaites), kurios joms iš virtuvės atnešdavo maistą, išplaudavo galvas, paklodavo lovas ir apvogdavo ką reikėdavo.

Mes daug meldavomės. Ir Dievas mums padėdavo. Vieną naktinę pamainą, virto karjeras ir užmušė ten dirbusias rusas kalines, o tada ten reikėjo dirbti mūsų brigadai, bet kaip tyčia tą naktį jos, mus aplenkdamos, nuskubėjo į tą vietą.

Iš tos baisios kolonos mus išgelbėjo darbų vykdytojas Šnaideris, vokiečių kilmės politinis kalinys, jau atsėdėjęs 10 metų. Tai buvo protingas ir kultūringas žmogus, labai gerbė mus, lietuvaites. Aš ir dabar su dėkingumu prisimenu tą kilnų žmogų. Jį stebino mūsų darbštumas, kultūra ir doras

gyvenimas. Sakydavo, kad vienos lietuvaitės nemainytų į visą koloną rusių – prostitučių ir tinginių.

Veža į taigą

Vežė mus į taigą, į naują vietą, sunkvežimiais. Buvo labai daug sniego, stipriai šalo. Dangus buvo giedras be jokio debesėlio. Atrodė, kad saulė brenąda per ryškiai mėlyną, aksominį dangų. Važiavom gal kokias 5 valandas. Staiga pakilo stiprus vėjas, iškart susimaišė dangus su žeme. Pūga buvo tokia stipri, kad sustojė visos mašinos. Mes nieko nematėm ir negalėjom susikalbėti, tik laikėmės susikibusios už rankų, kad neiššluotų iš sunkvežimio. Per kokias 10 minučių sniego buvo lygiai su bortais. Nors pūgų šiaurėje būna daug, bet tokios dar nebuvo mačiusios. Iš pradžių mes dainavom, paskiau pradėjom melstis. Supratom, kad mūsų laukia negailestinga mirtis sniego pataluose.

Mūsų gelbėtojai

Staiga prie sunkvežimio išgirdom šunų lojimą. Tai buvo išsigelbėjimas. Mes neseniai buvom pravažiavusios pradėta statyti koloną, tai tos kolonos nazarateliai ir palydovai su šunimis išskubėjo mūsų gelbėti. Toks nerastytas šiaurės įstatymas. Netrukus prie mūsų pasirodė šeši kariškiai su dideliais, gauruotais vilksūniais. Mes buvom jau beveik užpustytos. Kariškiai mus iškėlė iš sunkvežimio ir liepė stipriai susikibti už rankų.

Vienas augalotas kariškis su dideliu, stipriu vilksūniu stojo pirmas, o mes visos viena už kitos ir laikėmės tam kariškiui už minilės ir dar už rankos. Paskutinis vėl ėjo kariškis su vilksūniu, o dar kiti šunys bėgo iš šonų ir garsiai lojo. Jei kuri nugriūdavo, tai šunys greit pribėgdavo, keldavo už drabužių, laižydavo rankas ir garsiai lodavo. Tuomet priešdavo kariškis ir padėdavo.

Daug metų prabėgo nuo tos baisios dienos, bet aš visada esu dėkinga šiaurės vilksūniam, tada išgelbėjusiems mums gyvybę. Galbūt todėl aš labai myliu šunis.

Kokį puskiometrį kelio ėjom apie dvi valandas. Kai atėjom į koloną, buvom visiškai nusilpusios, apšalusios sniegu – kaip lediniai žmogeliai. Mums davė atskirą baraką sekciją, šiltą, gerai prikurtą. Davė skanios žirnių sriubos su konservais ir po pusę kilogramo duonos. Pirmą kartą lageryje buvo tokie šventiški pietūs.

Nors mus saugojo, bet vyrai atakliai mus „atakavo“. Mes vis sakėm „nesuprantu“, tai jie mus vadino turkėmis. O rusės greit rado bendrą šneką su tos kolonos gyventojais. Rytąjus dieną Šnaideris juokėsi, kad rusės „atsigavėjo“, kad joms pūga tik į nauda išėjo. O mes džiaugėmės, kad likom gyvos, nes šiaurėje užpustydavo ištisas brigadas, ir niekas jų neieškodavo.

Užpustyti sunkvežimiai

Pūga siautė dvi dienas. Mes buvome tos kolonos išlaikytiniai. Po dviejų parų išėjom atsikasti savo sunkvežimius. Nė žymės nebuvo, kur jų sto-

vėta. Tose mašinose buvo mūsų maistas ir darbo įrankiai. Ir čia mums padėjo šunys. Jie greitai surado sunkvežimius. Per vieną dieną atkasti nespėjome, nes pūga taip suplakė sniegą, kad jis buvo kietas kaip ledas. Atkasėm tik kitos dienos vakare. Buvom pavargusios ir išalkusios. Tada mums kirviu atkirto po pusę kepaluko sušalusios duonos ir po gabaliuką lydyto sviesto. Tai buvo didžiausia šventė. Šoferiai išgręžė Obės ledą ir pasėmė vandens atsigeriti. Mes pavalgėm, atsigerėm ir pradėjom dainuoti, susiėmusios už rankų suktis rateliu ant Obės ledo.

Tolyn į taigą

Kitą dieną atvažiavo visureigis, nuvalė kelią, ir mes išvažiavom į bekrastę taigą. Važiavom dvi ar tris paras. Naktį sustodavome trumpam poilsiui. Sunkvežimiuose po atviru dangumi susiglausdavome ir užmigdavome. Po sunkios kelionės pasiekėm tikslą – ant kalnelio gražų mišką ir lentelę su užrašu: „Reka (upė) Myša, kolona 5-aja“. Konvojai mus išlaipino iš mašinų, patikrino, padarė kratą. Liepė susirasti tankesnes plačiašakes egles ir ruošti guolius, kad užstotų nuo vėjo ir sniego.

Be galo gaudžiai ošė šimtametės tautos egles, lėtai krito retos snaigės, artinosi grėsmingos šiaurės sutemos... Mus užplūdo nepakeliamas liūdesys ir tėvynės ilgesys. Kai kurios pravrko. Ir staiga prie mūsų atsirado Šnaideris. Susijaudinęs klausė: „Kas atsitiko, mano lietuvaitės? Aš su jumis, einam suieškosim jums kanyknę“. Netoliese radom didelę plačiašakę eglių, po kuria jau buvo įsikūrusios rusės su vairuotojais. Šnaideris jas nuvedė rusiškai.

Mes prisilaužėm šakų ir pasi-

TARIU NUOŠIRDŲ AČIŲ

visoms ir visiems, prisiminusiems mane aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga malda, žodžiu, raštu ir dovanomis. Šie padėkos žodžiai tepasiekia visus mane prisiminusius išėvijioje ir Lietuvoje. Teprimena jie, kad tie amžiaus dešimtmečiai ne praėjo, o bėgte prabėgo (pusę jų – beplūšant „Tėviškės žiburiuose“), tačiau niekur nedingo. Tai priminė man iš Lietuvos atsiųstas eilėraštis (autorius nepažymėtas):

Jie niekur tie praėję metai nenuėina:
[siterpia į širdį, kaip į dirvožemį įsigeria lietus,
[sismelkia į sąžinę, įsipina į dainą,
Jie niekur tie praėję metai nenuėina...

Priimkite šiuos mano padėkos žodžius kaip asmeninį atsiliepiamą į malonų Jūsų dėmesį, išreikštą įvairiais būdais. Su nuoširdžiu dėkingumu visatos Viešpačiui ir mane prisiminusiems –

Jūsų prel. PRANAS GAIDA

darėm gultą, o Šnaideris užkūrė laužą, atnešė tris kepalukus duonos ir padalino mums. Į taigą atbrido juodoji naktis – labai graži, su nuostabia šiaurės pašvaiste, giedru, vaiskiu dangumi. Mes taip ir sugulėm ant sniego, užtiesto eglišakėmis. Su šlapais sulopytais veltiniais, sudėvėtomis šimtasulėm ir vatinėmis kelnėmis.

Ruošiamo palapinė

Buvo 1948 m. balandžio 23 d. – 30° šalčio. Rytąjus dieną pradėjom ruošti vietą palapinei. Nuvalėm apie pusantro metro sniego sluoksnių, laužtuvais iškapojom stulpams duobes. Tada išėjom į taigą kirsti stulpams medžių. Prikirtom, nulupom žievę ir parvežėm per gilų sniegą. Stulpus sustatėm, paskui nešėm sutvirtinimus. Padarėm viską, beliko užtempti palapinę. Miegojom vis sniegyne po eglę. Vieną naktį pakilo tokia pūga, kad

mes vos išlindom iš po sniego. Buvom prišalusios viena prie kitos. Užė vėjas ir taip kraupiai dejavo šimtametės egles, tiesiog kėlė siaubą. Vėdai sutino, lūpos kaip kiškių sutrūko, kraujavo, kojos sušalusiose veltiniuose buvo kaip medinės. Nebuvo kur nei išsidžiovinti, nei sušilti, nei pavalgyti. Nesitikejom, kad išliksim gyvos.

Taip vargom pusantros savaitės. Tada atėjo žinia, kad čia kolonos nebus, kad reikia eiti dar 5 kilometrus gilyn į taigą. Mus vėl išvarė be tako, be kelio į nežinią. Tada aš pasakiau kolonos viršininkui, kad žydai Kristų greit nukankino, o jūs mus lėtai nukankinsit. Jis atsakė: „Jūs tik tam ir esat“. Ėjom visą parą, nes jau buvom labai pavargusios. Jau temstant priėjom „pažadėtąją žemę“. Ir vėl guolis iš eglišakių. Ir vėl viskas iš naujo.

Paruošė Birutė Jonelienė

Pirmieji skrydžiai į Lietuvą

ISVYKSTANT SKRYDŽIAI	GRĮŽTANT SKRYDŽIAI
TORONTAS-HELSINKIS ISSKRENDIA PENKTADIENI 5.10 V.P.P. NUSILEIDŽIA SEŠTADIENI 7.55 V.R. HELSINKIS-VILNIUS ISSKRENDIA SEŠTADIENI 8.35 V.R. NUSILEIDŽIA SEŠTADIENI 10.50 V.R.	VILNIUS-HELSINKIS ISSKRENDIA TREČIADIENI 12.00 V.D. NUSILEIDŽIA TREČIADIENI 1.20 V.P.P. HELSINKIS-TORONTAS ISSKRENDIA TREČIADIENI 5.05 V.P.P. NUSILEIDŽIA TREČIADIENI 6.35 V.V.

DABAR GALITE SKRISTI FINNAIR LĖKTUVU PER HELSINKI GERIAUSIA, PATOGIAUSIA IR GREIČIAUSIA PASIEKTI VILNIŲ NUO GEGUŽES 18 D. IKI RUGSĖJO 23 D.

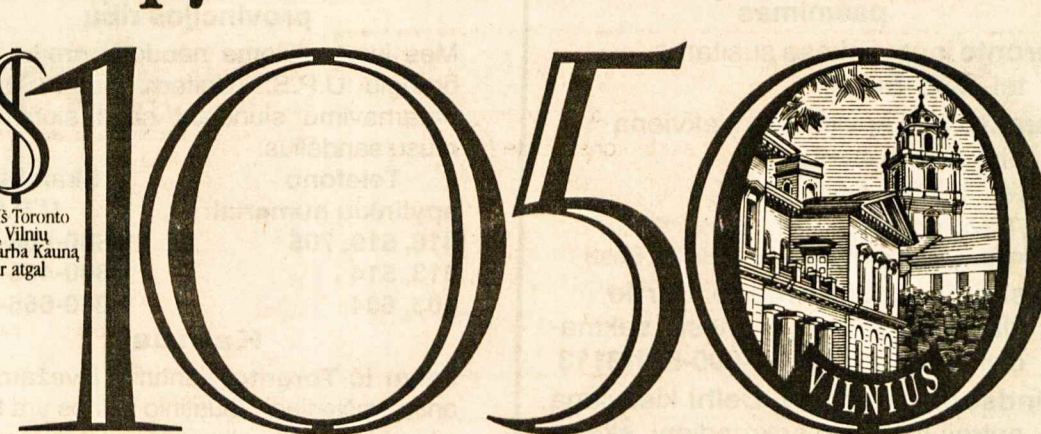
• Pirmieji skrydžiai iš Toronto į Vilnių per Helsinkį
• Naujausi MD-11 lėktuvai • Aukščiausios kokybės turistinė klasė
• Nauja komercinė klasė • Leidžiama po 2 lagaminus

FINNAIR

geriausias pasirinkimas

Taupykite skrisdami į Lietuvą

Po visą pasaulį pagarsėjęs aptarnavimas keliaujant į Vilnių ir Kauną* per Helsinkį (su mūsų bendriniu AirLithuania). Pirmą patirkite Finnair kokybę prieinama kaina tarp gegužės 18 d. ir rugsėjo 23 d. Nauja komercinė klasė iš Toronto į Helsinkį su \$600 priemoka.

Skambinkite savo kelionių biurui arba

1-800-461-8651

Toronto (416) 222-0740

FINNCHARTER LTD.

geriausias pasirinkimas

Sąlygos: Trumpiausia kelionė 7 dienų, ilgiausia 4 mėnesių. Bilietai perkami iš anksto 45 dienas prieš išvykstant. Nėkviatytas išvykimo mokėtis. Užskaita reikiama pilnai susimokėti. Atsisakant pinigai negrąžinami. Keičiant skrydimo reikalingas primokėti \$200.

— *Daugiau kaip prieš metus laiko buvotė pakviesta būti Pasaulio lietuvių dainų šventės išeivijos tautinių šokių vienetų meno vadove. Kaip įsivaizduojate tą darbą?*

— Kai sutikau atlikti šias pareigas, maniau, kad šventės rengimas bus panašus į mūsų rengiamas šventes, kuriose jau turiu praktikos. Deja, truputį suklydau. Visų reikalų tvarkymas su Lietuva vyksta labai lėtai. Ir tai nenuostabu, nes gyvename toli vieni nuo kitų, skirtingose gyvenimo sąlygose. O ryšių palaikymas telefonu ar faksu yra sunkus. Gerai, kad pernai turėjau progos tuo tikslu lankytis Lietuvoje, susitikti su vadovais, pamatyti aikštę, aptarti daug svarbių klausimų.

— *Kiek tikėjotės šokėjų ir kiek jų užsiregistravo? Koks jaunimo amžius, leidžiantis dalyvauti išeivijos vienetuose? Ar turite veteranų grupių?*

— Paskelbus pirmąją registraciją, užsiregistravo per 700 šokėjų, bet kai buvo pranešta apie registracijos mokestį, tai skaičius sumažėjo per pusę. Mano manymu, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba pasiūlė labai teisingai, nustatydama registracijos mokestį. Tuo būdu ji padėjo grupėms galutinai apsispręsti, kas važiuoja. Šiuo metu iš viso yra užsiregistravusių 480 šokėjų iš JAV, Kanados, Vokietijos,

Išeivijos šokėjai ruošiasi į Lietuvą

Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė įvyks Vilniuje šių metų vasarą. Dalyvaus ir išeivijos šokėjų grupės. Apie tai kalbėsime su tos programos dalies vadove RITA KARASIEJIENE

Australijos, Lenkijos. Iš Kanados važiuoja tik viena grupė – Toronto "Gintaras". Vėtrėnų grupių bus 8 rateliai, o iš viso 26 rateliai šokėjų. Po daugelio diskusijų nusprendėme, kad išeivijos studentų grupė gali šokti jaunimas ne jaunesnis kaip 17 metų amžiaus.

— *Gal galite plačiau pakoментuoti išeivijos šokių meninę programą?*

— Programa buvo parinkta pagal mūsų šokių švenčių sistemą, kurią tvarko Lietuvių tautinių šokių institutas. Beveik visi šokiai atlikėjams yra žinomi. Didžiąją repertuaro dalį sudaro išeivijoje sukurti ir labiausiai Lietuvoje žinomi šokiai. Yra vienas naujas šokis "Putinėlis", sukurtas G. Breichmanienės specialiai šiai šventei.

— *Ar palaikote ryšius su Lietuvos atsakingais šokių vadovais?*

— Vyriausia šokių dalies vadovė Lietuvoje yra Laima Kisieliene, su kuria buvau susitikusi Lietuvoje. Praėjusią vasarą ji lankėsi Kanadoje ir Amerikoje Tautinių šokių instituto kvietimu. Jos apsilan-

kymas ir dalyvavimas mokytojų kursuose Dainavos stovykloje daug padėjo mūsų grupių vadovams. Su L. Kisieliene iki šiol palaikome labai glaudžius ryšius.

— *1988 m. Hamiltone buvo išeivijos šokių šventės viena iš vyriausių meno vadovių. Ar yra koks skirtumas sudarant repertuarą išeivijos ir Lietuvos šventėms?*

— Be abejonų, rengti šventę Hamiltone buvo daug lengviau, nes visas rengėjų komitetas buvo čia pat, žinojome patalpas, patys ieškojome orkestro, choro, organizavome įgarsinimo sistemą, planavome salės dekoracijas pagal parinktų šokių temas. Dabar visa tai yra daroma Lietuvoje. Mums yra reikalinga tiksli muzika, kuri bus grojama per šventę. Jos mes dar nesame gavę. Visi šie atrodantys neesminiai dalykai kelia susirūpinimą. Viena, ką mes darome panašiai, tai programos atlikimas. Išeivija turės savo dalį, kuri vadinsis "Tėviškės pastogėje". Ši programos dalis bus atlikta vien išeivijos šokėjų.

— *Kaip manote palaikyti drausmę ir tvarką viešint Lietuvoje?*

— Kaip visuomet, per jaunimo suėjimus, didesnius suvažiavimus būna truputį triukšmo. Paskutiniuoju šokių šventė tuo nepasizymėjo, nes rengėjų komitetas visą atsakomybę už grupės drausmę ir gražų elgesį pavedė vienetų vadovams. Manau, kad Lietuvoje mes tokių problemų neturėsime, nes būsimie svečiai ir tikriausiai stengsimės palikti gerus atsiliepimus, be to, kiekvienas vadovas turės būti atsakingas už savo grupės drausmę.

— *Kokia nauda bus išeivijos jaunimui, kuris dalyvaus Lietuvos dainų ir tautinių šokių šventėje?*

— Pirmiausia, daugumas jų aplankys Lietuvą pirmą kartą, pamatys masinę dainų šventę, kurioje dalyvaus apie 25.000 dainininkų ir 9.000 šokėjų. Tai paskatins juos ir toliau pasilikti šokių grupėse veteranais arba mokytojais. Po šokių šventės Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerija organizuoja 7 dienų ekskursijas po istorines Lietuvos vietas. Jaunimas neuobodžiaus, nes Lietuvos dainų ir šokių šventės metu kiekvieną išeivijos grupę globos to paties amžiaus šokių

grupė iš Lietuvos. Tikiuosi, vieni ir kiti susiras daug draugų, parsiveš gražių prisiminimų.

— *Jau ne vienas Jūsų dešimtmis paskirtas "Gintarui", o šiuo metu dar ir vyriausios meno vadovės pareigos. Kaip pajėgiate visa tai atlikti šalia savo profesinio mokytojos darbo?*

— "Gintarui" vadovauju jau 28 metai. Nežinau iš kur tos energijos vis dar yra, nors kartais pagalvoju, kad gal jau laikas pailsėti, bet kiekvieną kartą po pavykusio koncerto ar šventės naujų jėgų vėl atsiranda.

— *Lėktuvų bilietų kainos dar nėra paskelbtos, bet, atrodo, jos nebus žemos. Kaip įstengs mūsų jaunimas užsimokėti už kelionę į Lietuvą?*

— Kiek žinau, greitu laiku spaudoje bus paskelbtos bilietų kainos. Kelionė bus brangi. Jau dabar vienetai renka aukas, ruošia koncertus, loterijas. "Gintaras" taip pat tikisi ir laukia paramos iš rėmėjų bei finansinių institucijų. Tikimės, kad su visuomenės parama, mūsų lietuviškas išeivijos jaunimas galės dalyvauti istorinėje Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje.

— *Linkime sėkmės ir ačiū už pokalbį.*

Kalbėjosi –
NIJOLĖ BENOTIENĖ

RITA KARASIEJIENE, vadovė torontiško "Gintaro" ir išeivijos tautinių šokių grupių, dalyvausiančių Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje Vilniuje
Nuotr. D. Pranaitienės

VIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

VIII-asis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas prasidės Lietuvoje tuoju pat po Dainų ir šokių šventės uždarymo, 1994 m. liepos 11 d. Visi kongreso atstovai bei dalyviai bus užregistruoti ir apgyvendinti Vilniuje. Kitą dieną, liepos 12, Vilniaus arkikatedroje įvyks iškilmingos kongreso atidarymo Mišios. Po jų – VIII PLJ kongreso iškilmingas atidarymas ir balius.

Sekančią dieną bus proga susipažinti su Vilniaus miestu ir Vilniaus universitetu. Taip pat bus suorganizuoti darbo būreliai, kuriuose Lietuvos ir užsienio lietuvių jaunimas galės susipažinti ir pabendrauti. Tą pačią dieną įvyks susitikimas su keliais Lietuvos jaunimo organizacijų atstovais.

Liepos 14 d. – seminaras, kuriame užsienio lietuvių jaunimas bus supažindintas su Lietuvos dabartine būkle. Dienos programa baigsis senovės lietuvių vakaru prie Trakų ežero. Liepos 15 d. tęsiamas vakarykštės dienos susipažinimas su Lietuva, jos socialinėmis problemomis, labdaros organizacijų veikla ir tautinėmis mažumomis. Liepos 16 d. užsienio lietuvių jaunimui bus suteikta proga artimiausią susipažinti su Lietuvos kaimu ir jo gyventojais, o vakare įvyks roko koncertas Vilniuje. Liepos 17 d. aplankoma Klaipėda, Kaunas ir kitos vietovės. Netoli Klaipėdos bus apsiesta stovykla-vietė. Dienos programa baigsis lauku ir folkloro vakaru. Liepos 18 d. atstovai ir dalyviai apžiūrės Klaipėdą ir atsisveikins su Lietuva. Suomiskų laivu MS Kristina Regina jie išplauks Rygos link. Tuo baigsis kongreso pirmoji dalis Lietuvoje ir prasidės antroji – laive.

Kongreso atstovai ir dalyviai laive išbus nuo liepos 18 d. iki liepos 23 d. Per tą laikotarpį jie aplankys Rygos ir Talino miestus, kur susitikis su Latvijos bei Estijos lietuvių jaunimo atstovais. Beplaukiant laivu, jie klausysis paskaitų apie Baltijos sritis, Latvijos ir Estijos dabartinę padėtį, Baltijos jūros gamtos apsaugą, lietuvių imigraciją į kitas Baltijos valstybes ir apie baltų folklorą ir mitologiją. Laive taip pat bus suorganizuoti šokiai, žaidimai, įvairūs kiti užsiėmimai.

Liepos 23 d. bus pasiektas Helsinkis, iš kurio tą pačią dieną išskrisime į Londoną. Ten įvyks Studijų dienos, paskutinė ir pati svarbiausia kongreso programos dalis. Kol kiti dalyviai keliaus po įvairias Anglijos vietas, atstovai liks Londono St. Mary's kolegijoje ir diskutuos užsienio lietuvių ateitį. Numatyta darbotvarkė ir temos:

BENDROS TEMOS – lietuvių išlaikymas už Lietuvos ribų ir PLJ sąjungos vaidmuo tame išlaikyme; užsienio lietuvių kaip tautos dalis ir jų santykiai su Lietuva; įvairių kolonijų padėties nagrinėjimas; lietuvių kalbos vaidmuo lietuvių kultūros išlaikyme; bendradarbiavimas su Lietuvos jaunimo visuomeninėmis organizacijomis; užsienio lietuvių jaunimo dabartinis vaidmuo Lietuvoje.

ORGANIZACINĖS TEMOS – išeivijos visuomeninių organizacijų likimas; Rytų Europos ir Sibiro lietuvių jaunimo išjungimas ir PLJ sąjunga; PLJ sąjungos ir kraštų jaunimo sąjungų veiklos planai, projektai; organizacinės struktūros stiprinimas; užsienio lietuvių visuomeninių organizacijų finansinė padėtis; užsienio lietuvių jaunimo ateities planai; PLJ kongresų likimas; PLJ sąjungos peržiūrėjimas; naujos PLJ sąjungos valdybos rinkimai.

Studijų dienos pasibaigs liepos 30 d. Tą vakarą susirinks visi PLJ kongreso atstovai ir dalyviai ir atšvės iškilmingą VIII kongreso uždarymą Anglijos "Lietuvių sodyboje". Liepos 31 d. visi kongreso atstovai ir dalyviai išsiskirstys savais keliais.

Kviečiami visi dalyvauti! Registruotis ne vėliau kaip kovo 4 d. Skubėkite – laivo kelionės skaičius ribotas. Registracijos informacijai: P. O. Box 2812 Springfield, VA 22152-0812, USA. Tel./FAX 703-569-5370. Kongreso šūkis – "DAUG GIMTINIŲ – TĖVYNĖ VIENA" Inf.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

KELIONĖ PO ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

Su lietuvių, vengrų ir kanadiečių maldininkų grupe

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Petra kalnuose

Apie vidurdienį pasiekiam karaliaus kelią, kuris veda iš Amano ir pavadintas karaliaus Husseino vardu. Tai gerai keturgubas kelias. Užtrunka dar pora valandų, kol pasiekiam Petra kalnus.

Prie Petra kalnų stovi keletas turistams krautuvių, gyvenamų namukų kalno šlaituose ir turistų centrų, kur reikalinga pirkti bilietus lankymui šio išgarsinto kalno. Petra yra graikiškas vardas, reiškiantis uolą. Kalnų uolų akmuo yra minkštas, ir jo uolose buvo iškaltos patalpos, kambariai, kuriuose žmonės gyvendavo. Visos šios uolose iškaltos šventyklos, namai, kapi, cisternos, akvedukai ir altoriai buvo apleisti bei užmiršti per 500 metų ir buvo surasti 1812 m.

Mums išlipus iš autobusų, slėnyje pamatėm šimtus pabalnotų arklių, kurie laukė turistų joti iki Petra tarpeklio. Visai seniems ir sunkiai einantiems buvo keletas siaurų vežimėlių, traukiamų arklių, kur tilpo tik du žmonės. Tokių vežimėlių tebuvo 5, kurie paėmė 10 žmonių. Visiems kitiems teko joti. Greit visus surikiavo prie platformos, kur arabai priveda pabalnotą arklių ir sodina joti. Išsirikiavo ilgiausia eilė jojančių, stipriai įsikibusių, kad išsilaikytų balne ir dulkių debes ke-

liančių, nes siauras keliukas smėlėtas.

Aš irgi, sulaukęs savo eilės, užsirioglinau į balną ir stipriai įsikibęs pradėu kelionę. Vieni arkliai bando bėgti, kiti visai nenoriai eina bandydami sustoti, o arabai patarėnautojai kaip patrakę ant savo arklių, zovada šokindami arklius zuja pirmyn ir atgal, keldami dulkių debes. Menkas malonumas nepratusiam per akmenuotą keliuką joti; balnas spaudžia sėdynę, o arklys dažnai klupteli, vos neišmesdamas iš balno per galvą. Išsigastu pajogęs gerą kilometrą, atsargiai nuslystu arklio šonu žemyn. Geriau jau eisiu, nes matau jau keletas palikę arklius irgi žygiuoją.

Taip šalia arklio eidamas plūkuosi dar porą ar trejetą kilometrų, rydamas dulkes ir jau gerokai nuoėjimo apšilęs. Pagaliau pasiekiu tarp kalnų tarpeklio praplatėjusią aikštę, kur kalno uolos sienose iškaltos kolonos, figūros, ornamentai, durys. Milžiniško dydžio kolonos raudonos uolos fone atrodo, kaip kokia katedra – tai didžioji šventykla 20 metrų aukščio. Kita taip pat su kolonom vadinama išdo šventykla (Treasury Temple).

Čia mums pasitiks vietinis vadovas veda aukštyn iškaltais laiptais. Užlipus aukštyn, pasieki didelę pagrindinę salę, iškaltą uoloje ir tris kambarius šonuose, kurie buvo tušti. Kambariai labai aukš-

ti, bet nedideli 4 x 5 m dydžio. Kitos patalpos vadinamos Akropoliu. Jos sienose yra iškaltos nišos, kuriose gyvendavo žmonės, o taipgi giliau sienose mirusius laidojavo.

Apžiūrėjom ir apvaikščiojom tik keletą tokių patalpų, nes Petra kalnuose yra iškaltas ištisas miestas, kuris jau buvo minimas VII š. prieš Kristų. Jis buvo apgyvendintas arabų kilmės žmonių ir buvo sostinė Nabatecean genties. Užkariautos romėnų 196 m. po Kristaus, sunyko.

Ten pat netoli pusiau apvalus amfiteatras iškaltas talpino 3.000 žmonių. Tarpekliu einant ar jojant saulė beveik nepasiekia, nes iš abiejų šonų arkmenų sienos stačiai kyla aukštyn beveik iki kilometro aukštumos.

Grįžtam iš Petra kalnų miesto jau pėsti visa grupelė nebe norinčių joti, arklius palikę jų savininkams. Sušilę ir ištroškę pasiekiam turistų centrą. Ten greit nukreipiami į restoraną, kur jau ankščiau atjogę valgė. Į restoraną teko lipti aukštyn į kalną ilgą eile siaurų laiptų. Ten belipant viena mūsų grupės hamiltonietė Irena paslydo ir nugriuvo žemyn susižeisdamą ranką, kuri vėliau peršvietus rasta lūžusi.

Kol pavalgėm ir dar pabėgiojom po suvenyrų krautuvelę, atslinko vakaro prieblanda. Išvažiuojam iš šio kalnų miesto 6 v.v. ir tamsoje per

tris valandas pasiekiam Amano miestą ir viešbutį.

Pakeliui į Izraelį

Sekantį rytą paliekam Amano. Dėl lagaminų ilgo kraustymo ir rūšiavimo į atskirus autobusus ilgiau užtrukome negu buvo numatyta. Susėdę į autobusus greit išriedam iš miesto. Priemiestyje, kalnuose, mums parodo vilas, kur gyvena Saudi Arabijos milijonieriai, pasistatę prašmatnias vilas su sodais ir maudymosi baseiniais, aptvertas tvoromis su uždarais privažiavimo vartais. Paskar vadovo, tai milijonus dolerių kainuojančios vilos.

Per kalnų vingius greit nusileidžiam į Jordano upės slėnį, kur jau daug žalumo, medžių, krūmų, sėdų. Ten auginamos daržovės ir vaisiai. Nuo Amano miesto iki Izraelio sienos trumpas kelio tarpas ir nė valandos neužtrukę jį pasiekiam. Įstringame prie Jordano upės Allembly tilto, kuris iš Jordano pusės vadinamas karaliaus Husseino vardu, veda per upę į Izraelį. Pati Jordano upė šioje vietoje visai neįspūdinga, nedidelė, siaura vaga, pakraščiais apaugusi žolėmis ir krūmais. Drumzlinas vanduo. Pamažu srovena. Tiltas irgi labai paprastas – vos kelių metrų pločio, be jokių atramų. Antroje Jordano upės pusėje prie tilto matosi Izraelio bunkeris su viršuje iškištu kulkosvaidžiu ir kareiviais.

Muitinėje

Ilgai, ilgai stovime prie šio tilto, nes vis neleidžia važiuoti į antrą pusę. Po ilgo laukimo autobusai labai pamažu slenka per tiltą antron pusėn. Da-

bar jau esame Izraelyje, bet muitinė dar gana toli – už kelių kilometrų. Kelias atitvertas spygliuotom vielom, tad į šoną ir norėdamas negali nuklysti. Prie Izraelio muitinės laukia ilgos eilės autobusų ir lengvųjų automobilių. Nepaprastai lėtai ir ilgai vyksta patikrinimas. Viskas iš autobusų ir sunkvežimių iškraunama ir nešama į muitinę patikrinti.

Jordano autobusai mus palieka ir tušti grįžta atgal, o mums tenka persėsti į Izraelio autobusus. Mūsų lagaminai patikrinami, o rankiniai krepšiai atidžiai peržiūrimi. Pažiūrėję į mano aparatą kareiviai liepia atsukus į lubas išmušti vieną filmą. Pradžioje nesuprantu įsakymo ir bandau nusukęs aparatą į kampą nuspausti, bet jau griežtai liepia nukreipti į lubas ir nuspausti mygtuką. Žydai labai atsargūs – ir įsileisdami turistus bijo, kad nebūtų įnešama sprogmenų, todėl tokia stipri kontrolė.

Po viso to laukimo ir nuodugnaus patikrinimo tik 2 v. p.p. perėjome Izraelio muitinę ir sėdom į autobusus. Mus pastiko jau naujas vadovas Kim. Tai arabas, pranciškonų visad kviečiamas vadovu. Ir prieš dešimt metų lankantis Izraelyje jis buvo vadovu. Jis nepaprastai gerai žino istoriją, Senąjį Testamentą ir visas detales apie Šventąją žemę. Savo pasakojimuose vis pasiremia evangelijų paragrafais ir net eilutėmis. (Bus daugiau)

Išganymas ateina per kančią, atrodančią beprasmiškai. Ir Jobas at rado Viešpatį savo kančioje.

(Karol Wojtyła)

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma	.....	.....
Perkėlimo mokestis - 4%	.....	.....
Pristatymas	....12.00.	....15.00.
Viso	.....	.....
Siuntėjas:	Gavėjas :	
.....	.....	
.....	.....	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. **535-5000**

Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. **1-800-561-3113**

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmdienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmdienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmdienį skambinti tel. **1-800-561-3113**

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.
Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmdienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitai ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefonu	Skambinkite
apylinkių numeriai:	U.P.S.
416, 519, 705	1-800-668-7100
613, 514	1-800-465-2876
403, 604	1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiądienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plus \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). **Lėktuvu iš Toronto** siuntiniai išvežami kiekvieną šeštądienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plus \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

“Come Into My Time”

Violetos Kelertienės redaguotas rinkinys Lietuvos rašytojų 1970-1990 m. kūrybos vertimų į anglų kalbą

ANTANAS ŠILEIKA

Mano išeivijos kartai, kuri skaito lietuvių prozą tik su ypatingom pastangom, Lietuvos literatūra yra pasidarius sunkiai įkandama. Galima sakyti, kad išeivijos plati paklausa dėl Lietuvos literatūros yra maždaug dingusi su pirmą ateivių kartą ir ateityje nebegrįs, nebent atsirastų didelė nauja imigracija į Vakarų arba įvyktų kažkoks stebuklingas sustiprėjimas literatūrinės lietuvių kalbos mokėjimo.

Angliškai kalbantis pasaulis visiškai nepažįsta lietuvių literatūros, išskyrus retą individa, kuris skaito akademinių leidinių “World Literature”.

Minėtom dviem grupėm skaitytojų Violetos Kelertienės rinkinys bus ypatingai įdomus, bet skaitytojui, kuris nepažįsta lietuvių istorijos ir konteksto, dabartiniai prozininkų darbai liks egzotiški ir sunkiai suprantami.

V. Kelertienės įvadas apibūdina lietuvių pokarinės prozos literatūros istoriją. Jos manymu, įdomesni darbai pradėjo atsirasti po 1966 metų, kai socialistinio realizmo ideologija menkėjo, ir modernizmas pradėjo įsismelkti. Po 1970 m. atsirado nauja karta, kuri įvedė Vakarų modernizmo ir pomodernizmo principus į lietuvių istorinį kontekstą. Pomodernizmo tekstai nėra lengvai suprantami – tradicinė “pasaka”, kaip mes ją suprasdavom, dažnai jau dingus arba atrodo labai keista. Alegorija, “magiškas realizmas”, aesopinė kalba ir ironija pasidarė pagrindiniai Lietuvos rašytojų irankiai ir dažnai paties teksto tikslas. Teksto veiksmas gali būti pats tekstas.

Pomodernizmo tekstai labai tiko sovietinės Lietuvos rašytojams, suteikdami galimybę skleistis savo prozoje mintis, kurių reikšmė tik skaitytojams suprantama, bet ne cenzūrai. Tokiu būdu sudėtingame tekste galima būvų reikšti mintis ir idėjas, kurios būdavo oficialiai draudžiamos. Prozininkai rašė apie partizanų, nutautimą ir sovietų priešpauą prisidengę modernizmo ir pomodernizmo struktūromis.

Aišku, patys rašytojai ir net skaitytojai Lietuvoje nesutiktu, kad literatūros tikslas buvo vien tik išreikšti uždraustą teisybę. Vis dėlto V. Kelertienė priduria, kad Lietuvos literatūra per visą savo istoriją bandė puoselėti “moralų gyvenimą”, ir šį tendenciją pasirodė tarp 1970 ir 1990 m. kaip bandymas išspręsti vertybių sistemą moderniam kontekste.

V. Kelertienės parinkti rašytojai yra Romualdas Granauskas, Birutė Baltrušytė, Juozas Aputis, Saulius Šaltenis, Eugenijus Ignatavičius, Ramūnas Klimas, Rimantas Šavelis, Ričardas Gavelis ir Saulius Tomas Kondratas. Visi gimę tarp 1935 ir 1953 metų, ir todėl visų prozos pasaulis buvo sovietinis Lietuvos gyvenimas.

Mano kartos išeivijos lietuviui šis rinkinys yra ypatingai naudingas, nes jame paaiškėja ne vien tik Lietuvos gyvenimo paviršius, bet ir gilesnės intelektualinės srovės. Vis dėlto ši proza, nors išversta anglų kalbon, yra sunkiai įkandama net ir asmeniui su geriausiais norais. Mes, čia gimę ir gyvenę išeivijoje, neturim užtekčiai praktiško sovietinės sistemos Lietuvoje pažinimo. Todėl V. Kelertienės apibūdinimas kiekvieno teksto yra kaip žemėlapis pusiau žinomose teritorijose, be kurio būtume visiškai pasimetę net ir į anglų kalbą išverstame rašinyje.

Granausko “The Bread Eaters” yra vienas iš aiškesnių tekstų, nes pagrindinė idėja, liūdesys dėl praėjusio gyvenimo tradicijų ir praeities garbinimo ritualas, kiekvie-

nam yra suprantama. Bet net įdomiausiuose rašiniuose, kaip Apučio “Wild Boars Run on the Horizon”, veikėjo egzistencinis sielvartas jaučiamas kaip nesuvokiamo pasaulio tragedija. Sauliaus Tomo Kondrato “The Suspended House” jau taip nutolus nuo Vakarų pasaulio gyvenimo, kad jį galima skaityti tik kaip liaudies pasaką, lyg modernią Hofmano pasaką iš labai tamsaus Schwarzwald'o.

Kokį įspūdį gali padaryti šis rinkinys tam, kuris visiškai nesusipažinęs su Lietuva? Net V. Kelertienės įvado neužtenka skaitytoją paruošti taip, kad Lietuvos proza galėtų paveikti jo širdį. Ji pasiekia tikslai intelektą. Be to, modernizmas ir pomodernizmas jau nebe naujiena Vakaruose. Vienintelis baltiečių prozos rašinys, kuris sudomino Vakarų, yra esto Jan Kross'o “The Czar's Madman”. Jis yra patrauklus, nes jo paviršius yra lengvai suprantamas, nors skaitytojas, jeigu nori, gali rasti ir gilesnę prasmę.

Šis apibūdinimas dabartinės Lietuvos prozos vertimų nesuprastina visai pesimistiškai. Mes žinom, pavyzdžiui, kad Kondrato rašiniai yra verčiami į prancūzų kalbą, ir tai

reiškia, kad kam nors yra idomi Lietuvos proza. Taip pat nereikia angliškai kalbančio pasaulio pritarimo literatūrai, kad ji taptų vertinga. Literatūra nėra olimpiada, kurioje viena komanda gauna aukso medalį, o kitos išrikiuotos kaip daugiau ar mažiau sugebančios. Lietuvių literatūra yra susijusi su Lietuvos istoriniu kontekstu, kuris gali būti geriau suprantamas Vidurio ir Rytų Europoje.

Aplamai, literatūrinis darbas nedėkingas, o vertėjo ir redaktoriaus gal nedėkingiausias. V. Kelertienės projektas truko daug metų. Šie vertimai su jos įvadu yra svarbus dokumentas. Jeigu galima pridėti mažą kritiką, tai dėl vertėjo išvardinimo: būtų buvę geriau juos irgi suminėti leidinio pradžioje. Jie yra: Jūra Avizienis, Rasa Avizienis, Rita Dapkus, Mirga Girniuvienė, Gregory M. Grazevich ir Violeta Kelertas. Išskyrus kai kurias vietas, vertimo darbai atlikti labai gerai, nors yra nepriimtinių amerikizmų.

Angliškai skaitančių, kurie įpratę imti į rankas tik Steven King ir Robert Ludlum žanro lengvąją literatūrą, šis rinkinys neprivilios. Bet tiems, kurie domisi Lietuvos literatūra, Violeta Kelertienė pravėrė duris į naują pasaulį.

Violeta Kelertienė, COME INTO MY TIME. University of Illinois Press. Chicago, IL, 1992 m., 251 psl.

“Pirmadienis Emerald gatvėje”

Pomirtinė Mariaus Katiliškio knyga

VYTAUTAS A. JONYNAS

Buvo tikrai nelaukta išgirsti, kad knygų rinkoj pasirodė nauja Mariaus Katiliškio knyga. Pasipiršo prielaida, kad tai bus, kaip paprastai tokių pomirtinių knygų atveju, apsakymėlių, apybraižėlių, netilpusių kitur, rinkinys. Taip nėra.

Pirmadienio Emerald gatvėje pratarmė – “leidėjų žodis” – neįprastai trumpa. Joje knyga vadinama romanu. Teigiama, kad autorius nespėjęs rankraščio perredaguoti ir kad jie – leidėjai – nesusipratę pridurti prie leidinio įsiveisusių jame amerikizmų paaiškinimų.

Ar *Pirmadienio Emerald gatvėje* esama romano, leidina būti skirtingu nuomonių, bet kad knyga nušašus barbarizmų šašais, deju, tiesa. Kodėl apie šį debiutinį romaną iš išeivijos buties nieko nežinjom, neaišku, bet apie jo reikšmę Katiliškio kūrybinį raidoj kalba jo biografas Algirdas Titus Antanaitis:

“1965 metais Marius vėl buvo atleistas iš darbo. Tais pačiais metais, gavęs Santaros Šviesos federacijos kūrybinę stipendiją (\$2.500), jis bent pusmetį atsidėjo kūrybiniam darbui, daugiausia laiko pašvėsdamas romanui *Pirmadienis Emerald gatvėje*, kurio apmatus jau buvo gerokai ankščiau apmetęs, o ištraukas skaitęs viešuose pasirodymuose. Apie tą veiklą po keletos metų (1970) jį aplankiusiai sovietinės Lietuvos bibliografei Marijai Macijauskienei jis prisitarė:

— Kitas mano darbas – amerikinis romanas. Jį galėjam spausdinti ir buvo sąlygos. Bet atidėliojam ir atidėliojam, o dabar pats nenoriu. Reikia taisyti, peržiūrėti... Tai psichologinis romanas apie ateivį Amerikoje, netekusį žmonos ir kartu pusiausvyros, nugrimzdusį į amerikietinį chaosą”. (*Išėjęs negrįžti*. Marius Katiliškis gyvenime ir kūryboje. Redagavo Violeta Kelertienė. Chicago. Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 1986. pp 93-94).

Marius Katiliškis tikrai nusipelno pagarbos už šią savikritiką. Laiko perspektyvoj niekas tačiau nepasikeitė. Nors nūdieniais svertais sveriant būtų galima priskirti *Pirmadienį Emerald gatvėje* “pomodernistinio romano” kategorijai. Iš esmės tai eskinė apybraiža nepakenktų

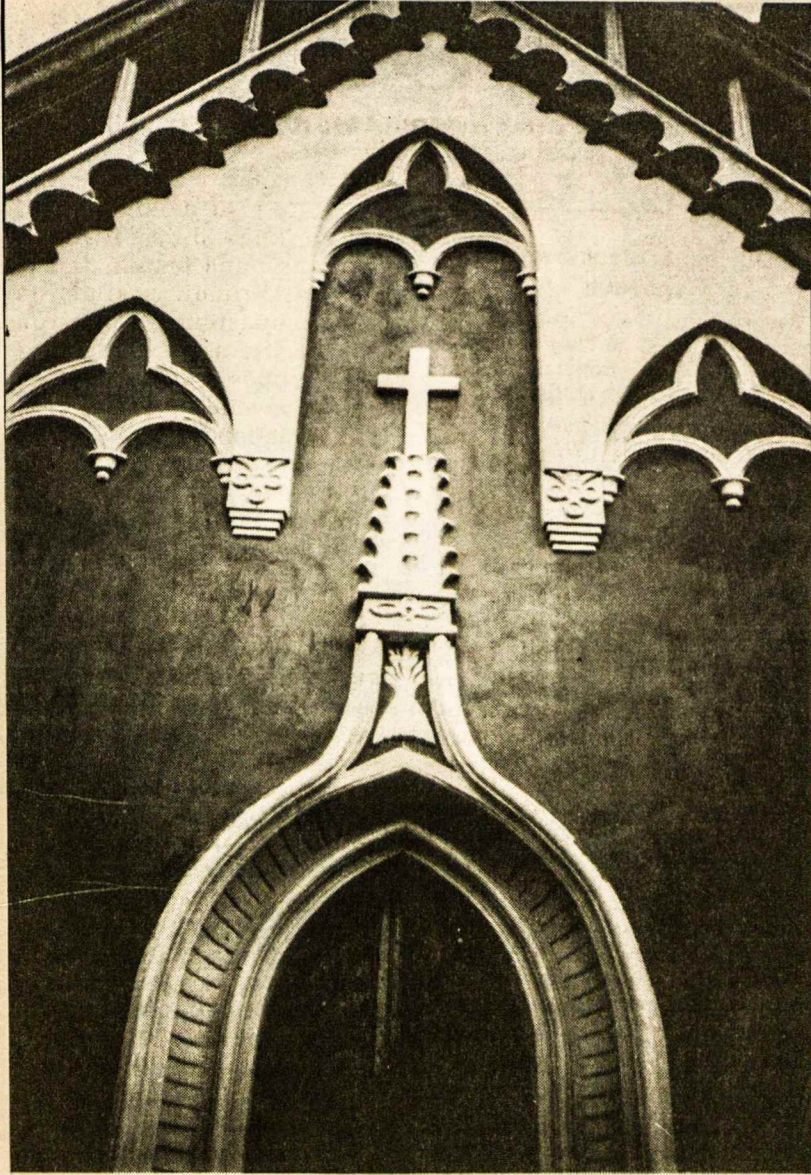
stambokos pataisos ar bent apvalymas teksto nuo svetimkūnių. Iki psichologinio romano, apie kurį svajojo autorius, *Pirmadieniui* dar toli.

Pagrindinio knygos veikėjo – Benio Uginto – charakteris blankus. Iš viso knygos kompozicijos silpna. Pernelyg dažnai šokinėjama nuo kelio į takelį. Knyga pradėdama Beniaus Uginto susižeidimu darbo vietoj. Intriga pagyveja, kai paaiškėja, jog draudimo bendrovės agentai nustatė, kad Beniaus, svaigintasi darbe, aptikę jo spintelėje nugertą butelį. Iki šiol viskas rieda nuosekliai. Staiga Katiliškis nutraukia pasakojimo siūlą, pradėjęs aprašinėti gatvės praeivių ir nusmurgėlių buveinės, kurioj jis buvo radęs kampan, įnamius. Nelaukta taip pat skaitytojas sužino, kad Beniu yra pametusi jo žmona, nors skrybių priežastys pilniau nepaaiškinamos. Herojaus dvasinių lūžių kreivę pakeičia vis daugiau ir daugiau vietos užima saliuų “egzotikos”, tenykštės faunos gertynių, pagiriojimų bei išsipasakojimų “tirščiai”.

Kas be ko, autorius bando paryškinti, retušuoti savo herojaus atvaizdą išnyrančių iš praeties vaizdų pagalba. Ta technika, saktum, paveikė. Skaitytojui lengva įtikėti, kad dirbant monotonišką darbą fabrike tokie vaizduotės skrydžiai nėra jokia reikybė. Kai kurie tu “flash-back” reljefiški, kaip pvz. scenelė, kurioj narsios gimnazistukės suvedžiojama Beniu užklumpa jo baidūnas tetušėlis, arba, kur Beniu tenka ginti nuo neaiškaus sionistų gaivalo žydšaudystė kaltinamą tautietį. Kit praeities švystėjimai blankesni, neprašoka eilinio reportaželio lygio (knygos pabaiga).

Nežiūrint šiuo autoriaus pastangų, Beniaus figūra neturi jokios slapties, jokio konflikto su savim žymiu, žodžiu, pradžios, kurie padaro skaitytojui personažą patrauklų bei įdomų. Bepalviai, šabloniški ir, atvirai kalbant, net nuobodus, yra ir kiti knygos personažai, išskyrus galbūt Džiovą Vienakį, sumaniai pragyvenantį mana iš dangaus (miesto karvelių mėsa) ir smulkia vertelgyste.

Kai dėl “amerikietiško chaoso” pavaizdavimo, apie kurį užsimena M. Katiliškis savo pošnekyje su Marija Macijauskiene, tai tenka pripažinti, kad toji panorama protarpiais įspūdinga. Bet būtina čia pat prisiminti, kad jinai atkuriam per tą šalutinių personažų regėjimo angą. O tai pusamžių žmonių vyria, neturinti rimtesnių profesijų, bet užtikrinta savo įsitikinimų tiesa ir gerokai primityvi. Kiekvieno negai į save lenkti, kiekvieno

Vilniaus Rasų kapinių koplyčios fasado fragmentas. Neogotikinė koplyčia senųjų kapinių centrinėje dalyje buvo pastatyta XIX š. viduryje, praejus pusei šimtmečio nuo pačių kapinių įsteigimo Nuotr. D. Melišno

ta pamokančia rašliava, dar AIDS grėsmei neatėjus.

Kaip minima knygos leidėjų žodyje, išskirtinas dalykas *Pirmadienis Emerald gatvėje* yra autoriaus kamšaliojimas teksto amerikinizmais, atseit, žargonu, kurį norėtųsi pavadinti “Luganspeak”. Nėra tai naujovė. Ta priemonė yra naudojosi žurnalistai, rašytojai, gal labiausiai feljetonistai. Kodėl iš pažiuos rimti, kultūringi žmonės taip apsigėdina, neaišku, bet rašytojų, atrod, didžiausia paskata naudotis žargonu ištekliais yra tai, kad tie svetimžodžiai padeda individualizuoti veikėjų kalbą, teikia dialogams humoringą atspalvį ir aplamai prisideda prie atmosferos, vietinio kolorito sukūrimo, jei vartojami su saiku, su nuovoka. Tokiu pavyzdžiu galėtų būti ši išskarpėlė – dviejų kumelių pokalbis:

— Si, tai dipi kurs ant burdo pas Džiovą Vienakį.
— Ju rait, misiuke.
— Ale kas jo rankai? Gal ek-sidentą turėno?
— Mai gudnis neklausyk. Ai beč, jis buvo ant fortisevent ir faitinos su nigeriais.
— Jie visi tokie. O jų leidės ilgom čiuprynom laik džipsys.

Lietuvos skaitytojui būtų buvusi paslauga, jei autorius būtų nerąšęs kai kurių žodžių (“See”, “Say”) fonetine rašyba, bet šiaip šis marmaliavimas “Luganspeak’u” būdingas tiek senesnei, tiek deju, ir naujajai ateivių kartai. Kas kita ir kur kas sunkiau pateisinti svetimžodžių dergalą veiksmo ar gamtos aprašymų atvejais. O tokių pavyzdžių knygoje gausu:

... Nusipirko provizijos ir persėlinio namo... Arizonos vėjas alsuoja *stokjardu* tvaiku... Pensininkai lupa pinaklį ir širdingai nekenčia šunų. Šunų nemėgsta *buomai* ir *vagabundos*... Išvažiuoja užmies-tin į *lagūnas*, ežerėlius... Tai ne rauskšlės, o grioviai ir *ra-vinos*; polaidžių pasėkos...
Visos tos “puošmenos” “*Pirmadienio*” tekstui visai nereikalingos. Ypač Katiliškio atveju, kai visiems žinomas jo geras kalbos mokėjimas. Iš kur toji amnezija? Juo labiau, kad įdėmiau pažvelgus, “*Pirmadieny*” esama daugelio pavyzdžių, kur autorius puikiausiai išsiverčia be tų kalbos parazi-tų. Jis nevadina atliekų rinkėju “garbidžmenais”, nesako “beisbolbatas” bet “brūkllys”; jis išsiverčia be “biusthalterio”, “staniko” ar kokios “brazyros”, susiradęs krūtų aptvarėlį. O “džiūkbaksa” jis vadina paprasčiausiai grojimo dėže.

Dėl to besaikių jo švaistymasis “penšenais”, “reidijom”, “pertamentukais”, “taksika-bais”, “skvadais”, “matrosais” ir yra apgailetinas reiškinys.

Marius Katiliškis, PIRMADIENIS EMERALD GATVĖJE. Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, Chicago, 1993, 208 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Etnokosmologijos centras, turintis observatoriją, idomų muziejų bei kitus savitus pastatus, yra įsikūręs Kulionyse, Molėtų rajone. Centro darbuotojus nuste-bino iš Floridos St. Petersburgo atvykęs dail. Vladas Vaitiekūnas, muziejui atvežęs dešimtį savo simbolistinio abstraktizmo paveikslų visatos temomis. Daile jis yra dėstęs Lietuvos gimnaziose.

Jaunoji sol. Danutė Grauslytė, mezzo-sopranas iš Vilniaus, pernai ilgesni laiką viešėjo pas giminės JAV. Jos koncertas Floridos lietuviams St. Petersburgo buvo surengtas lapkričio 28 d. Operų pasauliui atstovavo trys pasirinkti prancūzų kompozitoriai – Camille Saint-Saens (1835-1921), Ambroise Thomas (1811-1896) ir George Bizet (1838-1875). Sol. D. Grauslytė prancūzų kalba atliko mezzo-soprano arijas iš jų žymiųjų operų “Samsonas ir Dalila”, “Mignon” ir “Carmen”. Antroji koncerto dalis buvo skirta tarptautinių klasikų ir lietuvių kompozitorių dainoms. Sol. D. Grauslytei akompanavo amerikietė pianistė Margaret Douglas.

Dailiojo meno klubas Los Angeles mieste viešame susirinkime 1993 m. lapkričio 14 d. pagerbė savo narę Danutę Dominiką Mickutę-Mitkienę, išleidusią debiutinę poezijos knygą “Džiaugsmas nepažydes”. Ji yra gimusi 1899 m. rugsėjo 7 d. Alytaus krašte, eilėraščius nuo 1920 m. skelbusi periodinėje spaudoje. Jos pirmąjį rinkinį “Džiaugsmas nepažydes” 1993 m. atspausdino “Rytas” Klaipėdoje. Rinkiniui, turinčiam 180 puslapių, viršelį ir iliustracijas sukūrė Paulius Jukus. Seniausios poetės pagerbtvėms vadovavo Juozas Pupius. Su “Džiaugsmu nepažydesiu” dailvyis supažindino Alė Rūta. Debiutinės knygos rinktinis eilėraščius skaitė Sigutė Mikutaitytė. Sol. Janina Čekanauskienė su akompaniatorium muz. Viktoru Raliu atliko dviejų Los Angeles lietuvių kompozitorių dainas, sukurtas poetės D. Mitkienės eilėraščių žodžiais. Giedrai Gudauskienė atstovavo “Dviejų širdžių dainą”. Broniui Budriūnui – “Mano meilė”.

Poetas Bernardas Brazdžionis, Dailiojo meno klubo pirm-ninkas, viešąjį susirinkimą buvo pradėjęs D. Mitkienė skirtu pramingu įvadinio žodžiu. Oficialiai daliai baigiantis, D. Mitkienė sveikino jos ilgametę bičiulę Moniką Lemberdienę, lietuviškųjų organizacijų atstovai: Lietuvos dukterų – Bronė Liaudauskienė ir Marija Kairienė, Los Angeles dramoms sambūrio – Ema Dovydaitytė, Juozo Daumanto šaulių kuopos – Kazys Karuža. Telefonu iš Santa Monikos pasveikino Lietuvos operos veteranė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė. Raštu buvo gauti du sveikinimai – poeto Eugenijaus Matuzevičiaus Vilniuje ir prel. Jono Kučingio Los Angeles mieste. Pagerbtuvių dalyviai sugiedoją “Ilgiausių metų”.

Kompozitorius Vladas Jakubėnas, gimęs 1904 m. gegužės 15 d. Biržuose, mirė Čikagoje 1976 m. gruodžio 13 d. Devyniasdešimt-tąjį gimtadienį š. m. gegužės 15 d. ruošiamasi paminėti jo kūrinų koncertais Klaipėdoje, Kaune ir Vilniuje, moksline konferencija bei iškilmingu vakaru Lietuvos menininkų rūmuose. Iki to laiko tikimasi išleisti ir VI. Jakubėno monografiją Lietuvoje. Gimimo metinių renginiam yra sudarytas specialus komitetas, vadovaujamas Vytauto Laurušo, Lietuvos muzikos akademijos rektoriaus. 1993 m. spalio 26 d. įvyksiam komiteto posėdyje buvo svarstytas sumanymas sukurti Lietuvos renginius papildyti premjeriniu VI. Jakubėno baletu “Vaivos juosta” spektakliu Vilniuje. Šiam baletui VI. Jakubėnas panaudojo Vinco Krėvės-Mickevičiaus apsakymo “Perkūnas, Vaitva ir Straublys” motyvus. 1944 m. planuota premjera neįvyko dėl Lietuvos sugrįžusio karo bangos, pakeitusios daugelio lietuvių pla-nus. VI. Jakubėnas išsaugoją tik šio baletu klavyrą. Ji orkestruoti dabar sutinka kompozitorius Jurgis Juozapaitis, paruošti choreografinę pastatymo dalį – baletmeisteris Jonas Katakinas. Tad VI. Jakubėno devyniasdešimtųjų gimimo metinių minėjimus būtų galima užbaigti šį rudenį jo baletu “Vaivos juosta” premjera Lietuvos operos ir baletu teatre. Sprendimas šiuo reikalu bus padarytas sukuriant rengėjų komiteto posėdžiuose.

“Akademijos” galerija Vilniuje surengė pirmąją anksti mirusio grafiko Jono J. Kuzminskio (1943-1992) medžio raizinių parodą. Velionis, pamėgęs miniatiūros žanrą, sukūrė nemažai knygženklių, tiksliai išbaigtų estampų, atsispindinčių meile gamtai. Jis yra žymaus grafiko ir dailės pedagogo prof. Jono J. Kuzminskio (1906-1985) sūnus.

Žemaičiai jau pradeda ruoš-tis vysk. Motiejiaus Valančiaus 200 metų gimimo sukaikčiai. Jis yra gimęs 1801 m. vasario 28 d. Nasrėnuose, dabartiniame Kretingos rajone. Iniciatyvos imasi vysk. M. Valančiaus gimtojoje sodyboje įsteigto jo raštų muziejaus vedėjas Algis Česna. Jis nori prie sodybos esančiame miškelyje įrengti medžio skulptūrų parką vysk. M. Valančiaus kūrinių motyvais ir pastatyti jų autoriui skirtą paminklą. Šiam su-namymui įgyvendinti jau renka-mos aukos visoje Lietuvoje. Mu-ziejinė sodyba ilgus metus pri-klaušė Kretingos kraštotyros mu-ziejui, o dabar ji atiduota Kūlu-pėnų apylinkei. Ruošiamas sody-bos sutvarkymo ir klėtelės atnau-jinimo projektas. Ateityje čia ga-lėtų būti atstatyta tipiška dviejų galų dūminė troba, primenanti tą, kurioje vaikystę praleido būsimas vyskupas ir rašytojas. Viena-me trobos gale būtų galima suda-ryti naują vysk. M. Valančiaus muziejaus rodinį parodą, o kita-me atidaryti pradžios mokyklą.

Žymusis grafikas Rimtautas Gibavičius, Vilniaus dailės aka-demijos profesorius grafikos ka-te droje, 1993 m. gruodžio 16 d. palaidotas Antakalnio kapinėse Vilniuje. Ši liūdna pranešimą ten-ka pradėti ne mirties, o laidotu-vių data. Mat labai jautriuose dviejuose nekrologuose – Aldo-no Dvarionaitės “Lietuvos ai-de”, Gedimino Karaliaus “Lite-ratūroje ir mene” mirties data praleista. G. Karalius savo ne-krologe “Palūžo dar vienas ažuo-las” atsiveikina su Rimtautu, neminėdamas ir jo pavardės. Ge-rai, kad redakcija bent užuojaus-tas paskelbė su velionies pavar-de. Rimtautas Gibavičius, būsi-masis grafikas ir scenografas, gimė Kaune 1935 m. rugsėjo 22 d. Lietuvos dailės institutą Vilniuje jis baigė 1960 m., jame peda-goginį darbą dirbo nuo 1962 m. Respublikinė premija velionis buvo įvertintas 1968 m. už medžio raizinių ciklą “Vilnius”, linorai-zinius “Vandens gyventojai” bei kitus savo darbus. Asmeninės jų parodos buvo surengtos ne tik Lietuvoje, bet ir Maskvoje, Varšu-voje, Belgrade, Sarajeve, Du-brovniko, Magdeburge, Weimare, Taline. Kūrybinį velionies pali-kimą taipgi sudaro medžio raizi-niai “Jaunystė”, cinkografijos – “Pilatasis langai”, “Vaikys-tės prisiminimai”, knygų ilustra-cijos, sieniniai grafikai “Devynios mūzos” Vilniaus universiteto fi-lologijos fakultete, scenovaiz-džiai E. Balsio baletui “Eglė žal-čių karalienė”, operoms G. Puči-nio “Bohema”, W. A. Mozarto “Don Žuanui”.

Lietuvos atgimimo priešau-ryje, 1987 m. spalio 5 d., M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kau-ne buvo įsteigta jo vardo drau-gija. Ją įsteigė muziejų susi-rinkę iniciatoriai iš Vilniaus, Druskininkų, Plungės ir Kauno. Jie rūpinosi kultūriniais Lietu-vos reikalais ir jau seniai domė-josi M. K. Čiurlioniu. Draugijos nariai skaitė pranešimus, rengė konferencijas, organizavo koncer-tus ir išvykas. Lietuvos prisikė-limas dalį pajėgiausių ir aktyviau-sių M. K. Čiurlionio draugijos narių nukreipė į atgimtančios valstybės bei jos kultūros ba-rus. Draugijos taryba nusiskun-džia, kad jos nariai dabar susi-renka tik dukart per metus – ba-landžio 10 ir rugsėjo 22, prisimi-dami M. K. Čiurlionio mirties ir gimimo dienas. Tačiau M. K. Čiurlionio draugija vis dar turi apie 270 narių ne tik Lietuvoje, bet ir Vokietijoje, Italijoje, JAV, Šveicarijoje, Prancūzijoje, Iz-raelyje, Švedijoje, Australijoje, Rusijoje, Ukrainoje. Didžioji jų dalis, pavargusi nuo kasdienybės rūpesčių, yra Kaune ir Vilniuje. M. K. Čiurlionio draugijos tary-ba jiems primena, kad vėl reikė-tų širdis priglausti prie amžinų jų vertybių, prisiminti M. K. Čiur-lionio žibūrį, dažniau prie jo su-sitikti. Tad 1994 m. nariai kvie-čiami susirinkti kiekvieno mėne-sio pirmąjį antradienį, 3 v.p.p., Kaune, M. K. Čiurlionio dailės muziejaus muzikos salėje. V. Kst.

Atsiųsta paminėti

Alfonasas Eidintas, SLAPTASIS LIETUVIŲ DIPLOMATAS. Istorinis detektyvas (Paršaitis-Gabrys-deGarliava). Redagavo Balys Sru-basas. Dailininkas – Valerijonas Juceys. Išleido Valstybinis leidy-

bos centras. Vilnius, 1992 m., 328 psl.

Alfonasas Eidintas, KAZYS GRINIUS. Ministras pirmininkas ir prezidentas. Redaktorė – Kazimie-ra Kalnuišienė, dailininkas – Vid-mantas Markevičius. Išleido “Min-tis”. Vilnius, 1993 m., 216 psl.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	3.50%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	3.75%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.75%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%
3 metų GIC-met. palūk.	5.00%
4 metų GIC-met. palūk.	5.50%
5 metų GIC-met. palūk.	5.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.75%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:	
Asmeninės paskolas	
nuo	8.00%
Sutarties paskolas	
nuo	8.00%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.75%
2 metų	6.50%
3 metų	7.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	5.50%

Draudžiamos asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas sėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VEŠINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRASAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario. M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Kita jachta plaukia aplink pasaulį

Jachta "Laisvė", vadovaujama I. Minioto, 1993 m. birželio mėn. irgi išplaukė į kelionę aplink pasaulį. Apie naujus metus pasiekė Australiją. Kadangi tūsėjo lengvas vėjas, tai pagal iš anksto paruoštą planą vėluojasi bent trimis savaitėmis.

Apie liepos mėn. pradžią ar vidurį turėtų sustoti Havajų salyne, Honolulu mieste. Ten numatoma papildyti įgulą kelienei į Los Angeles. Įguloje atsiras šešios laisvos vietos, tad norintieji galės iš užpildyti. Kreiptis pas D. Miniotą šiuo adresu: R. R. 3 Box 5, Chester, New York 10918, USA, tel. (914) 469-7695.

B. S.

Jie apiplaukė pasaulį

Nereikėjo laukti amžių, kolei pasak Maironio, Lietuvai skaudūs pančiai nukrito. Vartai į pasaulį atsidarė, išvyko buvusios sovietinės imperijos pasieniečiai, kariuomenės, aviacijos ir laivyno daliniai.

Į užjūrį vyko pavieniai ir organizuoti tautiečiai, atsirado ir naujų ateivių, vadinamųjų trečioji banga. Vyko ir sportininkai, nuo kurių neatsiliko ir buriuotojai. Dar 1989 metais prasisvėrė pro sovietinių pasieniečių popierines užvaras trys jachtos: "Lietuva", "Audra" ir "Dailė", perburiauo Atlantą ir JAV-se buvo iškilmingai sutiktos.

Paisėkės žygis buriuotojų padrašino, įgavo jie daugiaų patyrimo, ir įgavo kitam laimėjimui – kelienei aplink pasaulį. Jachta "Lietuva", vadovaujama S. Kudzevičiaus, laimėdama apiplaukė žemės rutulį ir 1993 m. vasarą vėl prisiršo Klaipėdoje.

Čia paminėsiu jachtos "Lietuva" įgulą. Jachtos vadovas Steponas Kudzevičius yra inžinierius, dirba prie požeminių statybos projektų. Buriuoti pradėjo su broliu dalyvaudamas Drakonų ir Solingų varžybose.

V. Dargis baigė technikos mokyklą, vėliau Klaipėdos politechnikos institutą. Yra Dujų įmonės direktorius. Daugiausiai buriavo "Zvaigždės" klasės jolėmis.

A. Palsys irgi baigė technikos mokyklą su elektromechanikos specialybe. Yra geros nuovokos ir darbštus.

J. Gvazdaitis. Turi nuosavą baldų dirbtuvę. Specialybę įgijo technikos mokykloje. Pasižymi ištverme ir darbštumu.

G. Pilaitis, žurnalistas, laikraščio "Lietuvos rytas" bendradarbis. Gerai laikosi audringoje jūroje ir moka taipogi gerai virti.

I. Limantas, baigęs Klaipėdos jūrreivystės mokyklą su laivų mechaniko specialybe. Dabar Lietuvos banko jachtos "Litas" vadovas. Siekia, kad tarp buriuotojų vyrų būtų jūrinė dvasida. Domisi nepriklausomos Lietuvos laivyno, buriuotojų istorija ir tradicijomis.

R. Ramanauskas, architektas, pradėjo buriuoti 1984 m. Kelionėje buvo pagrindinis navigatorius. Labai judrus ir darbštus.

L. Ivanauskas, buvęs profesionalas buriuotojas, niekad neprarandęs nuotaukos, kad ir kokios bebūtų aplinkybės ar koks bebūtų oras.

R. Veitaitė, į jachtos įgulą įsijungė Pietų Afrikoje, Cape Town mieste, jau grįžtant atgal. Puiki buriuotoja, sugebanti su visais sutarti, nebijanti rizikos.

Tai tokia buvo jachtos "Lietuva" įgula. **B. Stundžia**

Moksleivių piešinių ir rašinių konkursai

ŠALFAS-gos centro valdyba yra gavusi Lietuvos tautinio olimpinio komiteto kvietimą Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimui dalyvauti moksleivių piešinių ir rašinių konkursuose.

Konkursus skelbia Lietuvos tautinis olimpinis komitetas ir Lietuvos respublikos kultūros ir švietimo ministerija. Konkursui nuostatus rengė LTOK kultūros komisijos pirmininkas G. Tarydas, "Gimtojo žodžio" vyr. redaktorius Z. Lapinskas, Kultūros ir švietimo ministerijos Humanitarinių mokslų skyriaus viršininkas K. Kaminskas. Nuostatus patvirtino LTOK pirmininkas Artūras Povilūnas ir Lietuvos respublikos kultūros ir švietimo ministeris Dainius Trinkūnas.

ŠALFAS-gos centro valdyba kviečia visus sportuojančius ar sportu besidominčius moksleivius (ves) konkursuose dalyvauti. Spausdiname konkursų nuostatus.

I ORGANIZATORIAI

Ruošiantis Olimpiadoms žaidynėms Lilehameryje ir Atlantoje, pasitinkant Lietuvos sportininkų dalyvavimo pirmą kartą Olimpiadose žaidy-

Jachta "Laisvė", vadovaujama I. Minioto, šiuo metu įpusėjusi savo kelionę apie pasaulį...

nėse Paryžiuje septyniadesimtąsias ir Tarptautinio olimpinio judėjimo šimtąsias metines, organizatoriai – Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Lietuvos respublikos kultūros ir švietimo ministerija, radijo ir televizijos sporto, Olimpinio laikraščio "Sportas" redakcijos, Lietuvos vaikų fondas – rengia moksleivių piešinių ir rašinių konkursus šiuo:

O sporte! Tu – taurumas! Tu laurais atsilgini tam, kas dėl pergalės kovoja sąžiningai, atvirai, nesavanaudiškai. Tu reikalauji doros, teisingumo, moralinio tyrumo, nepaperkamumo.

Konkursus organizuoja ir darbus vertina respublikinės ir miestų bei rajonų komisijos iš 5-7 narių. Komisijas sudaro: respublikinės – LTOK, o miestų ir rajonų – šių administracinių vienetų kultūros ir švietimo vedėjų paskirti asmenys.

II TIKSLAI

Skatinti moksleivius domėtis būsimois Olimpiadomis žaidynėmis, stebėti geriausių pasaulio sportininkų startus ir patiems sportuoti. Ugdyti moksleivių kūrybingumą, gebėjimą savarankiškai interpretuoti temą, sklandžiai reikšti mintis gyva, vaizdinga kalba.

III DALYVIAI

I grupė – 6-8 klases, II grupė – 9-10 klases, III grupė – 11-12 klases.

IV KONKURSO SĄLYGOS

1. Piešinio konkurso dalyviai pristato sukurtus darbus per piešimo pamokas, būreliuose ar savarankiškai. Moksleivių kūrinių gali būti atliekami įvairiusia technika.

2. Rašinio konkurso dalyviai pateikia po 1 darbą. Rašinio apimtis ne didesnė kaip 2 mašinraščio puslapiai (apie 4-5 sąsiuvinio puslapius). Vertinant rašinius bus atsižvelgta ne tik į stilių, kalbos kultūrą, tikslią terminologiją, bet ir į rašto tvarkingumą bei dailią rašyseną.

3. Konkursai vyks trimis etapais. I etapas – mokyklose ir saviraškos įstaigose (gruodį – sausį). II etapas – rajonuose, miestuose, III etapas – Vilniuje, Lietuvos moksleivių ir jaunimo kūrybos centre ir LTOK būstinėje.

4. I etapo 6 geriausi kiekvienos amžiaus grupės piešiniai ir po 1 rašto darbą pristatomi rajonų, miestų vertinimo komisijoms. II etapo 6 geriausi kiekvienos amžiaus grupės piešiniai ir po 1 rašto darbą pristatomi Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui.

5. Kiekvieno piešinio kitoje pusėje pieštuku užrašomas pavadinimas, sukūrimo data, technika, autorius, gimimo data, mokyklos ar saviraškos įstaigos pavadinimas

MARIJANA MCKINNON

- Patarnavimas persikraustant privačiai arba per bendrovę
- Nemokamas namo įvertinimas
- Po to, kai man tarpininkaujant pardavėte savo namą, gaunate nemokamą namo apžiūrėjimą (Home Inspection), atliekamą Baltic Construction
- Seminaras namų pirkėjams vasario 23 d.
- Bendradarbiaujame su "Allied Moving" ir "TD" banku

Tel. (416) 763-5161 2261 Bloor St. W.

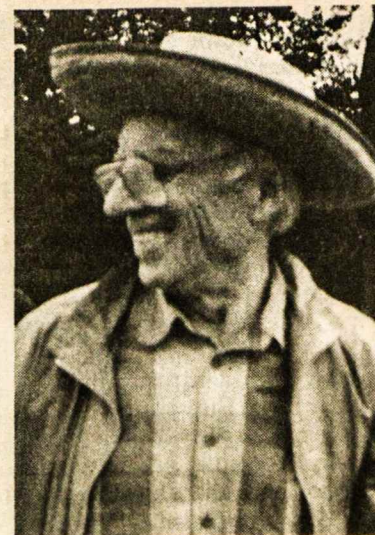

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • priepilaukos • garažai • tvoros • medžių pjovimas
- virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pataikymai pagal inžinierių ir senelių poreikius • namo apžiūrėjimas
- 17 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

ALGIRDAS BIELSKUS, ŠALFAS-gos generalinis sekretorius, brandaus amžiaus veteranas sportininkas ir darbuotojas, negalvoja apie užsitarimą poilsį. Jis dar ir šandien išsilygo sporto gyvenime neša nemažą darbo ir atsakomybės našą. Nepamainomas patirtimi ir meile sportuojančiam jaunimui. Nuotraukoje – A. Bielskus ŠALFAS-gos ir baltiečių lengvosios atletikos pirmenybių metu, Burlingtone, Ontario. Nuotr. dr. L. Leknickienės

ir adresas, mokytojo vardas ir pavardė.

6. Rašinyms turi būti sutvarkytas kaip numatyta vieninguose mokyklos reikalavimuose.

V APDOVANOJIMAI

Visi autoriai, kurių darbai patiks į trečiąjį ratą, bus apdovanojami Lietuvos tautinio olimpinio komiteto gairėmis.

Geriausieji piešinių konkurso darbai bus demonstruojami per Lietuvos televiziją ir eksponuojami respublikos moksleivių ir jaunimo kūrybos centre, nugalėtojų darbai bus siunčiami į TOK muziejų Lozaneje.

Konkursų I-III vietų laimėtojai bus apdovanojami LTOK diplomais, garbės raštai ir asmeninėmis dovanomis.

Apie konkurso nugalėtojus bus skelbiama medžiaga "Lietuvos ryto" ir olimpinio laikraščio "Sportas" numeruose, per radiją ir televiziją, išsiunčiami LTOK padėkos raštai mokykloms už konkursų laureatų-nugalėtojų parengimą.

Konkursų nugalėtojai skelbiami ir apdovanojami 1994 m. birželio mėn. olimpinės dienos proga. Konkursų vertinimo protokolai skelbiami vėliau.

Skautų veikla

• Kunigaikštienės Birutės vyr. skautų draugovės sueiga įvyks kovo 1 d., 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

• Kovo 6 d. Prisiškėlimo parapijos salėse Toronto skautija ir tėvų komitetas rengia tradicinę Kazuko mugę. Visos tuntu draugovės paviljonus pasistato ir išdėkoroja anksti rytą. Virtuvėje darbai prasideda 5 v.r. Mugės atidarymas 9.45 v.r. Po atidarymo visi dalyvauja 10.15 v. Mišiose. Tėvų komitetas svečius vaišins skaniais lietuviškais patiekalais nuo 10 v.r. Skautės-tai pardavinės rankdarbius, įvairius pyragus, riestinius ir pan. Veiks tiekimo skyrius, loterija. Prašoma Toronto ir aplinkinių lietuvių mugę aplankyti ir paremti skautiško jaunimo veiklą.

• Vasario 16 d., "Romuvos" stovyklų valdybos posėdyje, pasitraukus iš pirmininko pareigų L. Sapliui, šias pareigas perėmė Kanados rajono vadas J. ps. R. Sriubiskis. "Romuvos" skautų stovyklų visuotinis narių susirinkimas įvyks kovo 23 d., 7.30 v.r. Lietuvių namuose.

• LSS brolijos V.S. v.s. A. Seko Kanados skautų rajonui atstovauti paskyrė "Rambyną" tunto tunti-ninką v.s. A. Senkų, o seserijos V.S. v.s. B. Banaitienė atstovė paskyrė ps. J. Batūrienę. Seserijos skautų skyriaus vedėja antrai kadencijai – s. J. Neimaniene.

• Skautininkai, kurie nepriklauso tuntiui ir nesumokėjo (\$14) nario mokesčio už 1994 metus, prašomi skambinti s. V. Sendžikiui tel. 233-4188. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		I MA:	
3.50% už 90 dienų term. indėlius		už asmenines	
3.50% už 6 mėnesių term. indėlius		paskolas nuo	8.00%
3.75% už 1 m. term. indėlius		už nekilnojamo turto	
3.75% už 2 m. term. indėlius		paskolas (mortgages):	
4.25% už 3 m. term. indėlius		su nekeičiamu	
4.75% už 4 m. term. indėlius		nuosimčiu	
5.00% už 5 m. term. indėlius		1 metų	5.60%
3.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.		2 metų	6.25%
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.		3 metų	6.50%
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
5.00% už 3 m. GIC invest. pažym.			
5.50% už 4 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuosimčiu	
5.75% už 5 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	5.50%
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		(variable rate)	
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.			
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.			
5.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.			
5.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.			
5.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.			
3.00% už OHOSP (variable rate)			
2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)			
3.00% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000			
2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)			

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GĖLIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Paruošiamė gėles įvairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Priėmamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

- Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas
- Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronte
(Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc. Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atskviečiant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ per Amsterdamą, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Varšuvą arba kitomis jums tinkamomis oro linijomis. Pilna kaina (su mokesčiais) nuo \$1050

Į DAINŲ ŠVENTĘ!

Keliaukite kartu su mūsų meniniais vienetais – "Gintaru", parapijos choru ir kt. trečiadienį, birželio 29 d. per Kopenhagą. Pirmiems 65 užsisakiusiems, pilna kaina (su mokesčiais) \$1113 Sekantiems 45 – pilna kaina (su mokesčiais) \$1165

Į ŠILTUS KRAŠTUS!

Florida, Meksika, Pietų Amerika, Tolinieji Rytai. Skrydžiai pagal jūsų pageidavimą. Teiraukitės! Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 17.30 v.v. į Algi Medelį asmeniškai arba kasdien į Christine (angliškai

Vilniaus universiteto moterų choro "Virgo" dalyvės, atlikusios meninę programą priėmimo, su ministere E. ZIEMBA ir KLB valdybos pirmininku A. VAIČIŪNU

TORONTONT

Norintys įamžinti savo tėvų ar artimųjų atminimą kurioje nors Lietuvos šventovėje gali užsakyti įvairaus dydžio ir tematikos vitražus pas vitražistą **Rolandą Bulavą** Lietuvoje. Iškilusiais klausimais dėl užsakymo galima kreiptis pas Priskelimo parapijos kleboną kun. A. Simanavičių, OFM, kuris pažadėjo tarpininkauti. B.S.

Suvalkių krašto lietuvių išeivių sambūrio metinis susirinkimas įvyko š.m. vasario 13 d. Anapilio patalpose. Po įvairių pareigūnų pranešimų buvo apsvaistytas sambūrio veikla, kurioje stengiamasi išsaugoti išeivių šeimų lietuvių bei parametis lietuvių kultūrą bei tautinę savo tautiečių veiklą Seinijoje. Į naują valdybą išrinkti: Kazimieras Balyta, Danelė Didžbalienė, Janina Dzemionienė, Dalia Jankauskaitė, Violeta Jonušonienė, Irena Paznėkienė, Violeta Ramanauskienė. Pareigomis pasiskirstys pirmajame posėdyje.

Slaugos namų projektas pasiekė svarbią kryžkelę savo ilgame kelyje. Š.m. vasario 3 d. struktūrinių inžinierių bendrovė Yolles Partnership pradėjo ruošti dokumentus ir brėžinius TTC peržiūrėjimui. Anksčiau Yolles inžinierius R. Kwan užtikrino Toronto miesto planavimo departamentą, kad, remiantis pradiniais apskaičiavimais, Tron bendrovės žemės grėžimų duomenimis ir jų patirtimi su panašiais projektais virš požeminių tunelių, pastatų struktūriškai galima pastatyti. Pateiktas 9 pastatų sąrašas. Užsibrėžta data pateikti brėžinius ir dokumentus į TTC bendrovę — prieš kovo 20 d. metinį Lietuvių namų narių susirinkimą. Taip pat J. E.

Coulter Associates ruošia pranešimą dėl vibracijos nuslopimo. Vibraciją ir triukšmą galima kontroliuoti moderniomis priemonėmis. S.

"TŽ" redakcija gauna JAV ir Kanados katalikų žurnalistų sąjungos laikraštį "The Catholic Journalist". Jo 1994 m. vasario mėnesio laidoje yra išspausdinti įspūdingai amerikiečių žurnalistų grupės, lankiusios R. Europos kraštus — Lietuvą, Lenkiją, Slovakiją, Slovėniją ir Čekiją (apie pastarąją bus sekančiame nr.). Blankiausi įspūdziai — apie Lietuvą. Grupė 1993 m. gruodžio pradžioje (4-14) lenkų "Lot" lėktuvu atskrido į Varšuvą, persėdo į kitą lėktuvą, kuriuo pasiekė Vilnių. Pasak įspūdingų autorius kun. T. P. Stein'o, iš pat pradžių buvo matyti, kad tai buvęs sovietinis kraštas: menkai apšviestas orauostis, šaltas, viskas dvilika pilkumu. Mažasis autobusas nugabeno grupę (10 asmenų) į užsieniečiams skirtą sovietų laikais statytą viešbutį Vilniuje. Pro langą matėsi miegantis miestas. Gatvės silpnokai apšviestos, bet ryškiai apšviesta Aušros Vartų koplyčia. Grupė dalyvavo Mišiose katedroje (buvo sekmadienis). Sekančią dieną turėjo susitikimus su Lietuvos katalikų žurnalistais ir Vilniaus arkivyskupu A. J. Bačkio. Pagrindinis jų nusiskundimas — trūksta katalikiškai spaudai paruoštų žurnalistų. Grupė tai patyrė ir kituose R. Europos kraštuose. Amerikiečių grupė patyrusi, kad yra įtampa tarp "seno katalikų miesto Kauno ir modernio miesto Vilniaus".

Iš aprašymo matyti, kad ši amerikiečių grupė patyrė Lietuvoje ne tik šaltą orą, bet ir gana šaltą priėmimą. Grįžtant

į Varšuvą, Vilniaus orauostyje teko jai šalti dvi valandas, nes skrydis vėlavo. Kituose kraštuose grupė rado labai šiltą, malonų priėmimą visais atžvilgiais.

Paieškojimas

Irena Pašukinskienė norėtų sužinoti apie tėvelį **Renkivį Robertas-Oto**, s. Karolio gim. 1895.12.15. Kalnų kaime, Raseinių raj. Į Kanadą išvyko apie 1927 m. ir apsigyveno Otavoje, dirbo aukso kasykloje. Apie 1930/31 m. susirašinėjimas nutrūko. Kreiptis į Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugiją: 2600 Vilnius, Gedimino pr. 3a, tel. 619923, 628037.

Aukos Kanados lietuvių fondui

Aukos už mirusius: a.a. Vytauto Paškevičiaus atminimui \$200 — tėvas Alb. Paškevičius; a.a. Alfonso Vazalinsko atminimui \$10 — B. Nagienė; a.a. Kosto Lukošiaus atminimui po \$50 — A. Pacevičius, D. Dargis, A. L. Pacevičius, D. G. Sakus, J. A. Lukošūnai; po \$30 — V. Balsys, A. Aperavičienė; po \$25 — K. P. Budrevičius; po \$20 — G. Balčiūnienė, J. Augustinavičienė, A. Valiūnas, B. Sapijonienė, E. G. Kuchalskiai, S. Grigaliūnas, H. Stepaitis, V. Balsienė, I. Kairienė, E. Senkuvienė, S. Čepas, A. Lemežys, J. O. Balsiai, F. Šlekys, G. V. Butkiai, P. B. Sapliai, J. Pacevičius, D. K. Lazauskas, F. Radzevičiūtė. Klimas; a.a. A. Vanago atminimui po \$50 — A. Vanagienė, KLB apyl. valdyba; a.a. L. Zabulionienės atminimui \$20 — E. G. Petrauskai. KLF

Diplomatinis priėmimas

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės proga Lietuvos generalinis konsulas Haris Lapas ir Gražina Lapienė vasario 16 d. Ontario klubo Toronte patalpose surengė diplomatinį priėmimą. Jame dalyvavo generaliniai konsulai, diplomatiniai misijų vadovai, federacinės, provincinės ir miesto valdžios, o taip pat įvairių tautybių bendruomenių atstovai bei didelis skaičius Kanados verslininkų, prekyaujančių su Lietuva. Iš lietuvių — Toronto, Hamiltono, Londono bendruomenių, organizacijų ir institucijų vadovai bei atstovai.

Lietuvos konsulas, sveikindamas gausius svečius, pažymėjo, kad lietuviai pirmą kartą po 54-rių metų švenčia savo nepriklausomybės šventę, kai krašte jau nebėra svetimų karinių pajėgų. Išreiškė viltį, kad greitai Rusijos kariuomenė bus išvesta iš Estijos ir Latvijos. Pasidžiaugė, kad yra pastovūs Lietuvos valdžios ir sulaikyta infliacija. Lietuvos prezidentas pasirašė su NATO organizacija "Bendradarbiavimo taikos" sutartį.

Sveikina Ontario pilietybės ministrė **ELAINE ZIEMBA**
Nuotr. T. Stanulio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
kia, kad daugiau etninių bei rasinių grupių prisitaikytų prie naujo gyvenimo ir įsijungtų Kanados visuomenėn.

Apklauso duomenys taipgi liudija, kad 41% kanadiečių nepatiria dabartinę imigracijos politiką. Jiems atrodo, kad Kanadon įsileidžiama per daug rasinių ir kultūrinių požūrių skirtingų ateivių. Kitas 41% kanadiečių skundėsi, kad nusibodo etninės mažumos daromos nuolaidos, o 50% buvo pasipiktinę kai kurių grupių priekaištais dėl jom tenkančios didžiausios rasinės neapykantos.

Kanados vyriausybė 1993-94 biudžetinių metų daugiakultūriams reikalams buvo numatę 25.500.000 dolerių. Iš šios sumos 13.300.000 dolerių turėjo tekti visų kanadiečių švietimo, socialinių paslaugų bei sveikatos reikalams, 6.500.000 dolerių — viešam visuomenės

Diplomatiniam priėmimui vasario 16 d. Ontario klubo patalpose Toronte kalba renginio šeimininkas Lietuvos generalinis konsulas Kanadai **HARIS LAPAS**
Nuotr. T. Stanulio

Ontario premjero Bob Rae vardu kalbėjo pilietybės ministrė Elaine Ziemba, primindama, kad jau išsilaisvinimo pradžioje premjeras ragino Kanados valdžią pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Ontario valdžia padėjo ir toliau žada padėti finansine bei kitokia parama. Ministrė perskaitė premjero sveikinimą ir Lietuvos konsului šia proga įteikė plaketę.

Kanados ministerio pirminko Jean Chretien vardu sveikinimą skaitė parlamentu pareigūnė Albina Guarnieri, M.P.

Prie priėmimo sėkmės prisidėjo ir Vilniaus universiteto choras "Virgo", kuris lankėsi Toronte, atlikdamas trumpą meninę programą. Diplomatinio priėmimo išlaidos buvo padengtos: "Paramos", Priskelimo parapijos ir "Talkos" kreditų kooperatyvų bei kviečių lietuvių aukomis. J.A.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

Naujas adresas
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Tel.: 530-1070

Dantų gydytojai Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S. Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas VICTOR E. RUDINSKAS, B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Atstovybė
(Bloor ir Jane gatvių kampas) Lietuvoje:
Toronto, Ontario M6S 4W3 Gedimino pr. 26-217
Tel. (416) 762-7393 Vilnius 2600
Fax (416) 763-0674 Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų
vertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į
Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Pakeitimas ROMUVA, INC. narių metinis susirinkimas

1994 metų kovo 23, trečiadienį,
7.30 v.v., Toronto Lietuvių namuose (trečiame
aukšte). Laukiame visų. Valdyba

AUDRA travel & CRUISES CORPORATION Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!

Kelionės į Lietuvą 1994 m.!

Kelionės geriausiomis kainomis patogiais
FINNAIR, KLM, LH ir Austrų lėktuvais

TIESIOGINĖS KELIONĖS PER AMSTERDAMĄ
kiekvieną pirmadienį, trečiadienį ir šeštadienį,
kaina — \$999 (kan.) plus mokesčiai.

**Pirmą kartą šiais metais
skrydžiai per Helsinkį į
Vilnių ir Kauną su Finnair.**

Kaina su nuolaida, užsakantiems skridimus dabar. Žemiausios
kainos ir geriausi skrydžiai į **DAINŲ ŠVENTĘ.**
Smulkesnių žinių teiraukitės: tel. (416) 533-8443

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
• Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą • Sveikatos ir
kelionių draudimus • Persiųsti pinigų ir vaistus giminėms • Keliones
lėktuvais bei traukiniais • Keliones pramoginiams laivams • Keliones
į Floridą ir kitus šiltus kraštus • Keliones į sveikatingumo sanatorijas
Pensilinkams nuolaida

VISAIŠ ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

**Turner & Porter
laidotuvių namai**
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

YORK CHAPEL 1180 Hurontario St. 379-7648
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORK CHAPEL 2337 Brimley St. W. 767-0153

Turner & Porter

Supažindiname su nauja **MAGIC BOX** sąvoka. Tai ekonomiškiausias ir veiksmingiausias būdas pristatyti jūsų siuntinius į LIETUVĄ.

Mes jums parūpinsime beveik 3 kub. pėdų dėžę **MAGIC BOX**,
kuria jūs galėsite talpinti kiek norėsite ir jums kainuos

TIK \$6 už kub. pėdą plus **\$11** pristatymas.

Bet kokių skaičiaus siuntinių pristatymas į namus
tuo pačiu adresu iki 50 kg ..... \$11.
MAGIC BOX yra gaunama nemokamai. Mes iš jūsų paprašysime \$1 užstatą,
kurį paskui grąžinsime. Klientams, gyvenantiems Jane-Dufferin-Dundas ir Lakeshore
gatvių rajone, turime dar vieną malonų patarnavimą — mes atvešime jums į namus

MAGIC BOX ir paimsime jau paruoštą nemokamai.

Polimex kelionių biuras parinks jums patogiausius persėdimus.
Labai prieinamos lėktuvų bilietų kainos į Vilnių.

Jums reikės tik paskambinti

POLIMEX
Toronto: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914
Mississauga: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683
Scarborough: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

TORONTONT

Anapilio žinios

— Vasario 20, sekmadienį, buvo švenčiama Vasario šešioliktoji. 11 v.r. Mišiose mūsų šventovėje iškilmingai su vėliavomis dalyvavo šaulių, parapijos katalikų moterų ir skautų organizacijų atstovai. Mišių skaitinius atliko Maironio mokyklos Aukštesniųjų kursų moksleiviai, aukas nešė Maironio mokyklos mokiniai.

— Palaidoti: vasario 16, trečiadienį, a.a. Stašė Sinkienė, 75 m. amžiaus; vasario 17, ketvirtadienį, a.a. Pranas Čecys, 85 m. amžiaus.

— Gavėnios susikaupimas bus kovo 10-13 d.d. Susikaupimą ves iš Lietuvos atvykęs Vilkaviškio dekanas ir klebonas kun. Vytautas Gustaitis. Susikaupimo dienų tvarka: kovo 10, ketvirtadienį ir kovo 11, penktadienį, 10 v.r. ir 7 v.v. — Mišios su pamokslu; kovo 12, šeštadienį — Mišios su pamokslu 10 v.r. ir 6 v.v.; kovo 13, sekmadienį — pamokslai įprasta sekmadienio Mišių tvarka. Išpažinčių bus klausoma prieš ir po Mišių.

— Anapilio autobusėlis susikaupimo dienų proga vės Anapilio maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties ketvirtadienį ir penktadienį 9.30 v.r. ir 6.30 v.v., o šeštadienį — 9.30 v.r. ir 5.30 v.p.p. Po kiekvienos susikaupimo dienos valandėlės autobusėlis parvežs atgal į stotį. Sekmadienį autobusėlis važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

— Sutvirtinimo sakramentą norintiems priimti pamokos pradedamos vasario 27, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje. Pamokas ves Gediminas Kurpis.

— Mišios vasario 27, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Petrę Brokaitę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už Rūtos sveikatą.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 136 asmenys. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narė G. Ginčauskaitė. — LN valdybos posėdis — vasario 24, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— "Lokio" svetainei reikalingas bufeto tarnautojas-a. Besidomintis šiuo darbu kviečiame prašymus paduoti į Lietuvių namų raštinę. Čia taip pat galima gauti išsamesnę informaciją apie darbo valandas, atlyginimą ir kt. sąlygas. Prašymai priimami iki balandžio 15 d.

— Kovo 20 d., sekmadienį, 1.30 v.p.p., LN įvyks Lietuvių namų narių metinis susirinkimas.

— Ligoninių lankytojai renkasi pasitarimui Lietuvių namuose vasario 23, trečiadienį, 7 v.v. Žinantys apie sergančius arba pagalbos reikalingus tautiečius prašomi dalyvauti šiame posėdyje arba pranešti darbo valandomis Lietuvių namų raštinę tel. 532-3311, bet kokių laikų V. Kulnui tel. 769-1266.

— Bilietai LN vyrų būrelio metinį pobūvį, kovo 19, šeštadienį, 6 v.v., gaunami pas A. Sukską tel. 614-7739, E. Bartmą tel. 249-0490, Z. Revą tel. 251-9635, J. Slivinską tel. 625-2104, T. Stanulį tel. 231-4937 ir Hamiltono pas Vyt. Luką tel. 383-6128. Numatyta įdomi programa, šilta vakarienė, pagaminta Vyt. Biršto. Bus vyno, pyragų, kavos. Įėjimas — \$12.

— Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba tiesiog siųsti šiuo adresu: Labdara fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Adomo Jakšto spausuvei aukojų: \$50 — O. Dementavičienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gavėnios metu mūsų parapiją kiekvieną penktadienį 7 v.v. bus einami Kryžiaus keliai ir po jų Mišios. Prieš Mišias bus klausoma išpažinčių.

— Parapijos metinės rekolekcijos, kurias praves Vilkaviškio dekanas ir klebonas kun. Vytautas Gustaitis, vyks kovo 16-20 d.d.

— Pakrikštyta Veronika-Rima, Anelės (Krakauskaitės) ir Leonard Jonušdukėlė.

— Vasario 18 d. palaidotas a.a. Balys Matulevičius, 91 m.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyrius pradeda parduoti pyragus po 10.15 ir 11.30 v. Mišių mūsų salėje sukelti lėšų skyriaus veiklai bei šalpai parremti. Skyriaus pirmininkė — Irena Vibrienė tel. 762-8414, vicepirm. Danguolė Baziliauskienė tel. 279-7955.

— Bilietai į parapijos metinę vakarienę jau platinami salėje po 10.15 ir 11.30 v. Mišių. Kitu laiku bilietus galima įsigyti skambinant V. Tasekui tel. 824-4461.

— Mišios vasario 27, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Mažulaičių šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. Augustiną Ašoklį, 10.15 v.r. — už a.a. Antaną ir a.a. Joną Prakupus, už a.a. Romą Draudvilą, už a.a. Eleną Gipięnę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A. a. Prano Čecio atminimui Juozas Staškevičius "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Gracijono Jasevičiaus 10 metų mirties proga su meile ir malda jį prisimena žmona Elena, sūnus Rolandas, dukros Rasa ir Gvina, aukodami "Tėviškės žiburiams" \$100.

A. a. Broniui Simonaičiui mirus, giliai užjausdami žmoną Bronę, dukrą Laimą su šeima ir gimines, Aldona ir Jonas Kutkos "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Broniui Simonaičiui mirus, giliai užjausdami žmoną Bronę, dukrą Laimą su šeima ir gimines, Welland ir Port Colborne lietuviai "Tėviškės žiburiams" atsiuntė \$30 auką.

A. a. Balio Matulevičiaus atminimui, užjausdami žmoną Stasę ir šeimą, Elena Girėnienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

Tautos fondui aukėjo: \$30 — J. Z. Dobrowskiai a.a. Kosto Lukošiaus atminimui; \$100 — Jurgis Klierikaitis, Sarnia, Ont., brolio a.a. Jono dvejų metų mirties prisiminimui.

A. a. Balio Matulevičiaus atminimui "Tėviškės žiburiams" po \$20 aukėjo A. I. Zalagėnai, D. A. ir L. Keršiai.

MOTERIS IŠ LIETUVOS, jauna, sąžininga ieško laikino darbo pas Kanados lietuvius. Gali būti auklė, namų šeimininkė, pagalbininkė, slaugė ir kt. Adresas: Laima Nefedzevičienė, Kauno 29-40, 5802 Klaipe, Lithuania.

NORĘTU SUSIPAŽINTI su Kanados lietuviais. Esu 27 metų amžiaus, 160 cm ūgio, tamsiaplaukė, namų šeimininkė, auginanti 6 metų sūnų. Mėgsta muziką, siūti ir myli gyvūnus. Rašyti Rasai Linskytei, Stoties 16-30, Telšiai, Lithuania.

LIETUVIS, 21 metų, nevedęs, nerūkantis, baigęs vidurinį mokslą ir turintis vairuotojo teises, norėtų dirbti pas ūkininkus Kanadoje. Adresas: Laimutis Paškevičius, Ličiūnų km., Krinčino p-tas, 5251 Pasvalio raj., Lithuania.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinis spaudos vakaras įvyks 1994 m. balandžio 9, Atvelyko šeštadienį, Anapilio salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis pas A. Augaitienę tel. 231-7416. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia — KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir tarybos religinė sekcija. B.

Gediminas Šerkšnys, buvęs Lietuvos respublikos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas ir deryboms su Rusija komisijos narys, Kovo 11-osios nepriklausomybės akto signataras, vasario 27, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose skaitys pranešimą apie dabartinės Lietuvos saugumo problemas ir politinę padėtį. Kviečiame gausiai dalyvauti. Inf.

Toronto Lietuvių namų švietimo fondas "Labdara" kasmet skiria stipendijas studijuojančiam jaunimui. Stipendijų prašymo blankai gaunami Lietuvių namų raštinėje darbo valandomis 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6, tel. (416) 532-3311. Prašymai turi būti pristatyti Lietuvių namų raštinėje iki 1994 m. kovo 1 d. Platesnę informaciją bet kuriuo laiku teikia V. Kulnys, tel. (416) 769-1266.

Latvių savaitraštis "Latvija — Amerika", išeinantis Toronte, š.m. vasario 12 d. laidoje, pirmame puslapyje išspausdino lietuvių ir latvių kalbomis sveikinimą Vasario 16-sios proga: "Sveikiname brolių tautą lietuvių šventėje ir linkime ištvėrmės kovoje" ir taipogi atspausdino lietuvių nutrauką su tautiniais drabužiais.

Vilniaus radijo užsieniui laidų vadovas A. Braukyla ir darbuotojai nuosirdžiausiai sveikina mielus klausytojus Vasario 16-sios proga. Į klausimą, kodėl nuo š.m. vasario 5 iki 16 dienos buvo nutrūkęs žinių iš tėvynės girdumumas, atsako, kad transliavimas Krasnodaro siųstuvu nėra sustabdytas, bet pagal VRU techninės tarnybos pranešimą, šiuo metu eterįje siaučia itin galingos magnetinės audros. Jos trukdo trumpų bangų priėmumui. Tikimasi greito pagerėjimo. A.S.

Vasario 16-sios proga Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje jo vedėja dr. Rasa Mažeikaite surengė retų, senų, idomių bei vertingų Lietuvos žemėlapių parodą.

GYVENIMO DRAUGO ieško 57 m. lietuvis (ūgis 1.64) medikė, be žalingų įpročių, ramaus būdo. Adresas: Danutė Šopienė, Žemaitijos g-vė 62 bt. 12, Mažeikiai, Lithuania.

GAMINU KOLDŪNUS su mėsa, varške ir grybais bei pristatau į namus. 100 vienetai — \$15, pristatymas — \$2. Skambinti Aldonai, tel. 233-5996 Toronto.

RELIGINĖS ŠALPOS POPIETĖ įvyks kovo 13, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio didžiojoje salėje. Bilietus-kvietimus prašoma įsigyti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis pas A. Augaitienę tel. 231-7416. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia — KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir tarybos religinė sekcija. B.

Vilniaus universiteto moterų choras "Virgo" koncertavo vasario 15, antradienį Toronto Lietuvių namų didžiojoje salėje. Choras įsikūrė 1980 m. ir per trumpą laiką pasiekęs aukštą meninį lygį, pradėjo gastroles po Europos miestus, dalyvaujant tarptautiniuose festivaluose ir konkursuose, kuriuose dažniausiai laimėdavo premijas arba pirmąsias vietas. Apie choro "Virgo" koncertą Toronte, kurio pasiklausyti prisirinko pilna Lietuvių namų salė, ir apie Lietuvos generalinio konsulo sveikinimo žodžius plačiau bus aprašyta sekančiame "TŽ" numeryje. N.

Lietuvos nepriklausomybės 76-rių metų sukaktis Toronte-Mississaugoje buvo atšvęsta iškilmingomis pamaldomis Prisikėlimo, Lietuvos kankinių ir evangelikų reformatų šventovėse. Šventės minėjimas įvyko Anapilio sodybos didžiojoje salėje. Pagrindinis kalbėtojas buvo prof. Romas Vaštokas. Meninę programą atliko Toronto "Gintaro" ansamblis ir Lietuvos kankinių šventovės vaikų choras. Programai vadovavo Aušra Karkienė. Šventės aprašymas kitame numeryje. A.

Kanados lietuvių muziejaus archyvo valdyba dėkoja Vilijai Gačionytei, Algirdui Pukui ir Linai Mockutei už ypatingas pastangas ruošiant žemėlapių parodą. Taip pat dėkojame aukojusiems parodos išlaidoms padengti. R.M.

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 13, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygytes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams kovo 13 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Stasys Grigaliūnas
Birutė Jankauskienė
Juozas Norkus.

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI, ĮNEŠDAMI SANTAUPAS MŪSŲ KOOPERATYVE Į

RRSP

- Mokame aukštas palūkanas (žiūr. skelbimą 8-tame "Tėviškės žiburijų" puslapyje)
- Neimame jokio administracinio mokesčio
- Prieš 71 gimtadienį galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių
- Norint gauti mokesčių atleidimą už 1993 metus, įnašą į RRSP reikia įteikti iki

1994 m. kovo 1 dienos

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

TAUPYKIME SAVO ATEITIES GEROVEI!

(Sumažindami pajamų mokesčius)

- SAUSIS ir VASARIS — RRSP indėlių mėnesiai.
- Per šiuos mėnesius dalį savo santaupų įdėkite į saugią

"Paramos" RRSP s-tą.

- Jei truks "Parama" paskolins.
- "Parama" moka aukštas palūkanas už jūsų indėlius.
- "Parama" neima jokių mokesčių nei už plano administravimą, nei už patarnavimus įdedant ar išimant.
- "Parama" mielai patarnaus nariams, perkėlimui iš kitų RRSP į "Paramos" RRSP planą.

- "Parama" tuo pat vietoje išduoda kvitą dėl mokesčių atleidimo.
- Galite pasirinkti indėlio terminą: nuo 1 m. iki 5 m. ar neterminuotus su keičiamu nuosimčiu (variable rate).
- Jūsų RRSP palūkanos apsaugotos nuo pajamų mokesčių.
- Prieš 71 gimtadienį RRSP santaupas galima pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių.
- Nelaukite paskutinės dienos!
- Paskutinė diena indėliams už 1993 metus

1994 m. kovo 1 d.
Tel. 532-1149

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MONTREALQUE

Vilniaus universiteto moterų choras "Virgo" vasario 13 d. giedėjo per 11 val. Mišias AV šventovėje ir po to parapijos salėje koncertavo vietos lietuviams bei svečiams prancūzams. Tiek šventovė, tiek salė buvo pilnos klausytojų, norinčių išgirsti šio pagarsėjusio ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje choro. Ir klausytojai nebuvo apvilti. Jei šventovėje nepriimta ploti, tai salėje publika sustojusi plojo, kol dar išsprašė dvi pridėtines dainas. Kadangi "Virgo" į Montrealą buvo pakviestas Radio Quebec choro, todėl dauguma choristų buvo apgyvendinti prancūzų šeimose. Lietuviai gavo progą aprodyti Montrealį ir šiaip pabendrauti su choris-tėmis. Dar šiais metais "Virgo" koncertuos Šveicarijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir Ispanijoje. Choriui vadovauja ir diriguoja Rasa Gelgotienė, pianistė — Raminta Gocetienė.

Klaipėdos konservatorijos docentas Vytautas Tetenskas su dukra Rasa kovo 6, sekmadienį, 12 val. AV parapijos salėje atliks lietuvių liaudies dainų su savita ir folklorine instrumentuota koncerta. Po to jie lankysis Toronte, Hamiltone, Londone ir St. Catherines.

Montrealio lietuvių akademinis sambūris stipriai ruošiasi Vinco Krėvės premijos įteikimui, kuris įvyks kovo 12, šeštadienį, 7 v.v. AV parapijos salėje. Atsiųstas knygas dabar skaito sambūrio sudaryta vertinimo komisija: dr. Ilona Maziliauskienė, dr. Henrikas Nagys, dr. Jūratė Tanner, Vytautas A. Jonynas ir Arūnas Staškevičius.

Brolis Jurgis Janeliūnas, SJ, buvo trumpam iš Čikagos atvykęs į Montrealį ir padėjo AV parapijos raštinei.

Jono ir Sharon Rimeikių dukrelė pakrikštyta Patricia-Miranda vardais. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	4.00%	Taupymo — special.	1.50%
Certifikatus 2 m. —	4.75%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m. —	5.00%	Taupymo — kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	3.25%	RRIF-RRSP — 1 m.term.	4.00%
180 d. - 364 d.	3.00%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	4.75%
120 d. - 179 d.	3.00%	RRIF-RRSP — 3 m.term.	5.00%
60 d. - 119 d.	2.75%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines — nuo	6.00%
1 metų	5.75%		
2 metų	6.25%		
3 metų	6.50%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

MAŽA BENDROVĖ ieško staliaus, turinčio patyrimo baldų daryme. Kviečiame naujai atvykusius. Anglų kalbos mokėjimas nebūtinas. Skambinti tel. (905) 841-2211 Toronte. Klausti Leon.

GĖLĖS

PARUOŠIAME gėles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų, vandentiekio, elektros, keramikos plytelių, stiklo blokų, langų, dažymo ir kt. Įrengiame rūsius, vonias, pirtis, lauko verandas. Namų pirkėjų dėmesui. Visapusiškai namo apžiūra ir praktiški patarimai. Skambinti Alvydui tel. 848-9628

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemų įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

GRYNAS BIČIŲ MEDUS. Gera dovana pasiūti giminėms į Lietuvą susikristalizavusio medaus. Specialus įpakavimas. Didesnius kiekius pristatau į namus. Kreiptis pas bitininką J. NORKŲ Hamiltone tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, su-tvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba tel. 605-1883 Toronte.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

ĮŠNUOMOJAMI "Vilniaus" rūmuose butai. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronte

MERGINA, 21 metų amžiaus, aukštesnio išsilavinimo, nori susirasti nėti su išsilavinusiu jaunuimui. Rašyti: Rima Meškinytė, 4526 Udgirų kaimas, Liudvinavo paštas, Marijampolės rajonas, Lithuania.

RESURRECTION
PARISH (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
999 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdyba praneša, kad ANAPILIO skyrius oficialiai atidarytas. Visi asmeniniai patarnavimai atliekami: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Telefonas: (905) 566-0006.

VALDYBA

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)
Res.: (416) 231-4937
Fax (416) 231-6993

Mėgėjams prabangaus gyvenimo Scarlett Rd. — Lambton Square. Didelis 3-jų miegamųjų butas su visa eile naujų pagerinimų, įskaitant marmurines grindis, balkoną, šildomą baseiną ir t.t. Dėl platesnių informacijų skambinti tel. 231-3000.

Teodoras (Ted) Stanulis